

PRAZNIK IV. SNOUB »MATIJA GUBEC« NA TREBELNEM

Nepozabno srečanje Gubčevcev

V bukovem gozdu pod vasjo Trebelno je bilo v nedeljo dopoldne skupaj s preživelimi borci Gubčeve brigade skoraj 300 ljudi, še kakih 2 do 3 tisoč pa se jim je popoldne pridružilo na velikem zborovanju v Mokronogu

Ena zadnjih poznopoletnih nedelj je 3. septembra zjutraj privabila na sončno Dolenj-

ska množice gostov iz Ljubljane, Bele krajine in številnih drugih slovenskih krajev: slavje ob četrstoletnici ustanovitve Gubčeve brigade je pripeljalo na partizansko Trebelno ter v obnovljeni Mokronogu toliko ljudi, kolikor jih v teh krajih po končani vojni prav gotovo še ni bilo.

Ko so ob 9.30 v prelepem bukovem gozdu pod vasjo Trebelno zadoneli zvoki Internacionale — igrala je vojaška godba iz Ljubljane, pel pa Invalidski partizanski zbor pod vodstvom prof. Radovana Gobca — je onemelo skoraj 3000 ljudi. V imenu pripravljalnega odbora ter občine Trebelne je začel proslavo predsednik ObS Ciril Pevec, ki je toplo pozdravil nekdanje partizane, njihove komandante in komisarje, vse druge goste in mnogoštevilne domačine. Preživelim borcem, med katerimi so bili tudi predsednik glavnega odbora ZZB NOV Slovenije

Franc Leskošek-Luka, general Rade Bulat, predsednik (Nadaljevanje na 6. str.)

DANES:

- Podganji strup z likerjem chartreuse str. 3
- Kaj bi vi storili v tem primeru? str. 4
- Zlata jama na novomeškem pokopališču in
- Prepričevalni pošte v Brusnicah str. 11
- Tožba zaradi 10 par in
- Po 4 tisočletjih v Ajdovski jami str. 12
- Zvezna plavalna liga v Krškem str. 18
- Male in velike skrbi srednješolcev str. 21
- Mati pustila dojenčka miličnikom str. 23
- Pri izpitih cepali kot muhe str. 23
- in 49 malih oglasov ter drugih objav! str. 24

V SPOMIN Baldomira Sajeta

Ob 25. obletnici ustanovitve prvih enot nove ju-

goslovanske vojne mornarice in četrstoletnem obstoju pomorstva Jugoslavije bo mestni muzej v Piranu v soboto ob 10.30 odkril doprni kip Novomeščana, majorja mornarice — Baldomira Sajeta. Kip zaslužnega in pogumnemu pomorščaku bodo odkrili v mestnem muzeju v Piranu, kjer bo ob tej priložnosti v navzočnosti svojcev pokojnega Baldomira Sajeta in predstavnikov občinske skupščine ter organizacij iz Novega mesta hkrati tudi spomin-

70 Sdin

stane izvod Dolenjskega lista v trafikah, kioskih in drugje v maloprodaji od današnje številke dalje. Podražiti smo ga morali zaradi večjih stroškov, ki jih imamo z izdajanjem časnika.

UPRAVA LISTA

Verjetno nameren požig

3. septembra je okoli 18. ure nastal požar v skednju in hlevu Marije Pluž na Vrtači pri Semiču. Skednj je pogorel do tal, hlevu pa je zgorelo ostrašje. Škode je za okoli 40.000 Ndin, ker je ožen ( ) tudi vse seno in les, shranjen v skednju. Komisija so di, da gre za nameren požig.

Utonil je v Krki

Pri Otočcu je 3. septembra popoldne utonil v Krki 30-letni Anton Papež s Potovrha. S prijatelji se je prišel kopat na Otočec, ker pa je kot neplavalca predalč enel v vodo, je utonil.

25 let naše vojne mornarice

Jugoslovansko pomorstvo slavi letos pomembno obletnico: minilo je 25 let, odkar je bil s poveljem tovariša Tita ustanovljen v Podgori, majhnem partizanskem kraju blizu Biokova v Dalma-

(Nadaljevanje na 2. str.)

KAM V NEDELJO, 17. septembra?

V Krško

kjer bo priredilo domače turistično društvo

VELIKO TOMBOLO

z 18 glavnimi dobitki in 230 manjšimi dobitki v skupni vrednosti nad 5 milijonov Sdin.

GLAVNI DOBITKI:

- avtomobil ŠKODA
- motorna kosilnica
- motorna žaga
- pralni stroj
- moped
- TV sprejemnik

Tombola bo na stadionu Matije Gubca ob 15. uri. V primeru slabega vremena bo tombola naslednjo nedeljo. — Tombolske kartice bodo v predprodaji v trafikah in v knjigarnah v Krškem, Brestanici, Konstanjevi, na Senovem, v Sevnici in v Brezicah!

Na slavnostni tribuni ob spomeniku v gozdu, kjer je bila pred 25 leti ustanovljena Gubčeva brigada, so tovariša Franca Leskoška-Luko, predsednika glavnega odbora ZZB NOV Slovenije, prisrčno pozdravili tudi pionirji s Trebelnega. Na sliki: pionirka pozdravlja tovariša Leskoška, na desni: Franci Kolar, eden izmed komisarjev Gubčeve brigade (Foto: Tone Gošnik)

Cankarjevci, v nedeljo pridite v Črnomelj!

Pripravljani odbor SN-OUB Ivana Cankarja vabi preživele borce na srečanje 10. septembra v Črnomlju.

Ob 10. uri dopoldne bodo bivše cankarjevce v Črnomlju lepo sprejeli, nakar se bo začela slavnost. Po pozdravnem govoru predsednika občinske skupščine bo raport brigade, nato slavnostni govor in kulturni program.

Sodelovali bodo člani Drame SNG, partizanski invalidski pevski zbor in vojaška godba iz Ljubljane. Prireditev bo v dolinici pod hotelom Lahinja.

Na predvečer borčevskega srečanja gostuje v Črnomlju Drama SNG z Goldonijevimi Primorskimi zdrahami. Predstava je namenjena domačemu občinstvu.

Predsednik Tito je s soprogo Jovanko minulo soboto dopoldne obiskal vinski sejem na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Na sliki vidite visokega gosta, kako si v spremstvu direktorja razstavišča Karla Kušarja ogledujeta sejem. Predsednik Tito je pohvalil letos razstavljen vina, žgane pijače in sadne sokove, v razgovoru pa je še posebej pohvalil bizeljska vina (Foto: Jože Prime)

INTERVJU Z LOJZETOM KRHNOM, DIREKTORJEM »DANE«

Največ zlatih dobila DANA

6 zlatih kolajn ali še enkrat več kot vsi slovenski proizvajalci žganih pijač je dobila na letošnjem vinskem sejmu »Dana« z Mirne - Razen tega za »Danine« izdelke še 8 srebrnih kolajn - Kardelj zahteval za poskušnjo vodko Apostolsko

V: Tovariš direktor, koliko vzorcev žganih pijač ste letos dali v oceno in koliko kolajn ste dobili?

O: V ocenitev smo dali 14 vzorcev in prejeli zanje 6 zlatih in 8 srebrnih kolajn. Izvržen ni bil noben vzorec, pa tudi bronastih kolajn nismo dobili. Se pravi, da so bile najslabše ocenjene tiste naše pijače, ki so dobile srebrno kolajno.

V: Za katere ste dobili zlato in za katere srebro?

O: Naše »zlate« pijače so: vodka Apostolska, naravi brinovce, hrušovo sadno žganje, chery vino, naravni sadjavec in naravni kavni liker. Srebro so dobile: grenki gorijan, domači brandy, grenki pelinkovec, stara slivovka, rastlinska grenčica H. T., naravni fernet in chery brandy.

V: Kako ste zadovoljni z uspehom?

O: Zelo, saj smo dobili več zlatih kot vsi slovenski pro-

izvajalci žganih pijač. Kar pogledate v katalog! (Prelistal sem katalog in presenečen ugotovil: »Dana« je dobila 6 zlatih, vsi ostali slovenski proizvajalci pa skupaj komaj 3.) »Dana«, ki doslej ni bila posebno poznana, je dobila priznanja ne samo od strokovnjakov za pijače, ampak tudi od slovenskih in jugoslovanskih vodilnih osebnosti. (Sam sem slišal, kako je preteklo soboto Edvard Kardelj, ki si je skupaj z ostalim spremstvom predsednika Josipa Broza Tita ogledoval vinski sejem, izrazil željo, da bi poizkusil vodko Apostolsko. Ker vodke niso imeli v prostoru, kjer so visoki gostje poizkušali pijače, je nekdo hitro skočil ponjo v »Danine« paviljon.)

V: Kako ste dosegli tak uspeh?

O: V našem kolektivu smo ugotovili, da ne bomo napredovali, če bomo vsi proizvajalci žganih pijač proizvajali

iste pijače. Tudi do delitve dela med proizvajalci nismo mogli priti. Zato se je naš kolektiv odločil, da bomo vsako leto proizvedli nekaj novih pijač. Inženirji so se zagrizli v delo in uspeh ni izostal.

J. P.

VREME

OD 7. DO 17. SEPTEMBERA

Nekako od 14. do 17. septembra lepo vreme, v ostalem bo nestalno s pogostnimi padavinami in ohladitvami, vsa sliha tudi trajen dež.

Dr. V. M.

NAŠA BODOČNOST

je v moderno organizirani nacionalni in politični slovenski skupnosti v okviru Jugoslavije (5)

Osnovni izvor težav je gotovo v tem, da nas ritem današnjega časa prehiteva, pri tem pa nismo dovolj poskrbeli, da bi bila naša služba javne varnosti dovolj opremljena. Zato bo treba tudi tu nekaj storiti in primakniti. Nekateri se boje, da bi tak

premik v delitvi ogrozil gospodarski razvoj. Trdno sem prepričan, da nimajo prav. Pri vsem tem ne gre za velike vsote v primeri s tistim, s čimer že razpolaga gospodarstvo. In tudi sicer bi precej teh potrebnih sredstev lahko uporabljal v večjo racionalnostjo in štednjo, tako v gospodarstvu kot tudi v negospodarstvu.

Nisem prepričan, je dejal Stane Kavčič, da je modro in koristno čuvati akumulacijo s skopostjo do nekaterih negospodarskih dejavnosti, kjer bi že z nekaj milijardami starih dinarjev marsikaj perečega uredili. Bolje bi bilo znotraj gospodarstva več razmišljati o tem, kako povečati denarni promet, dohodek, kako priti do sodelovanja tudi s tujim kapitalom; po tej poti bi lahko povečali našo razpoložljivo akumulacijo za več deset milijard.

25 let naše vojne mornarice

(Nadaljevanje s 1. str.)

ciji, prvi mornariški odred. S slavo ovenčani podvigi naših mornarjev-partizanov so obogatili zgodovino osvobodilnega boja, polno herojstva in veličine zmagovite revolucije. S prvim dnem ustanovitve tega mornariškega odreda je začela JMV zmagovito pot borb, uspehov in vsestranskega vzpona. Začeli so z majhnimi lesenimi čolni in barkami, ki so jih vodile junaške posadke mornarjev — danes pa imamo močno in moderno vojno mornarico. Cuvarji sinjega Jadrana so močan branik miru in nedotakljivosti naših obalnih meja.

S številnimi prireditvami, srečanji, tekmovanji in predavanji po vsej državi, predvsem pa vzdolž Jadrana, se kolektivni pomorskega gospodarstva pripravljajo na slovesno počastitev jubilejne obletnice in na dan pomorstva ter JMV — na 10. september. Ta dan je hkrati tudi praznik trgovskega pomorstva, ki je postalo pomemben gospodarski činitelj s svojim modernim ladjevjem, ki ima vedno večje ter odgovornejše mesto v zunanji trgovini in prometu s tujino.

Ko proslavljamo letos dan pomorstva in jubilej JMV v znamenju modernizacije in pripravljenosti enot JMV ter velikih uspehov pomorskega gospodarstva naše domovine, toplo čestitamo vsem pripadnikom vojne in trgovske mornarice z najboljšimi željami, da bi dosegali pri nadaljnjem razvijanju in utrjevanju pomorstva nove uspehe!

Krepitev obrambne moči na tradicijah narodno-osvobodilnega boja

Če se bomo zavestno usmerili v to, da naša najbolj groba nesorazmerja in primanjkljaje odpravljamo, potem bo to krepilo tudi našo notranjo trdnost in našo obrambno sposobnost, glede katere ne smemo biti naivni in kratkovidni. Tudi o njej moramo misliti in jo krepiti — ideološko politično, zlasti na tradicijah narodnoosvobodilnega in partizanskega boja, na tradicijah in vrednotah, ki jih je v preteklosti v tako velikem obsegu pokazal naš oboženi slovenski narod z rama ob rami z drugimi narodi Jugoslavije.

Stabilnost gospodarstva ne sme pomeniti njegove stagnacije

Ob koncu je Stane Kavčič govoril še o nekaterih tekočih vprašanih gospodarskega značaja. Reforma je začela delovati. Dosegli smo stabilnost, je pa nevarnost, da bi to stabilnost dosegli za ceno stagnacije, kar bi pokopalo oba: stabilnost in reformo. Sta-

Arabski »vrh« v Kartumu je minil brez posebnih presenečenj, tako v dobrem, kot v slabem smislu. Sprejeli so vrsto dokumentov, ki kažejo, da je zmagala zlata sredina, ki ne zagovarja niti preveč bojvite politike, niti popuščanja Izraelu. Sklepi, ki so jih sprejeli, niso velike politične odločitve, ki bi lahko bistveno spremenile sedanje stanje in so omejeni le na tisto, kar vse arabske države, ne glede na hudo različna mnenja, lahko sprejmejo. To je predvsem sporazum, da bodo najbogatejše države, proizvajalke nafte — Kuvajt, Saudska Arabija in Libija — dala 135 milijonov funtov pomoči žrtvam izraelske agresije — ZAR, Jordaniji in Siriji. Nadalje je tu važen sporazum, da bosta ZAR in Saudska Arabija nehali vojaško podpirati nasprotujoči si strani v Jemenu, da bo Sueski prekop še naprej ostal zaprt, da pa ne velja več prepoved prodajanja nafte zahodnim državam in pa seveda sklep, da se Arabci ne bodo pogajali z Izraelom in da ga ne bodo priznali. To je v glavnem vse, kar so dosegli in najbrž tudi vse, kar se je doseglo. Saj so še temu največji skrajneži, kot na primer Alžirija in Sirija, močno nasprotovali. Na kratko lahko rečemo, da je kartumski arabski »vrh« minil brez velikih sklepov, toda trezno in realistično.

V zvezi z razvojem položaja na Srednjem vzhodu je treba omeniti sestanek predstavnikov osmih socialističnih držav — Bolgarije, Madžarske, DR Nemčije, Poljske, Romunije, ZSSR, Češkoslovaške in Jugoslavije — v Beogradu. Sestanek je bil posvečen izključno vprašanju, ki se tičejo gospodarskega sodelovanja z arabskimi državami. Izmenjali so informacije o doseda-

nji pomoči socialističnih držav arabskim državam in se posvetovali o dolgoročnem gospodarskem sodelovanju s posameznimi arabskimi državami. Ta sestanek je logično nadaljevanje sestankov v Moskvi in Budimpešti in nadaljevanje prizadevanj, da bi socialistične države s pomočjo arabskim državam nastopale koordinirano in čim bolj premišljeno, da bi tako zagotovile vso možno učinkovitost pomoči, ki jo dajejo in pa da bi

celo sami Južni Vietnamci izjavljajo, da so bile volitve sleparija in pa to, da je sloviti Gallupov inštitut za proučevanje javnega mnenja v Ameriki takoj po volitvah izvedel anketo, v kateri je samo 26 odstotkov Američanov izreklo mnenje, da so bile volitve v Južnem Vietnamu poštene. Če je torej tako mnenje samih Južnih Vietnamcev in Američanov, ki so bili pač najbolj zainteresirani za to volilno komedijo, potem pač nima smisla izglubljati kaj več besed o tem.

Volilna medigra ni niti najmanj vplivala na potek vojaških operacij. Osvobodilna fronta Južnega Vietnama je dni pred volitvami in samo volilno nedeljo izkoristila za serijo hudih napadov na sajgonske in ameriške čete in s tem zelo prepričljivo pokazala, kdo je v deželi resnična sila. ZDA pa s svoje strani nadaljujejo bombardiranje Severnega Vietnama, ki postaja vse hujske in hujske. Hkrati postaja vse hujska tudi zagata ZDA, kajti zdaj je, razen redkim vojaškim poveljnikom, res že vsem jasno, da stopnjevanje vojne ne bo prineslo rešitve in da z vedno hujsim bombardiranjem Severnega Vietnama ne bo mogoče zlomiti te dežele. Ze pred volitvami so se širili glasovi, da bi »nova« sajgonska vlada — z ameriškim blagoslovom seveda — morda utegnla storiti resen napor za pogajanja. Toda izid volitev prav gotovo ni tak, da bi novi vladi zagotovil »trdnost in reprezentativnost«, kot so to organizatorji želeli in kot vse kaže bo tudi zanj obdržal veljavno znani rek: »preslabi smo, da bi se lahko pogajali«. Na vsak način drži da se v Vietnamu z nedeljskimi volitvami ni nič bistvenega spremenilo in tudi ni znakov, ki bi kazali da se bo kaj spremenilo v bližnji prihodnosti.

V Vietnamu nič novega

zagotovile tudi dolgoročno gospodarsko sodelovanje, ki je lahko še bolj koristno od same pomoči.

Na drugem koncu sveta — V Južnem Vietnamu — so bile v nedeljo predsedniške volitve. Njihova glavna značilnost je bila, da jih domala nihče, ne v deželi sami, ne po svetu, ni jemal resno, saj je bil njihov izid že vnaprej jasan. O razpoloženju med samimi Južnimi Vietnamci dovolj zgovorno pričča že to, da je bila volilna udeležba zelo niča, saj je ponekod volilo manj kot dvajset odstotkov volivcev. Zmagala sta seveda kandidata sajgonskega vojaškega režima generala Van Thieu (predsednik) in Cao Ky (podpredsednik), ki sta zbrala 34 odstotkov oddanih glasov. Ostalih 66 odstotkov glasov je bilo oddanih za civilne kandidate, ki pa jih je bilo deset. Kot zanimivost naj navedemo samo to, da

Proti »socialnemu« kreditiranju

Pri kreditni politiki, ki jo izvajajo banke je, žal, še veliko socialne, lažne solidarnosti. Danes rešujejo enega, jutri drugega vse to pa nikamor ne vodi. Potrebno bo več boja proti takemu »socialnemu« kreditiranju. Zdi se mi, da je več borbe proti socialni na nekaterih drugih področjih, ki bi prinesla malo socialne, uravnilovke in solidarnosti, kot pa jo je na področju tržišča kapitala. Če je treba kje socialno trpeti, potem jo trpimo v drugih sferah družbenega življenja in odločno z njo obračunavamo predvsem na tržišču kapitala.

Na področju cen so se stvari premaknile. Propadle pa

bodo iluzije tistih, ki mislijo, da bo sedaj šel ples cen navzgor, da bodo na ta način povišali svoje osebne dohodeke. Nekateri cene bodo šle navzdol, nekatere navzgor. Slabemu in nekurantnemu blagu bodo šle navzdol in to je prav. Kvalitetnemu, modernemu in sodobnemu blagu pa bodo šle navzgor. Položaj na tržišču pa gotovo ni tak, da bi celotna pahljača cen, njihovo povprečje. Šlo navzgor.

Sprostimo zamrznjeni kapital v zalogah!

Pri nas še zmerom vlada popolnoma kratkovidna politika, da bodo gospodarske organizacije imele zaloge in pri tem ne bodo nič izgubile. Nihče pa ne računa s tem, koliko izgubijo na ta način, da jim leži mrtev kapital v skladiščih. Racionalno bi bilo, da bi šli na razprodajo zalog z namenom, da sprosti-jo zamrznjeni kapital, ki je v zalogah. Tu je osnovni vzrok neefektivnosti v gospodarstvu. Tu so dejansko skriti največji krediti. Če bi gospodarske organizacije pametno računale, bi morale z določenim popustom razprodati zaloge in dobljeni denar hitreje obrabiti. Tako bi gotovo dobile vrnjeno tisto, kar bi izgubile s popustom. Ni pametno čakati boljših časov za to, ekonomsko ne preveč blesteče zaloge, ker jih gotovo ne bo.

EDVARD KARDELJ V BOLGARIJI — Na povabilo prvega sekretarja CK KP Bolgarije in predsednika bolgarske vlade Todorja Živkova je v ponedeljek prisel na petdnevni zasebni obisk v Sofijo član predsedstva CK ZKJ Edvard Kardelj.

RIAD V MOSKVI — Zunanji minister ZAR Mahmud Riad je prisel na obisk v Sovjetsko zvezo, od tam pa bo odpotoval še v Beograd. Kot se je zvedelo, bo sovijskim voditeljem in predsedniku Titu izročil poslanici predsednika Naserja, ki se nanasata na sedanji položaj na Srednjem vzhodu.

SVEDI VOZILJO PO JESNI — Od nedelje vozijo na Svedskem po desni strani, namesto po levi, kot je bilo doslej. Za to spremembo so se zelo dolgo in skrbno pripravljali, pa vendar prva poročila pravijo, da gre zankati še precej težko. V prvih štirinajsetih urah novega cestnega režima je bilo kar 157 prometnih nesreč, vendar smrtnih žrtev ni bilo.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ ZBOR OBRATNIKOV V DOBRNI. Nedeljsko zborovanje obratnikov v Dobrni je bilo po mnenju opazovalcev zelo uspešno, saj so opozorili na številne probleme v obrti in tudi dali pobude za njihovo hitrejše reševanje. Marsikatero nejasno vprašanje so razčistili, tako da v prihodnje ne bo razlogov za razne dvome in podobno.

Podrobno so govorili o tem, ali je zasebni sektor obrti res privilegirani. Ako se zasebni sektor zadnje čase hitreje razvija, to nikakor ni zato, ker uživa izjemno družbeno podporo in ker bi hoteli zastopavljati družbeni sektor, temveč je treba iskati vzrok v deficitarnosti nekaterih dejavnosti.

Ko so razpravljali o odnosih med socialistično družbo in delovnim obrtnikom, so menili, da je treba čimprej, kot je na zboru rekel Vinko Hafner, podpredsednik IS Slovenije, saldirati stare račune in utrditi medsebojno zaupanje. Družba in delovni obrtnik nista različna svetova. Delovni obrtnik je tudi sam del te družbe.

Na zboru so zavrnilli jalova razglabljanja o tem, češ da socialistični družbeni model, zasnovan na prevladujoči družbeni lastnini proizvodnih sredstev in delavskem samoupravljanju, ni spodoben zagotoviti optimalnega gospodarskega razvoja in da mora prepuštili svoje mesto privatni iniciativi. Narobe je res: ekonomski družbeni razvoj gre ne le pri nas, temveč tudi drugod v svetu v smeri vse večjega podružbljanja proizvodnje in vse širšega posredovanja družbe na vseh področjih gospodarskega udejstvovanja.

■ MEDNARODNI KONGRES MUZIČNO. LOGOV V LJUBLJANI. Zbor se je začel v nedeljo in bo trajal nekaj dni. Na njem bo

do izmenjali mnenja o raznih vprašanih s področja zgodovine, sociologije in estetike glasbe. Kongres obencem zaznamuje 40-letnico organizacije in pomeni gotovo veliko priznanje Ljubljani in vsej Jugoslaviji.

■ O VINSKEM SEJMU SAMO DOBRO. Ljubljanski vinski sejem, ki so ga odprli v petek, razkriva spet nekatere novosti, ki samo zboljšujejo kakovost te prireditve. Sejem si je pridobil velik sloves po vseh kontinentih. Tudi predsednik Tito, ki je obiskal sejem v soboto, je v pogovoru z no-

Delovni obrtnik je del te družbe

vinarji ugodno ocenil razstavljenno opremo in pijače.

■ DVAJSET LET LITOSTROJA. To je ob enem tudi dvajsetletnica naših domačih turbin. Kolektiv je slovesno proslavil jubilej v soboto, ko je bila svečana seja delavskega sveta. Med gosti je bil tudi dr. Joža Vilfan, predsednik republiškega zbora skupščine. V govoru je med drugim rekel, da se je kolektiv uspel približati skozi vse ovire in težave — do pomembnih rezultatov. Zdjaj pomeni Litostroja enega največjih proizvajalcev hidroenergetske opreme.

■ LANI NAJMANJ NESREČ PRI DELU. Po ugotovitvah zvezne inšpekcije dela je

bilo lani na 1000 zaposlenih samo 60 p. škodb, medtem ko jih je bilo leta 1960 kar 85. To se pravi, da je bilo lani najmanj nesreč v zadnjih desetih letih. To je gotovo rezultat prizadevanj kolektivov, da bi zmanjšali stroške in izgube zaradi poškodb pri delu in izostankov z dela. To je seveda sestavni del ukrepov za uresničevanje gospodarske reforme, saj tovrstne izgube zelo obremenjujejo sklade in vplivajo na višino osebnega dohodka.

■ O ČEM BODO RAZPRAVLJALI NA DEVETI SEJI CK ZKS. Ze nekaj časa potekajo priprave na deveto sejo CK ZKS, na kateri bodo razpravljali o nekaterih idejno-političnih vidikih uresničevanja gospodarske in družbene reforme. Posebna komisija centralnega komiteja bo pripravila teze, ki bodo dane v javno, demokratično razpravo. Predmet razprave bodo razne dileme, ki spremljajo izvajanje gospodarske reforme in ob katerih morajo imeti komunisti jasna, odločna stališča. Ena takih dilem je vprašanje, ali se družba preveč ali premalo »vmešava« v zadeve podjetij. Večkrat se srečujemo tudi z zmotnim mnenjem, češ da pomenijo nekateri tokovi, kot je, denimo, uvoz tujega kapitala, odstopanja od temeljnih načel socialistične družbene ureditve. Nemalokrat slišimo kritike na račun večje diferenciacije po dohodku, pri čemer ne razlikujemo ali prihaja do razločkov po načelu delitve po delu ali v nasprotju s tem načelom. Na taka in podobna odprta vprašanja bodo poskušali odgovoriti na deveti seji CK ZKS in oblikovati resolucijo kot platformo za idejno-politično enotnost komunistov v njihovem boju za uresničevanje gospodarske reforme.

Podganji strup z likerjem chartreuse...

Prvi dar sejma so »Dani« pokradli vse kozarce - Pri »štajercih« cviček le na litre - »Ce se želite zastrupiti, se dajte z avstralskimi desertnimi vini!«

Odkar sem pred skoraj desetimi leti prekrstil bizeljski rizvanec v »frizvanec«, sem postal v našem uredništvu priznan strokovnjak za vse vrste alkoholnih pijač in vsakoletni »ambasador« našega kolektiva na vinskih sejmih v Ljubljani.

Ves prepoten sem letos zavl najprej proti »Daninem« paviljonu, kjer so me dekleta v mini krilih postregla z zlatim brinovcem.

Povprašal sem jih, kako je bilo prejšnji večer, ko je bila otvoritev sejma.

— Točile smo le eno uro in v tisti uri so nam ukradli 39 kozarcev, skupno pa smo jih imeli le 40. Danes so nam morali prinesiti nove.

Na kosilo sem jo mahnil v prodajni paviljon »Stajerska vina«. Naročil sem odjaka, Natakara je raznašal porcije.

— Nemastnega sem naročil — ga opominim.

— A, vi ste tisti! Potem sem vašo porcijo odnesel napočnemu. Pokazal je proti mizi na moji desni, jaz pa sem dobil seveda mastnega.

Pri mizi na levi sta dva naročila pol litra črnega.

— Imamo samo belega, ju je zavrnila natakarka, ki mi je malo prej prinesla bel brizganec namesto črnega. Potem jima je prinesla vinsko karto.

— No, tole bo za naju! Pol litra cvička.

— Po pol litra ne točimo. Samo liter.

— Pa dajte dvakrat po dva deci.

— Pri mizah ne strežemo v kozarcih, morata k točilni mizi.

— Zakaj ste pa njemu postregli v kozarcu, je pokazal proti moji mizi.

Potem sta le dobila dvakrat 2 deci cvička, nakar

je starejši izmed obeh pomodroval:

— Ozmerjati jih moraš, pa dobiš.

Potem sem krenil na poskušajo v spodnje prostore razstavišča. Ustavil sem se pri avstralskih vinih. Točajka — bila je študentka medicine — me je takoj vprašala:

— Vas se pa spominjam. Ste bili že kdaj na vinskem sejmju?

— Vsako leto pridem.

— Pred štirimi leti sem vas stregla.

— Kako to, da se me spominjate? — sem jo hitro vprašal in hkrati pričakoval odgovor, da pač zato, ker sem »fejsta« fant. Ona pa je odprla hladen tuš:

— Zato, ker ste veliko govorili.

Pri pitju sem kmalu dobil tovariša, ki sem ga klical kar »šefa«. Razlagal je meni in vsakomur, da so najboljša desertna vina iz Avstralije in Samosa.

— Po težkem delu samo muškati! — se je drl in njegova slina nam je letela v obraz.

Pri tretjem ali morda petem kozarčku je vrgel med nas reklamno parolo:

— Če se želite zastrupiti, uporabite samo avstralska desertna vina!

Z vsakim kozarčkom se mu je jezik bolj zapletal, zato ni čudno, da je v nadaljnji razlagi pomešal tržaško križo, našo televizijo in nekega belobradega pariškega meniha v cocktail, da sploh nismo vedeli, kaj pijemo... pardon, monsieur, poslušamo.

Medicinka je postajala z vsakim popitim kozarčkom lepša...

»šefa« je zahteval rjavo vino.

— Saj rjavega vina sploh ni! — ga nekdo opomin.

— Pa črno kavo! Dvakrat prepečeno. Onako muško. Bosansko.

Gospodarstvo na prvem mestu

Odbori zvezne skupščine bodo že na prvih sejah po počitnicah začeli obravnavati probleme zaposlovanja, ki so v pogojih uresničevanja gospodarske reforme postali zelo pereči.

Na vrsti bo obsežna analiza osnovnih vprašanj s tega področja, izboljšanje kvalifikacijskega sestava in vzgoje kadrov, zaprtost delovnih organizacij glede sprejema novih delavcev in mladih strokovnjakov, zaposlovanje v tujini in zaposlovanje upokojencev. Razpravljali bodo tudi o materialni preskrbi začasno nezaposlenih delavcev in o organiziranju službe za zaposlovanje.

To je samo eno od vprašanj, ki neposredno zanimajo najširšo javnost in organe v komunah, in bo jeseni na vrsti v razpravah najvišjega predstavniškega organa.

Sejem sadja, grozdja in vrtnin

Na nedavnem IV. jugoslovanskem sejmu sadja, grozdja in vrtnin, ki je bil v Novem Sadu, je bilo podeljenih razstavljalcem skupno 174 medalj, od tega 75 zlatih, 78 srebrnih in 21 bronastih. Razstavljeni izdelki so dokazali velik uspeh, ki smo ga dosegli v Jugoslaviji v zadnjih letih pri pridelovanju in predelavi sadja, grozdja in vrtnin.

Za nov olimpijski bazen: še 10 dni!

Pionirjevi zidarji te dni povsod hitijo, saj jim lepo vreme omogoča izpolnjevati vse planske naloge. Z vso vneto betonirajo ta čas tudi dno novega olimpijskega bazena v Čateških Toplicah, pri čemer jih čaka še kakih 10 dni dela. Nekdanje restavracije v zdravilišču ni več prepoznati: tu betonirajo stene bodočega bara in urejajo prostor za novo kavarno, pred stavbo pa urejajo dovozno cesto.

Čateške Toplice iz dneva v dan spreminjajo svojo podobo. Te dni pričakujejo 50 gostov iz Švedske, od 20. septembra pa so oddani vsi prostori v Toplicah.

— Nimamo. Neumno jo je pogledal. — Nimate? Potem pa za osvežitev podganji strup z likerjem chartreuse!

Tudi jaz sem bil že potreben osvežitve oziroma podganjega... pardon... dvojne turške kave.

Dobil sem jo v paviljonu Figovca, kjer mi je trgovski potnik nekega podjetja, ki je dobilo le eno zlato, razlagal:

— Brez reklame ni več življenja. Potrošnike je treba opozoriti na pijačo in oni jo potem zahtevajo v trgovinah in gostiščih...

No, potem sem zapustil razstavišče in jo za dekletom v mini krilu, ki je na obealniku neslo narodno nošo, odločno mahnil proti avtobusni postaji.

JOŽE PRIMC

POKROVITELJ PRVIH SPORTNIH IGER jugoslovanskih farmacevtov, priljubljeni olimpijski telovadni pravak Miro Cerar in direktor tovarne zdravil Krka mg. ph. Boris Andrianič ob otvoritvi srečanja. (Foto: Mirko Vesel) Več o srečanju na 18. strani!

Fazan in jerebica sta tudi koristna

Na krško polje so izpustili več tisoč umetno vzrejenih fazanov — V Mraševem umetna vzreja poljskih jerebic

Krška lovska zveza že več let zaporedoma nabavlja za svoje družine vsako leto po 2000 do 3000 fazanov. Avgusta jih lovci izpustijo predvsem na območje Krškega polja, kjer so dobre možnosti za pernatost divjad. Od 23 lovskih družin je fazane do zdaj nabavilo 15.

Tudi letos je lovska zveza sklenila pogodbo z zavodom za gojitev divjadi FAZAN v Beltincih za dobavo 5000 do 10 oziroma 12 tednov starih fazančkov, vrednih 10 milijonov Sdin. Denar so zbrale lovske družine. Tako od 13. julija vsak teden spuste na lovišče po 700 mladičev.

Zanimiv je pogled v fazanerijsko, kjer se v velikih inkubatorjih hkrati zvali po več tisoč fazanov in jerebic. Mladiči doraščajo pod umetno (električno) koklo in se hranijo z umetno krmo. Dodajajo jim rman in jajca. Mladiči ne poznajo nevarnosti in se ne znajo sami hraniti. Navadijo se na človeka, h kareru pritečejo na vsak znak.

Ko so kebčki stari 10 do 12 tednov, začno dobivati perje. Tedaj jih je treba spustiti v naravo, kar lovci zelo dobro opravijo.

Do zdaj so fazane spuščali v zavetje in zavarovane lege ob robu gozda in polja ter po možnosti ob vodi. Po navetu lovske zveze pa spuščajo letos mladiče v zamrežene voljere s površino do 4 are. V treh tednih se tako privadijo, da so sposobni samostojno živeti. Znajo se tudi skriti.

Kaže, da si bodo lovske družine že kmalu same vzrejale perjad. Zveza je namreč ustanovila rejšče jerebic, pri čemer sodeluje 9 lovskih družin. Pod strokovnim vodstvom tov. Copa iz Inštituta za gozdarstvo SRS v Ljubljani so letos že vzredili več kot 300 jerebic in fazanov. Največ zaslug za to imata tovariša Jurečiča. Upajo, da se bo vzreja poljskih jerebic v Mraševem povečala od sedanjih 13 na 50 parov.

Lovci si prizadevajo predvsem zaradi tega, da bi se povečalo število divjadi na loviščih in da bosta odšla poslej

na uspešen odstrel naš lovec in tujec. Za tuje sta še zlasti mikavna jerebica in fazan. Čim večji odstrel bo, tem več denarja se bo nabralo v blagajni.

Lovci želijo, da bi z njimi sodelovali tudi kmetovalci in kmetijske organizacije. Jerebica na polju ne dela škode, ker se hrani s semeni, mesojedi fazan pa je celo koristen, ker pomaga zatirati koloradskega hrošča. Nekaj škode naredi spomladaj fazanka, ko išče kalečo koruzo, da dobi vitamine in beljakovine. Jeseni pa fazani ogledajo kakšen koruzni storž ali v vinogradu kakšen grozd. Lovci radi nagradijo kmetovalce, kadar jim ohranijo fazanja gnezda, tudi škodo za fazani jim povrnejo.

Ko pokrije zemljo sneg, so ptice izpostavljene mrazu in sovražnikom, zato potrebujejo človekovo pomoč. Tedaj se pokaže, kako je človek vzgojen. To pa spada že v daljše poglavje.

OTON MIKULIČ

Tržačani na Otočcu

Preteklo soboto in nedeljo so bili na Dolenjskem in Kočevskem številni izletniki. Med njimi je bila večja skupina članov Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov iz Trsta. Skupina, ki jo je vodil tajnik organizacije Lucijan Volk, se je po krajšem obisku Otočca ustavila še v kartuziji Pleterje, od tam pa je nadaljevala pot v Belo krajino in prek Kočevja v Ljubljano. Po ogledu vinskega sejma, s katerim so končali prijeten obisk Dolenjske, so se tržaški gostje vrnili v nedeljo zvečer domov.

Sejmišča

Na sejmju v Brežicah

V soboto, 2. septembra, so na tedenski sejmju v Brežicah pripeljali 576 pujskov, prodali pa so jih 424. Manjši so šli v denar po 650 do 700 Sdin kilogram, večji pa po 650 Sdin.

Novomeško sejmišče

4. septembra so pripeljali kmetovalci na novomeško sejme 815 prašičkov in 392 glav goved. Medtem ko so šli prašički kar dobro v denar — prodali so jih 486 — pa zaradi suše in pomanjkanja krme ni bilo dosti kupcev za govejo živino. Na sejmju je bilo prodanih le 141 glav. Cene: prašiči od 8000 do 26.000 Sdin, voli 440 — 480 Sdin kg, krave 200 do 340 Sdin kg in mlada živina 470 do 500 Sdin kg.

KMETIJSKI KOMBINAT

»ZASAVJE« Sevnica

obveščča da je izvršen razpis za LICITACIJO z direktnimi pismenimi ponudbami za prodajo

VINOGRADNIŠKEGA OBJEKTA

(zidanica) v Bojniku pri Tržišču na Dolenjskem

v k. o. Krsinji vrh. K objektu spadajo še zemljišča, pretežno vinogradniška, ki merijo pribl. 1,80 ha.

Podjetje sprejema pismene ponudbe do 20. 9. 1967. Izklicna cena znaša za objekt z vsemi zemljišči 1.200.000 starih dinarjev, samo z delom zemljišč pa 1.100.000 starih dinarjev.

Vse podrobnejše informacije dobi vsak interesent na upravi podjetja v Sevnici.

KLOPOTEC

POTROŠNIKOM OB JUBILEJU

V POVPREČJU 30% ZNIZANJE CEN

SEQUENCE zodiac CAROLINA bojana Caprice

kot rezultat modernizacije proizvodnje in sodobne tehnologije

40 POLZELA

Kaj bi vi storili?

- če bi bili brez svoje strehe nad glavo?
- če bi zaradi revščine svojih staršev morali živeti »iz rok v usta« ali kot bi se strokovno reklo — brez obratnih sredstev?
- če bi iz dneva v dan čakali in doživljali nove zvišane stroške v svoji proizvodnji?
- če bi imeli 6 milijonov dinarjev dolga v banki?
- in če bi pri tem še vedno najceneje prodajali svoje izdelke?
- »Skočil bi v vodo!« reče prvi,
- »Šel bi čez mejo, v Ameriko, v Avstralijo...« reče drugi,
- »Zamenjal bi ime in poklic pa začel na svoje s kakšno skromno obrtjo, ki bi mi vrgla vsaj 2 do 3 milijone na leto!«
- četrti pa skomigne z rameni in nič drugega...

Hvala lepa za razumevanje in sočustvovanje, gospoda moja, hvala lepa za tolažilne in spodbudne nasvete. Toda v tem primeru gre za DOLENJSKI LIST, ki ne more niti skočiti v vodo, niti pobegniti čez mejo, niti ne začeti s kakšno skromno obrtjo; res, niti z rameni pravza-

prav ne more skomigniti...

Lastniki lista so občinske konference SZDL, lastniki lista smo tudi vsi njegovi bralci in pisci; če ga v četrtek pismonoša ne prinese, nas tudi hitro zaskrbi: »kaj vendar se je spet zgodilo« — nihče pa noče biti njegov krušni oče! Pišemo za socializem,

za našo družbeno stvarnost, za boljše medsebojne odnose, vendar na te »lepe oči« kaj malo pokasiramo, niti desetine stroškov ne! Tiskarna pa hoče živeti, pošta hoče živeti, lastnik hiše, v kateri vedrino, hoče živeti in končno imajo tudi novinarji in uslužbenci Dolenjskega lista pravico živeti. Kdor se ra-

zume na ekonomiko in kdor pozna načela jugoslovan. družbene reforme, bo kar hitro pomagal z nasvetom. Tako smo računali tudi mi — in povabili na razgovor predstavnike lastnikov lista (članov SZDL in bralcev!) iz vseh 9 občin našega področja. Dovolite, da Vam jih predstavimo:

»Kaj se bolj spleča: izgubiti zaradi povišanja naročnine tisoč ali več naročnikov, ki jim list že tako dosti ne pomeni, ali izgubiti list, ki je ostalim sto tisoč bralcem nenadomestljiv tedenski informator?« se je dobro leto z nami vred spraševal predsednik izdajateljskega sveta DOLENJSKEGA LISTA Slavko Dokl. Zdaj je zagata rešena...

MARIJA PETROV, gospodinja iz Novega mesta (na sliki desno): »Pogovarjala sem se z gospodinjami. Z Dolenjskim listom so zadovoljne, vendar žele, da bi več prostora posvetili gospodinjstvom in sploh ženskim problemom. Saj sta dom in družina najvažnejša v življenju...«

FRANC MOLAN, predsednik občinske skupščine Sevnica in član izdajateljskega sveta DL (spodaj): »Razširili smo obseg našega Sevnjskega vestnika na celo stran v Dolenjskem listu, ker smo stalno ugotavljali, da so sicer naši občani premalo obveščeni o življenju v komun...«

JANEZ ZUNIC, upokojenec iz Crnomlja in bivši predsednik OLO Crnomelj (zgoraj): »Težavam Dolenjskega lista je treba narediti konec. Naj končno tudi ta kolektiv zajde na zeleno vejo! Glede vsebine: preveč zanemarjamo socialistični humanizem in odnose med ljudmi. Za vsakdanje življenje je list včasih prepust...«

FRANC LUZAR, upokojenec iz Gabrja na Gorjancih (spodaj): »Večkrat je zame en sam članek več vreden kot vse drugo skupaj. Če tega z veseljem preberem, je vsa številka plačana...«

Prof. STANKO SKALER, ravnatelj Posavskega muzeja v Brežicah in ljudski poslanec kulturno prosvetnega zbora skupščine SRS (levo): »Dolenjski list je dobil domovinsko pravico v tem delu Slovenije. Naj pride taka ali drugačna reorganizacija, Dolenjski list bo ostal! Vendar ne gre samo za obstoj: list naj se osamosvoji tudi z lastnimi obratnimi sredstvi!«

IVAN ROBER, dimnikarski mojster iz Ribnice (spodaj): »Očitka, da preveč pišete o drugih in premalo o Ribnici, zdaj z drugo izdajo DL ni več. Naklado se bo tudi pri nas dalo povečati, še posebej letos, ko je dobra letina...«

PETER SOBAR, upokojenec iz Kočevja, nekdanji dolgoletni urednik Kočevskih novic in upravnik pokrajinskega muzeja v Kočevju (zgoraj): »Prizadevanja Dolenjskega lista pri njegovem boju za življenjski obstoj premalo podpiramo, saj je prav Dolenjski list veliko pripomogel k utrditvi našega področja v zaključeno celoto!«

IVAN BON, kmetovalec iz Zabrja pri Mirni (zgoraj): Celoletna naročnina Dolenjskega lista je v primerjavi s ceno vina ali jaje smešno nizka. Seveda bi želeli več kmetijskih nasvetov...«

MARA GLONAR, učiteljica iz Novega mesta (desno): »V listu je premalo širše zaokroženih in poglobljenih prispevkov o problemih mladinske vzgoje in družinskega življenja. Vse preveč je vrstičarstva in poročil...«

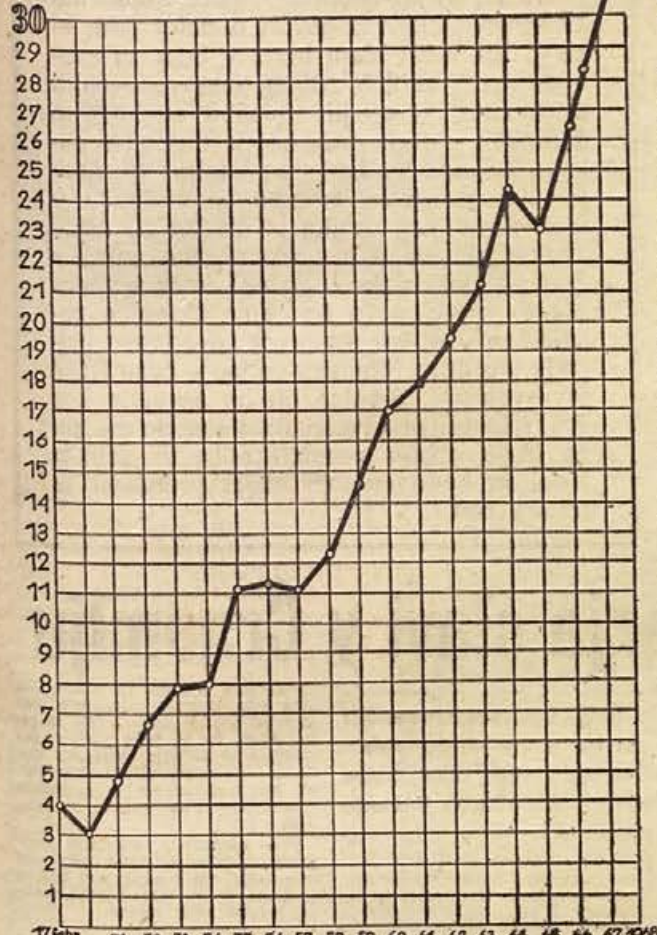
GVIDO GRABAR, načelnik oddelka za finance pri občinski skupščini v Krškem (levo): »Danes se je brez denarja sploh škoda pogovarjati o izboljšanju in napredku. Socialnega usmujenja v gospodarstvu ne bo več! Ne smemo dopustiti, da bi se zato kolektiv Dolenjskega lista, ki ni nič kriv, iz dneva v dan boril za dinarje, za obstoj!«

Tako se je 24. avgusta 1967 nekaj minut čez deveto v klubski sobi gradu Otočec začel eden izmed sestankov, ki

so odločali o nadaljnji usodi našega lista. Vodili so ga glavni in odgovorni urednik Dolenjskega lista Tone Gošnik, predsednik izdajateljskega sveta Dolenjskega lista in predsednik občinske konference SZDL Novo mesto Slavko Dokl, in naš novinar dipl. inž. agronomije Marjan Legan. Prvi podobni sestanek je bil že spomladi v Novem mestu, ko so se sestali člani izdajateljskega sveta našega lista in sprejeli povišanje letne naročnine, sledila pa je tudi vrsta sestankov v uredništvu in upravi lista. Kajti: res smo si morali spodobiti pri banki v Novem mestu 6.000.000 starih dinarjev za 4 mesece, da smo prebrodili poletno denarno stisko (namesto, da bi za take primere imeli pribl. 9 milijonov lastnega kapitala); res se obeta ponovno povečanje stroškov z izdajanjem lista, res lahko pričakujemo, da nas lastniki hiše ob lastni razširitvi postavijo na ceno — in res pri vsem tem daleč pod lastno ceno prodajamo naš izdelek — Dolenjski list! Zbrali smo tudi 30 lokalnih tednikov iz vse Jugoslavije in ugotovili (glej tabelo: Pregled letnih naročnin), da smo glede na obseg daleč najcenejši med vsemi: medtem ko plača naročnik npr. pri »Virovitičkem listu« kar 417 S din za 1 stran časopisa skozi vse leto, plača naročnik Dol. lista komaj 83 S din! Povprečna cena za eno stran skozi vse leto znaša pri jugoslovanskih lokalnih tednikih 208 S din. Se pravi, da bi bil Dolenjski list lahko točno dvainpolkrat dražji (5.000 S din na leto), pa bi s ceno komaj dosegal jugoslovansko povprečje!

Posveta na Otočcu nismo sklicali zato, da bi dobili od predstavnikov naših naročnikov in bralcev lista dovoljenje, da smemo list podražiti. Zeleli smo samo še bolj

Na sestanek je bil povabljen tudi tovariš Jože Plešec, delavec iz tovarne BETI v Metliki, ki je udeležbo sicer obljubil, vendar ga na posvet žal ni bilo. Opravičili pa so se, da ne morejo na pogovor: Zofka Roter iz Ljubljane, gospodinja, ki je bila na dopustu; Stane Nose, rudar iz Kočevja, ki je bil zadržan, in dr. Tatjana Hvala-Andrijašević iz Krškega, ki ni mogla v Novo mesto zaradi prezaposlenosti.

Grafikon prikazuje rast naklade DL od ustanovitve do danes

temeljito preučiti vse možne rešitve za težak gmotni položaj, v katerem se list nahaja. Slo je torej za naš svet, kako naj živimo, ne za dovoljenje, če sploh smemo živeti. Tega nam tudi po ustavi SFRJ ne bi bilo treba prositi.

Ekonomski račun je pokazal, da bi s povišanjem letne naročnine na 2900 S din lahko zagotovili Dolenjskemu listu pogoje za nadaljnji obstoj. Tako bi lahko še letos in v prihodnjih letih:

■ ustvarili primerno obratna sredstva (kapital, brez katerega druge po svetu sploh ni mogoče začeti s poslovanjem!);

■ pridobili primerna sredstva za pokritje že nastalih in še obljubljenih podražitev (tiskarna, pošta, agencijski stroški, honorarji sodelavcem, najemnina za poslovne prostore in drugo);

■ zagotovili možnost strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih pri DL;

■ zbrali denar za gradnjo lastne stavbe v Novem mestu, ki bi ustrezala delu uredništva in uprave.

Ko je Tone Gošnik obrazložil navzočim položaj lista in načrte za izboljšanje stanja, je najprej govoril Slavko Dokl. Med drugim je dejal:

«Ce ljudje lovijo dinarje, ne vidijo življenja. Namesto prizadevanj za kvaliteto se

— Predlagana naročnina 2900 S din se mi zdi v redu, še posebej zdaj pri dveh izdajah, ko dobe ljudje res več branja v roke. Dolenjski list je naš časopis, brez lastnih obratnih sredstev pa ne bo mogel napredovati. Zdi se mi celo, da smo s prehodom na bolj rentabilno poslovanje kar malo pozni. Drugi so že prej mislili na to!»

■ Stanko Skalcr: »Cas je tudi, da se list bolj osamosvoji glede pisanja; nevzdržno je, če mora časopis zaradi tega, ker pričakuje, da bo neko podjetje objavilo plačan oglas, pisati tako kot je vseh vodstvu podjetja! Nujna je specializacija novinarjev, vse to pa zahteva denarja — brez podražitve res ne bo slo!»

■ Ivan Bon: »Dober gospodar mora razumeti vzroke za podražitev, ki se vedno ni taka, da bi koga resno prizadela.»

■ Mara Glogar: »List bi bil še bolj priljubljen med pedagoškimi delavci, če bi vsaj enkrat na mesec objavil izbrano gradivo za ženo in dom, članke o mladinski vzgoji, kmetijskih vprašanjih in podobnem.»

■ Marija Petrov: »Res nam posvečate premalo prostora!

Če nekdo par metrov daleč skoči, že na široko pišete — za življenje pa je treba še veliko več...»

■ Gvido Grabar: »Ko vse panoge stremijo k čimvečji samostojnosti in smotrnem poslovanju, ne moremo pustiti malega kolektiva Dolenjskega lista samega! Če zbere kolektiv za vsak izvod 45 odstotkov, naročnik pa dá 55 odstotkov, je to še vedno pošteno razmerje (pri naročnini 2900 S din — glej tabelo: Delež naročnika pri pokrivanju stroškov). Nujno je pri povečani naročnini izločiti sredstva namensko za nove prostore. Sedanja letna najemnina za poslovne prostore Dolenjskega lista, ki znaša po podražitvi 1.800.000 S din, bi že zadoščala za plačevanje anuitet pri banki. Iz izkušenj odsvetujem adaptacijo stare zgradbe, ker bo prav gotovo več stala kot nova gradnja, ki bi jo s primernim posojilom banke čez 4 ali 5 let že lahko zastavili.»

■ Ivan Rober: »Vesel sem, da prisostvujem današnjemu sestanku, saj bom zdaj lažje tolmačil ljudem povišanje letne naročnine. Saj ni tako malo denarja med ljudmi, le marsikdo težko preceni, kateri izdelek se mu res izplača in kateri ne. 2900 S din na leto je za tak časopis kot je Dolenjski list še vedno dober nakup...»

■ Peter Sobar: »Nimam pripomb na podražitev lista. Morda pa bi le lahko kaj več pričakovali od republiških organov, ki večkrat kar na slepo podpirajo vse mogoče in nemogoče 'republiške' publikacije z majhnimi nakladami in majhnim krogom bralcev; časopise, organsko povezane s svojim zaledjem, ki je največ prispevalo v najtežjih časih, pa mačehovsko tolaži: 'kar sami se znajdete!'. Podpirati luksuzne izdaje za kupce, ki imajo več denarja kot naš preprosti človek, preprosti ustvarjalec socialistične današnjosti, pa res ni v duhu naše družbe!»

■ Janez Zunič: »Ko gledam te tabele, mi je prišlo na misel, v kakšnih okoliščinah smo pred 18 leti ustanovljali Dolenjski list. Kolektiv je samo čestitali, da je zlezel skozi vse težave in dosegel od borih 3000 izvodov današnjo naklado: 28.200 izvodov. Mislim tudi, da podražitev ne bo hudo zmanjšala števila naročnikov. — Morali pa bi še več pisati o zgodovini NOB. Ljudje umirajo in marsikaj vrednega bo ostalo za vedno pozabljeno. Intervjuvati je treba preproste ljudi, ki mnogo vedo, pa ne znajo napisati.»

■ Franc Luzar: »Nizka cena je potuha za naročnika! Čeprav boste dokazali, da je dal naročnik toliko in toliko procentov, družba (oz. kolektiv DL) pa toliko in toliko, bodo ljudje še vedno govorili: družba je dolžna dati! Tega pa mora biti konec — za pošteno delo pošteno nagrado ali: za malo denarja malo muzike, pa potem obrnite kakorkoli že hočete!»

***

Tako smo slišali marsikaj koristnega in spodbudnega, predvsem pa od vseh prisotnih trezno ugotovitev, da tako ni več mogoče naprej. Ta posvet je bil še en čini-

telj več, da smo pretekli teden sklenili zares povišati letno naročnino Dolenjskega lista na 2900 S din. Dejansko to ni samo podražitev, saj smo vsem naročnikom letos spomladaj povečali obseg lista za eno šestino (za 4 nove strani!). S tem povišanjem bomo krili tudi povečane stroške za drugo izdajo, ki se je v poskusnem izhajanju zadnjih nekaj mesecev izkazala za potrebno in je pri naročnikih naletela na pohvalo in priznanje.

Za drugo polletje 1967 bo torej plačal vsak naročnik 1.450 S din ali 450 dinarjev več kot lani za vse leto. Ko se bodo te dni oglasili pri vas pismonoše s položnicami za naročnino drugega polletja, se nikar ne jezite: namesto 450 dinarjev za pol litra vina v gostišču boste ta denar namenili časniku, ki vas vsak četrtek zvesto in vztrajno obiskuje. In če daste roko na srce, se tudi tistemu poliču vina ne bo treba odreči, saj se da še marsikje drugje z manj slabe volje več prihraniti!

Tekst in slike: MARJAN MOSKON

Ne tako!

Res bo imel jutri ali pojutrišnjem vaš pismonoša v svoji torbi tudi položnico za plačilo naročnine za letošnje II. polletje — toda prijatelju vendar ne boste pokazali vrat! Pripravite 1450 dinarjev za naročnino drugega polletja in še 50 starih dinarjev za pobiralnino. Nikar mu ne odrecite plačila, saj vas bo moral potem še enkrat obiskati: imeli boste samo nepotrebne nove stroške, nam pa boste naprtili veliko dodatnega dela in skrbi!

Lepo vas pozdravlja UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

DELEŽ NAROČNIKA PRI POKRIVANJU STROŠKOV ZA TISK DOLENJSKEGA LISTA

Leta	je bilo stroškov za 1 izvod tiskanega Dolenjskega lista:	Letna naročnina je znašala v tem letu:	Naročnik je prispeval za kritje vseh stroškov v tem letu		Uprava lista je morala zbrati k temu dodatno še:	
			Sdin:	oz. v odst.:	Sdin:	oz. v odst.:
1960:	33.98 Sdin	600 Sdin	11.54	34 %	22.44	66 %
1961:	43.37 Sdin	900 Sdin	17.31	40 %	26.06	60 %
1962:	49.63 Sdin	900 Sdin	17.31	35 %	32.32	65 %
1963:	54.48 Sdin	900 Sdin	17.31	32 %	37.17	68 %
1964:	61.62 Sdin	1.200 Sdin	23.06	37 %	38.54	63 %
1965:	80.73 Sdin	2.000 Sdin	38.46	48 %	42.27	52 %
1966:	94.82 Sdin	2.000 Sdin	38.46	41 %	56.36	59 %
I. polletje 1967:	95.77 Sdin	2.000 Sdin	38.46	40 %	57.31	60 %

V zadnjih 7 letih sta torej prispevala za kritje vseh stroškov za tisk lista povprečno: naročnik: 38 % uprava: 62 %

Predvideni izračun za 1968:	105.— Sdin	2.900 Sdin	55.80	55 %	49.20	45 %
-----------------------------	------------	------------	-------	------	-------	------

PREGLED LETNIH NAROČNIN NEKATERIH LOKALNIH LISTOV V JUGOSLAVIJI

Naslov lista:	Kraj izhajanja:	Obseg lista (ima strani):	Letna naročnina:	Format lista v centimetrih:
NEKATERI JUGOSLOVANSKI LOKALNI LISTI:				
1. Virovitički list	Virovitica	6	2.500 Sdin	33 × 46
2. Bjelovarski list	Bjelovar	6—8	2.500 Sdin	35 × 40
3. Brodski list	Slavonski Brod	8	2.400 Sdin	30 × 42
4. Dubrovački vjesnik	Dubrovnik	8	1.920 Sdin	32 × 46
5. Glas Istre	Pula	8	2.500 Sdin	38 × 55
6. Nedejlnje Novine	Bačka Palanka	8	1.800 Sdin	32 × 47
7. Titogradska tribina	Titograd	8	1.580 Sdin	32 × 45
8. Reč naroda	Požarevac	10	2.500 Sdin	33 × 46
9. Pobjeda	Kruševac	10	2.000 Sdin	33 × 47
10. Čačanski glas	Čačak	10	2.500 Sdin	32 × 47
11. Somborske novine	Sombor	10	2.600 Sdin	33 × 46
12. Pančevac	Pančevo	10—12	2.000 Sdin	34 × 52
13. Karlovački tjednik	Karlovac	12	2.500 Sdin	28 × 39
14. Jedinstvo	Sisak	12	2.600 Sdin	28 × 39
15. Varaždinske vijesti	Varaždin	12	2.500 Sdin	29 × 43
16. Narodni list	Zadar	12	2.500 Sdin	31 × 47
17. Novosti	Vinkovci	12	2.600 Sdin	32 × 47
18. Subotičke novine	Subotica	12	2.500 Sdin	30 × 42
19. Glas Podrinja	Šabac	12	2.000 Sdin	32 × 47
20. Narodne novine	Niš	12	2.500 Sdin	32 × 47
21. Glas	Banja Luka	12	2.500 Sdin	32 × 45
22. Sremske novine	S. Mitrovica	16	2.080 Sdin	32 × 47
23. Front Slobode	Tuzla	16	2.500 Sdin	29 × 40
24. Naša riječ	Zenica	16	2.650 Sdin	29 × 39
SLOVENSKI LOKALNI LISTI:				
25. Glas	Kranj	16—24	2.400 Sdin	26 × 34
26. Tednik	Celje	16—20	2.000 Sdin	30 × 43
27. Vestnik	M. Sobota	16—20	2.400 Sdin	30 × 43
28. Tednik	Ptuj	6—8	2.000 Sdin	35 × 52
29. Primorske novice	Koper	10—16	2.000 Sdin	34 × 42
30. DOLENJSKI LIST	Novo mesto	18—28	2.000 Sdin	30 × 43
DVA REPUBLISKA KMEČKA TEDNIKA:				
1. Kmečki glas	Ljubljana	12	2.600 Sdin	34 × 52
2. Gospodarski list	Zagreb	12	4.000 Sdin	30 × 43

Pregled »STOPNJE LETNEGA DOBIČKA« v poslovanju Dolenjskega lista

Leto:	Je Dolenjski list zaključil s...% »dobičkom«:	oz. z izgubo v Sdin:
1960:	3.38 %	—
1961:	1.76 %	—
1962:	—	115.266 Sdin
1963:	6.69 %	—
1964:	—	2.027.186 Sdin
1965:	1.96 %	—
1966:	2.67 %	—
V zadnjih 7 letih torej povprečno:	3.29 %	in: 2-krat z izgubo

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspeh! Prejete ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

bore za obstoj. A to je vendar novinarski kolektiv in ne skupina komercialistov. Kaj vse bi lahko imeli, če bi bil denar: bolj zgoščene sestavke, bolj temeljito obdelane primere in še bolj pestro vsebino! Iz rok v usta ne moremo več živeti: žiro račun brez pravega kapitala ne more biti osnova za poslovanje časopisa!

Potem so spregovorili kar po vrsti tudi drugi:

■ Franc Molan: »Lokalni listi bodo še dolgo potrebni in tudi občine jim bodo še dolgo morale pomagati pri izhajanju. SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST pa nam je sploh v veliko pomoč, saj so zdaj ljudje sproti obveščeni o vsej novi občinski zakonodaji, ki neposredno zadeva njihovo vsakdanje življenje.

Pred slavljem Levstikove brigade v Ribnici

10. septembra bo občinska skupščina Ribnica na slovesen način podelila domicil III. slovenski narodnoosvobodilni brigadi Frana Levstika. Brigada si je zaslužila to priznanje, ker se je v času narodnoosvobodilne vojne borila dalj časa in večkrat na področju ribniške občine, pa tudi zato, ker je bilo v brigadi večje število domačinov iz Ribniške občine.

Zgodovina Levstikove brigade je bolj malo znana, zato ne bo odveč, če ob slovesnosti podelitve domicila opišemo nekatere pomembnejše boje in uspehe levstikovcev in če se v spominu sprehodimo po dolgi poti, ki jo je prehodila brigada, ki nosi ime po znanem slovenskem pisatelju Franu Levstiku, rojenem v vasi Retje pri Velikih Laščah, v bližini Ribnice.

Ognjeni krst: Najhujše bitke in spopadi

Levstikova brigada je bila ustanovljena septembra 1943, takoj po kapitulaciji Italije. Bilo je to v tistih lepih dneh, ko je po dvoletnem narodnoosvobodilnem boju bil premagan prvi sovražnik in je nad precejšnjim delom Slovenije zasijal prvi žarek svobode. Kmalu po ustanovitvi je Levstikova brigada krenila na ribniški konec. Zadrževala se je v okolici Turjaka in Velikih Lašč, na Slemenih, ter na obronkih Velike in Male gore in v krajih pri Kočevju. Obetali so se težki časi. Italijanski sovražnik je bil premagan, toda za njim je prihajal drugi: nemški okupator in z njim belogardisti, tokrat v domobranskih uniformah.

Levstikova brigada je preživela svoj ognjeni krst v novembrskih dneh 1943, ki so bili hkrati zanjo ena najtežjih preizkušenj. Sila nemške ofenzive je nato, ko je po Dolenjskem in Notranjskem že odjenjala, pritisnila na Levstikovo brigado. Ta je takrat demonstrativno napadala Ljubljano in s tem dokazovala, da partizani niso uničeni, ter postavljala na laž nemško in domobransko propagando.

Izgube so bile že v prvih bojih hude, vendar ne tako, da bi v bojnih spopadih še neizkušeno brigado zlomile. Bataljoni in čete so napadali in se umikali. V nenehnih bojih in spopadih ter z vel-

Nov izdelek mirense DANE

V nedeljo, 3. septembra, je bila na proslavi v Mokronogu prvič naprodaj nova brezalkoholna pijača mirense destilacije, ki ima ime »Frutelas«. Kot so povedali v podjetju, bodo v kratkem začeli prodajati še nekatere druge nove pijače. Škoda je, da niso prej dobili potrebnih strojev, saj poletna sezona že ponehuje.

POPRAVEK

Popravljamo tiskarsko napako v podpisu pod sliko Lada Ambrožiča na 5. strani zadnje številke našega lista, kjer se mora 6. stavek pravilno glasiti takole:

»Dandanašnji so na nekaterih pomembnih družbenih, javnih in političnih mestih občani, ki s svojimi moralnimi kvalitetai...«

Popravljamo tudi podatek, da je bil tov. Lado Ambrožič »prvi« komandant Gubčeve brigade, kar ni točno; bil je njen drugi komandant. — Bralce in naročnike prosimo, da obe tiskarski napaki, nastali izključno po krivdi tiskarne DELO v Ljubljani, oprostijo!

UREDNIŠTVO
DOL. LISTA

kimi žrtvami so borci brez odmora in oddiha prešli Slemen na Velikimi Laščami, šli čez vasi Krvava peč, Mačkovec, Sela in nato ob robu Bloške planote čez Lužarje in Ravnik v Ribniško dolino.

Tu se je brigada zbrala in utrdila v drugi polovici novembra 1943 nad Strugami na robu Suhe krajine. Tu so mobilizirali še nekaj fantov iz Struške doline in okolice Dobropolj, vendar kaj prida uspeha pri tem ni bilo. Kmalu nato je brigada sodelovala v znanih bojih XIV. divizije za Kočevje, v katerih je zapirala pot sovražnikovi pomoči iz smeri Turjaka in Velikih Lašč.

Vsakodnevni boji in rušenje komunikacij

Po teh bojih je odšla Levstikova brigada za krajši čas v Gorski kotar na Hrvaško h glavni XVIII. divizije. Le-ta je takrat skupaj z enotami hrvaške NOV napadala in rušila sovražnikove postojanke po Gorskem kotaru. Od tam so se levstikovci kmalu vrnili v Slovenijo.

V januarju in februarju 1944 se je zadrževal štab brigade v kočevski vasi Polom, njene enote pa so napadale sovražnikove motorizirane kolone, ki so po kočevski cesti skoraj vsak dan dovažale posadki v Kočevje vojaški material iz Ljubljane. Hkrati s tem so borci brigade temeljito porušili tudi železniško progo proti Ribnici in Kočevju.

Nato se je brigada preselila na drugo stran Ribniške doline v vasi Zadolje, Dane in Blata, ki leže na vznožju Velike gore. Tudi tu ni dala sovražniku miru, pač pa ga je dan za dnem napadala na vsakem koraku. Sedaj je bila že okrepjena z novimi borci, ki so prišli s Koprškega in iz okolice Litrske Bistrice.

Spomladi 1944, v marcu in aprilu, se je Levstikova brigada spopadala s sovražnikom na Slemenih okoli Sv. Gregorja. Razen nenehnih napadov na sovražnikove oskrbovalne kolone na cesti Velike Lašče—Zleblj—Ribnica je brigada v tem času zadrževala sovražnikove vojaške izpade iz Velikih Lašč. Tam je bila močna domobranska postojanka, ki je skušala vdreti na osvojenem ozemlje. Večji boji so bili pri ortneškem gradu, na Slnovici in pri sv. Marku. Ob nenadnem sovražnikovem izpadu je pretrpela Levstikova brigada v vasi Hudi konec večje izgube. Sovražnik se je pritisnil v zgodnjih jutranjih urah in je brigado izmenadil. Borci, med katerimi je bilo tudi precej novincev, so bili zaradi nenehnih bojev utrujeni, pa tudi premalo previdnosti je bilo. Zaradi iznenadenja je takrat sovražnik počel vojaški uspeh, toda to se ni nikdar več ponovilo, ker te bridke izkušnje levstikovci niso več pozabili.

Marca 1944: prvi napad na Ribnico

V dneh med 20. in 25. marcem 1944 je Levstikova brigada skupaj s še nekaterimi enotami XVIII. divizije napadala Ribnico. Izhodišni položaji levstikovcev so bili v tistih bojih v Vinicah. Zaradi pomanjkanja težkega orožja napad ni uspel, ker je bil sovražnik v Ribnici močno utrjen in je bil v številni premoči.

Nemci so se za napad na Ribnico maskovali tako, da so bombardirali Vinice, misleč, da je tam štab brigade. Ob bombnem napadu je bila vas do tal porušena. Ob drugem napadu vojaških enot NOV na Ribnico, ki je sledil aprila 1944, je sodelovala Levstikova brigada samo posredno. Pri Ložinah, Makohi in Jasnici je s svojimi zasledami zapirala pot morebitnim izpadom nemške posadke iz Kočevja. Tudi drugi partizanski napad na Ribnico ni bil kronan z zavzetjem Ribnice.

Po Ribniški dolini, Suhi krajini in Notranjskem

Po napadu na Ribnico v aprilu je odšla Levstikova brigada na Slemen in se tam večkrat spopadla s sovražnikom. V maju 1944 je odšla v Suho krajino. Tu se je zadrževala vse poletje in bila neprestano v bojih. Ni se zadrževala samo v Suhi krajini, saj sta v njeno operativno področje štela tudi Dobropoljska in Ribniška dolina. V naslednjih mesecih je vodila brigado pot po Notranjski, kjer se je nenehno spopadala z Nemci in z njihovimi pomagali domobranci. Iz Notranjske je odšla v Belo krajino, nato v Suho krajino, pa nazaj na Dolenjsko, nato na Hrvaško in se spet vrnila v Slovenijo, kjer je novembra 1944 sodelovala v bojih za Kočevje. Ob koncu 1944 je odšla Levstikova brigada v okolico Turjaka. Od tam je dvakrat napadla Smarje pri Grosupljem in v enem izmed teh napadov uničila železniški predor pri Smarju.

Čez Grčarice in Ribnico v Ljubljano, svobodni nasproti

Zimo 1944—45 je preživela Levstikova brigada v številnih bojih. Blizal se je konec vojne, aprila 1945 je napadla sovražnikovo postojanko pri cerkvi v Strugah. V vsako-

dnevnih bojih z umikajočim se sovražnikom se je počasi premikala čez Kočevsko na Notranjsko. V Loški dolini se je brigada spet obrnila in preko Loškega potoka nadaljevala pot v svoje zadnje spopade s sovražnikom.

V zadnjem ofenzivnem sunku enot NOV se sodelovala konec aprila 1945 pri osvoboditvi Grčaric, skupaj z Ljubljansko brigado je zadnjič napadla Ribnico in jo osvobodila, nato pa se premaknila v Sodrasko dolino k Sv. Gregorju. Tamkajšnja domobranska posadka je pred Levstikovci pobegnila še preden jih je zagledala. Brigada je nato nadaljevala pot čez Karlovico in pregnala sovražnika

z Velikega Osolnika. Pot proti Ljubljani je bila prosta. Vendar brez bojev ni šlo.

Na pragu svobode je čakala Levstikovo brigado ena največjih preizkušenj in eden najtežjih bojev. Skupaj z Gubčevsko brigado in vojaškimi enotami XVIII. divizije se je na pragu Ljubljane spustila na Orlah 7. in 8. maja 1945 v težak spopad z močno utrjenimi nemškimi enotami. Tu je z roko v roki z drugimi brigadami in precejšnjimi žrtvami poplačala zadnji korak v svobodo in 9. maja vkorakala v belo Ljubljano — osvobojeno slovensko prestolnico.

KAREL ORAZEM

Brigada Ivana Cankarja slavi v Črnomlju

»Narod si bo pisal sodbo sam!« je v začetku tega stoletja napisal slovenski pisatelj Ivan Cankar — Borci Cankarjeve brigade, ki so v narodnoosvobodilnem boju pomagali uresničevati to veliko misel svojega vzornika, bodo 9. in 10. septembra slavili v domicilni občini Črnomelj 25-letnico ustanovitve svoje slavne vojaške enote

Zgolj bežen pogled v minula desetletja nam dokazuje, da sta v nedavni preteklosti preživljala slovenski narod, zlasti pa Bela krajina, najbolj dramatične in zgodovinsko pomembne trenutke. Takrat se je v resnici odločalo: biti ali ne biti! Fašistični okupator se je z vsjo svojo vojaško silo na višku moči trdno odločil zatreti osvobodilno gibanje na Slovenskem.

V ta namen je poleti 1942 sprožil silovito roško ofenzivo, ki pa se je zaradi junaškega odpora partizanov in celotnega prebivalstva končala zelo klavrno za okupatorja. V

tistih najtežjih dneh se je v Beli krajini spopadal z daleč močnejšo okupatorsko vojsko Belokranjski odred. Imel je samo 3 bataljone, ki so bili čokaj slabo oboroženi, številčno šibki in brez vojaških izkušenj, toda vse te pomanjkljivosti so partizanski borci nadomestili z junaštvom, borbenim poletom in izredno vzdržljivostjo v boju za svobodo.

Okupatorjevo divjaštvo je povzročilo še večji upor

Okupator je imel v Beli krajini stalne, številčne velike sile, ki so

bile nameščene v vseh večjih krajevnih središčih. V ofenzivi so sodelovale 4 cele divizije alpskih lovcev, divizija Isonzo, divizija Maccarata, divizija sardinskih grenadirjev, XI. grupa granicarjev, dve fašistični legiji in 4 specialni fašistični bataljoni »Me, imenovani po Mussoliniju.

Vsa ta vojaška sila je bila močno razočarana nad neuspehi proti jedru partizanstva v Kočevskem Rogu. Pričela je divjati in se znati nad neoboroženim prebivalstvom, ga množično streljala, odvajala in internirala ter požigala cele vasi in prebivališča zlasti v hribovskih predelih. Toda s takimi ukrepi je dosegel okupator prav nasproten učinek: vso Belo krajino je spremenil v žarišče nezadržnega upora, ki ga pozneje ni mogla streti nobena sila.

V takšnih okoliščinah in v tako težkih dneh je bila ustanovljena

Ta kratki povzetek iz bogate zgodovine Levstikove brigade govori o dolgi poti, ki so jo prehodili njeni borci v boju za svobodo, in o velikih žrtvah, odpovedovanjih in naporih, ki so jih darovali svobodi in domovini v dveh letih bojev. Borci Levstikove brigade se bodo v nedeljo, 10. septembra, zbrali na tovariškem srečanju v Ribnici. Ribnica se jim bo 24 let po ustanovitvi njihove s slavo ovenčane vojaške enote oddolžila za dragoceni delež s podelitvijo domicila. To bo samo skromna zahvala za vse, kar so borci Levstikove brigade storili za Ribniško dolino v času NOV in revolucije. Ribnica jih bo sprejela kot svoje fante, prebivalci Ribniške doline pa ne bodo nikdar pozabili njihovih velikih žrtev in bodo spomin nanje prenašali iz roda v rod.

Cankarjeva brigada, ki je dvignila svoj glas, stisnila puntarsko pest in sredi krvave vojne vihre zavpila: »Biti, to je naše geslo!« Stavljali so jo trije bataljoni: Kečevski, Dolenjski in Belokranjski. Na svojo slavno pot se je podala z obronkov Bele krajine v Ljubljano.

Prve spopade s sovražno italijansko vojsko je imela takoj po ustanovitvi na Planini pod Mirno goro in je že takrat prizadela okupatorju hude izgube.

V neprestanih spopadih in na pohodu po Sloveniji in Hrvaški

Sodelovala je v bojih za uničenje belogardistične postojanke Sunor pri Mediki, odšla v sosedno Hrvaško in tam s hrvaškimi partizani sodelovala v bojih za uničenje ustaške postojanke Krašič; pot jo je zanesla v Vivodino in v mnoge druge pokrajine na Hrvaškem, kjer je z orožjem skupaj s hrvaškimi partizani kovala bratstvo in enotnost naših narodov.

Iz borbene kronike Cankarjeve brigade so poznani boji v Pletterju, na Policah, slavni in znameniti boj v Jelenovem Žlebu, rušenje Stampetovega mostu in napad na nemško vojaško letališče v Cerkljah. V IV. sovražni ofenzivi je brigada skupaj s hrvaškimi partizani razbila kolono 2000 italijanskih vojakov, kar je bil pomemben prispevek k zmagi enot NOV v tej ofenzivi. V akciji se je izkazal zlasti III. belokranjski bataljon s komandantom Ilijo Badovincom. 28. avgusta so cankarjevci osvobodili ustaško postojanko Bostiljevo, s čimer je bilo ustvarjeno veliko osvojenno področje. To je zelo ugodno vplivalo na razvoj sodelovanja med slovenskimi in hrvaškimi partizanskimi enotami. V brigadi je bilo razvito tudi kulturno življenje. Izdajali so svoj časopis, za katerega je pripravil ilustracije Pavle Simec, ki je pozneje padel na pohodu XIV. divizije. Pesnik Evgen Cestnik iz Dragatuša je napisal:

Granat rohenje, strojnic ostru jek,
pošastni bitki nam roje nasproti,
v napad hitimo po kamniti poti,
da ustvarimo srečnejši, bojni vek!

V tri leta trajajočih bojih in spopadih je izgubila Cankarjeva brigada 600 borcev. Kar 51 jih je bilo iz črnomaljske občine. Narodni heroji, nekdanji borci Cankarjeve: sestri Milka in Tončka Šobar, Ilija Badovinac, Janez Stefačič in mnogi drugi junaki bodo ostali našemu ljudstvu v neizbrisnem spominu kot ljudje, ki so z vso silo svoje človečnosti zablesteli v dneh upora in omahnili v boju za svobodo.

Prisrčno dobrodošli v Beli krajini!

Zaradi doseženih vojaških uspehov in izrednega junaštva je bila Cankarjeva brigada že med vojno proglašena za udarno in odlikovana z redom osvoboditve. Cankarjevci so se še med vojno radi vračali v Belo krajino, saj je bil to vedno zanje in za belokranjsko prebivalstvo vesel dogodek. Ljudstvo Bele krajine se tudi tokrat veselje srečanja s svojimi cankarjevci, ki so v dneh narodnoosvobodilnega boja pripomogli k temu, da je naš narod postal iz naroda hlapcev narod junakov, kot je zapisal Ivan Cankar, po katerem nosi brigada ime. Borci Cankarjeve bomo kot vedno sprejeli odprtih src ter ob tem srečanju obudili z njimi spomine na dni, ko smo častno izpolnjevali svojo dolžnost do domovine!

JANEZ VITKOVIČ

Nepozabno srečanje Gubčevcev

(Nadaljevanje s I. str.)

republiške konference SZDL. Janez Vipočnik, mnogi narodni heroji, ljudski poslanci in drugi, je izrekel prisrčen pozdrav v imenu vseh dolenjskih delovnih ljudi. Pozdrav je veljal tudi dr. Jožetu Brileju-Bolku in Viktorju Stoparju-Silvu Moščanu, ki sta natanko pred 25 leti na Trebelnem pozdravila ustanovitev slovenske partizanske udarne brigade MATIJA GUBEC v imenu izvršnega odbora OF in v imenu OK KPS.

Pionirji osnovne šole s Trebelnega so nato pozdravili zbrane gubčevce in razdelili nekaj šopkov ovetja na tribuni, zatem pa je spregovoril nekdanji komandant brigade Lado Ambrožič-Jure Novljan. V tehtnem in preglednem govoru je zbranim opisal težko, a slavno pot ene najbolj znanih slovenskih udarnih brigad, v katero se je jeseni 1942 vključilo nad 850 borcev in bork. Vseh 32 mesecev svojega obstoja — od ustanovitve v Trebelnem do osvoboditve Ljubljane v maju 1945 — je Gubčeva brigada na več kot 2500 km dolgi poti borb. napadov, hajk in pohodov častno izpolnjevala dolžnosti do svojega ljudstva in zaključila svojo bojno pot ovenčana z zmagami, za katere so žrtvovali življenje premnogi njene borci in bork. Komandant brigade Ambrožič je vpletel med naštevanje o zgodovini brigade mnogo zanimivih podatkov; videli smo, kako mu prikimujejo in v mislih sledijo pred tribuno zbrani borci brigade, saj so jim komandantove besede sproti oživljale težka leta in prehojene poti.

»Naj živijo slavna dela partizanov in partizank slavne Gubčeve brigade in naj bodo svetel zgled novemu mladenemu rodu!« je zaključil svoj govor tov. Ambrožič. Podelitev domicilne listine, ki jo je štabu brigade izročil pred-

sednik ObS Ciril Pevec, je izzvala viharno navdušenje zbranih gubčevcev, ki so že pred tem toplo pozdravili tudi besede prvega komandanta slovenskih partizanov tov. Franca Leskoška-Luke. Devetim borkem brigade, ki so bili v Gubčevi od prvega do zadnjega dneva, torej vso vojno, so nato izročili spominske plakete, delo akadem. slikarja Draga Tršarja. Odred predvojaške vzgoje občine Trebnje je nato dobil od komandanta brigade tov. Ambrožiča miniaturno bojno zastavo, ki jo je prevzel rez. oficir Frane Videčnik. Spet je zapel invalidski partizanski zbor, sredi hoste pa so se zatem zbirale skupine in skupinice ter se srečavali znane, »zmed katerih se mnogi niso videli dolgo leta. Bilo je mnogo prisrčnih prizorov, saj so bili med gubčevci tudi nekdanji vojaški komandanti in komisarji prvih brigad, ki so prihitali v svojo brigado tudi iz Beograda, Sarajeva in drugih krajev republike.

Z odlično organizacijo (zadnje tedne je delalo v raznih odborih in pripravljajnih oddelkih skoraj 300 ljudi v občini in v Ljubljani) se je množica ljudstva prepeljala do 12. ure v dolino, kjer je bilo v Mokronogu poskrbljeno za žejne in lačne. Mnogi so si ogledali razstavo o poteh Gubčeve brigade v mokronoški osnovni šoli (te dni bo razstava prenesena v Trebnje) in komentirali zanimive fotografije, jih primerjali s podatki in z lastnimi doživljaji.

Kmalu po 14. uri so se zbrali na trgu pred nekdanjim gradom v Mokronogu preživeli borci Gubčeve brigade, vojaški enote JLA iz Maribora, ki nosi slavno ime gubčevcev še danes, pa mnogi domačini od blizu in daleč. Tisočglavo množico so vabili pred govorniški oder zvoki

vojaške godbe in mnogi praporci gasilcev, lovcev in Zveze borcev iz trebanjske občine. Tu je začel slavje Roman Ogrič, polit. komisar občinskega komiteja ZKS Trebnje, ki je pozdravil vse zbrane, med njimi 7 narodnih herojev od 8 še živečih herojev (vseh narodnih herojev pa je imela Gubčeva 10). Na gradu so nato odkrili spomenik NOV. Zatem je spregovoril član sveta federacije in član CK ZK Jugoslavije Viktor Avbelj, prvi komisar Gubčeve brigade. Spomnil se je deleža prebivalcev Mokronoga in okolice v letih NOB, ki so se — kakor drugod po Dolenjskem — v velikem številu priključili revoluciji in množično podpirali narodnoosvobodilni boj. Obudil je spomin na prehojena vojna leta in na pridobitve revolucije, na pomen ustanovitve prvih štirih slovenskih brigad in na pomemben delež, ki ga je za svobodo prispevala prav Gubčeva brigada. Govoril je o današnjem položaju borcev, ki so bili hkrati vedno tudi borci za nov družbeni red in za nove odnose v naši družbi. Nekaterim problemom bivših borcev je tov. Avbelj posvetil še posebno skrb, kakor je tudi podrobneje označil dosežanje uspehe in pomen gospodarske ter družbene reforme. Obširneje je omenil tudi dogodke v znanju politiki ter naš odnos do sodobnih vprašanj sveta, o čemer bomo podrobneje še posebej poročali prihodnji teden.

Tudi tu so zaveli partizanski pevci-invalidi, igrala je godba JLA, nastopili pa so tudi vojaški enote polkovnika V. Radakovića iz Maribora, ki je pred tem toplo čestital nekdanjim borkem brigade. S pozdravnim brzojavko predsedniku republike tovarišu Titu je bilo zborovanje zaključeno, nadaljevala pa se je prijetno praznovanje velikemu srečanju. Tg

Sosedje, ki jih premalo poznamo

Kaj je rekel ameriški profesor Hawlett

Ko smo se v vročih julijskih dneh vozili po plodni ravnini ob reki Marici, se nismo mogli načuditi. Stotine kilometrov daleč so nas spremljali ogromni, več sto hektarski vinogradi v moderni vzgoji na žicah, nepregledna polja sončnic, pšenice in tobaka. Naselij skorajda ni bilo videti. Pravzaprav smo težko doumeli, da je na tolikšnih površinah mogoče zemljo tako skrbno obdelati. Nehote smo primerjali z našimi posestvi in ugotovili, da so Bolgari pri tem krepko pred nami! Ker je pri njih malo padavin, morajo biti njihve zelo lepo poravnane, da jih lahko površinsko namakajo. Namakajo četrtno vse obdelovalne zemlje.

Več kot ta opis povedo besede ameriškega vrtnarskega strokovnjaka profesorja Wawletta, ki je pred nekaj leti obiskal deželo: »Bolgarija v vrtnarstvu ne zaostaja za Združenimi državami Amerike.«

Bolgarija se je v zadnjih letih uvrstila med največje svetovne izvoznike paradiznika, sveže zelenjave, tobaka, sadja, sončničnega semena in namiznega grozdja. In vendar so ogromni novi vinogradi šele v začetku rodnosti.

Udarniki so »obešeni« v parku

Da bi bolje spoznali eno izmed večjih posestev smo obiskali Samokov, ki je 60 kilometrov oddaljen od Sofije. Nekaj nenavadnega za nas je bil park udarnikov, ki stoji v bližini upravne

Mlada Bolgara pred nepregledno njivo tobaka. Po pridelku te rastline je njuna domovina prva v Evropi.

stavbe. Povečane fotografije najboljših delavcev so visele na posebnem ogrodju med brezami, da bi nenehno opominjale na to, da je delo največja vrednota. »Ti še ne poznajo boga-denarja«, smo menili, ko smo ogledovali ta način moralnega spodbujanja in mislili na naše nagrajevanje po delu, ki odrinja v stran druga priznanja.

Okolica upravne zgradbe je zelo lepo urejena. V bližini hlevov je asfaltno igrišče za odbojko in košarko, delavcev pa ni bilo videti, ker so bili na poljih. Kot

Prizor iz Varne, kjer je slovita obala »Zlatni pjassaci«: okoli 30 stopinj v senci, vse živo je na pesku ob Črnem morju, domačina pa se pod kučmama sprehajata na opoldanskem soncu. V Varni so pred enajstimi leti postavili prvi hotel; zdaj jih tam stoji 89, na voljo pa je okoli 20.000 postelji!

je povedal mlad agronom, zaslužio do 180 levov na mesec, sam pa zasluži za osemurno delo precej manj. Hlev z 200 stojišči za govedo ima avtomatsko krmiljenje in strojno pehalo za gnoj.

Najpomembnejše kulture tega posestva so jagode, jabolka in

smo videli napis: »Strelja se brez opomina«. Bolgarskim spremljevalcem ob tem ni bil prijeten škloc fotoaparata, zakaj prepričani so, da morajo ljudje vedeti, kaj je skupna last in kaj zasebna. Mimogrede: nekateri med nami, gosti, so taka opozorila pogrešali tudi v naši domovini...

V 18 dneh toliko kot prej v enem letu

Ko smo se peljali proti Plovdivu, da bi obiskali kmetijsko visoko šolo, smo vprašali spremljevalca, kje so možje, da je na poljih videti predvsem ženske. »Delajo v industriji, pri nas ni nezaposlenih, delovnih rok nam celo manjka, po zakonu ima vsakdo zagotovljeno delo,« se je glasil odgovor. Pred vojno je imela Bolgarija malo industrije. Danes ima večjo porabo električne energije na prebivalca kot Jugoslavija in dvakrat večjo porabo premoga, pa tudi proizvodnja pralnih strojev ne zaostaja za našo. V dobrem pol mesecu naredi celotna industrija toliko, kot je naredila pred vojno vse leto.

»Nimamo konkurence, ne izkoriščanja, cene se ne določajo svobodno na trgu, njih višino urejuje država,« piše v gospodarskih razpravah, ki kažejo, da zaenkrat še nimajo potrebe v državno plansko gospodarstvo vnašati prvine tržnega gospodarstva. Dobro štiri petine bolgarskega izvoza gre v države vzhodnoevropske gospodarske skupnosti (SEV), le ena petina pa na zahod. Kaj več o trgovanju se ni dalo izvedeti in bil je vtis, da z nekaterimi stvarmi Bolgari niso zadovoljni.

Vrednost leva se povečuje

Za nas Jugoslovane, ki smo bili do nedavna navajeni, da je bilo blago vsak dan dražje, je bila nepojmljiva ugotovitev, da v Bolgariji cene celo padajo in da je njihov denar z leti vse več vred. Uradni podatki pravijo, da so se zaslužki delavcev in združnikov v zadnjih desetih letih

povečali za 80 odstotkov in da je s tem mogoče kupiti za 105 odstotkov več blaga. Avtomobilov resda ni videti toliko po cestah kot pri nas (šoferke na vsej poti nismo videli niti ene, pač: ena je bila na traktorju, pa še tista je tam malicala), najlon srajca je dvakrat dražja, sicer pa na zunanji ni bistvene razlike med nami in njimi. V menzi stane kosilo pol leva (300 Sdin), limonada 6 stotink, dobro vino pa 1,20 leva. Če to primerjamo z zaslužkom, dobimo podoben odnos kot pri nas.

Pomemben vir dohodkov za družnikov so ohišnice, ki so odvisno od področja lahko velike do pol hektarja. V precejšnjem delu pa organizirajo tudi na njih pogodbeno proizvodnjo z zadrugo, v kateri so zaposleni. Na večini hiš je videti sicer bolj grobo narejene televizijske antene, v trgovinah pa nimajo južnega sadja. V hotelskih jedilnicah manjka za naše razmere samo — poper. Verjetno imajo te stvari zaenkrat še za luksuz.

Presenetili pa so nas drugi dosežki: vsi otroci v starosti od treh do sedmih let so v otroških vrtcih, vsako tretje stanovanje je zgrajeno po vojni. S ponosom povedo, da pri ljudeh med sedmimi in petdesetim letom ne poznajo nepismenosti, študentov je osemkrat toliko kot pred vojno, tretjina od njih ima državno stipendijo. V deželi izhaja čez 300 časopisov in revij z 22 milijonsko naklado, en izvod dnevnika stane v našem denarju 12 Sdin.

Druge evropske države in Romunija

»Zakaj imate v potnem listu vpisano: druge evropske države in Romunija, je mar Romunija v Afriki«, se je na enem izmed redkih mejnih prehodov pri donavskem mostu Ruse med pregledovanjem potnih listov hudoval

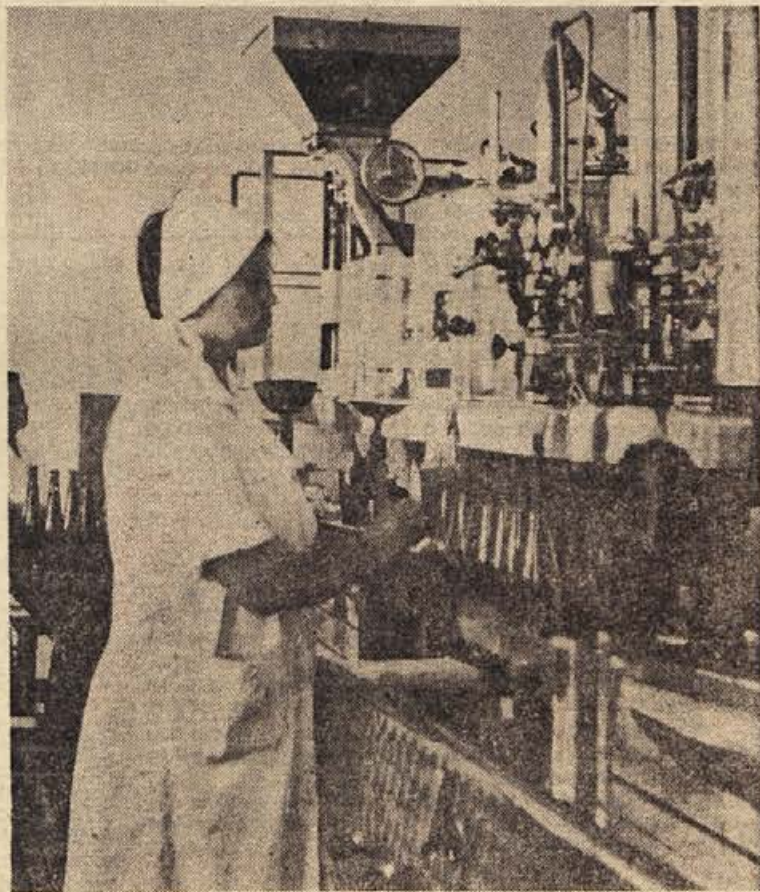

Zgornji napis: strelja se brez opomina, tujeja obiskovalca neprijetno presenetiti. Njegov namen je ljudem trdno zabičati, kaj je državno, skupno premoženje.

uslužbenec romunske mejne kontrole. Romunija je namreč ena vse bolj redkih evropskih dežel, ki še zahtevajo posebno dovoljenje za vstop v državo. Ker so si nekateri izmed nas hoteli zagotoviti vstop v deželo, so jim v potno dovoljenje zapisali razen »druge evropske države« še »in Romunija«.

Za kontrolo potnih listov so kot povsod drugje prišli cariniki. Bilo je kot v naših dobrih administrativnih časih: vsak je dobil svojo popisno polo in popisati je bilo treba vse kar smo imeli. »Pole boste oddali pri odhodu iz države. Skrbno jih shranite!«

Si predstavljate: julijsko sonce pripeka na streho avtobusa, uslužbenci pa pomembno in vestno pregledujejo popisane formulare, ki so nam zaradi jezika delali precej preglavic. Pred nami pa stoji kot spomenik velik pano z napisom: »Do 1970. leta bomo poljedelsko proizvodnjo povečali za 20 odstotkov.«

Ko bodo obrodili tisoči hektarjev novih vinogradov, bo Bolgarija postala še važnejša vinogradniška dežela. Na zgornji sliki je delavka pri avtomatskem polnilnem stroju v Asenovgradu, kjer na leto napolnijo več milijonov steklenic. Tamkajšnji obisk se je končal v dvoranah za pokušnje vin in s pesmijo: »Mi Slovenci vinca ne prodamo, ker ga sami dobro piti znamo...«

Elin Pelin:

Kaj je doživel angel v vasi Cepilovo

V vasi Cepilovo ni več miru, ni več pokoja. Vas, ki ima štiri konce, je razdeljena na pet strank. Vsaka stranka ima pet stranic. Vsaka stranica pa pet voditeljev. Ljudje srše drug v drugega kakor jezeve bodice. Ne mine dan brez prepira, brez pretepa. Človek ne pogleda človeka. Vsaka stranka ima svojo gostilno, zato da ne bi kdo zablodil v nasprotnikovo. Kravjega pastirja, ki jim bo pasel živino, so vdinjali iz oddaljene vasi, da bi bil nepristranski. Domačemu človeku nočejo pustiti živine. V cerkve ne hodi nihče — da se nasprotniki ne bi srečevali, ker se neradi vidijo.

Vse je bilo dobro, dokler niso prišli sveti božični prazniki. Pop premišlja in premišlja, kaj bi počel. Prav

nič ni voljan peti v prazni cerkvi, pa tudi ljudje se bodo odvadili hoditi v božji hram.

In kaj je napravil? Po vsej vasi je razglasil, da bo na božič pet služb božjih, za vsako stranko posebno. Določil je ure in začel vabiti z zvonom, ob tej uri to, ob drugi drugo stranko.

Lepi dnevi, lepa zima. Vas je vsa v snegu kakor na slikici. Mirno se kadi iz dimnikov, visoko se dvigajo beli, tanki oblaki dima, mešajo se med sabo in kar nič nočejo vedeti o tem, iz katere strankarske hiše je kateri prišel.

Bog Oče v nebesih je sprevidel, da v vasi Cepilovo ni vse, kakor bi moralo biti; izbral je enega izmed svojih najboljših angelov in mu rekel:

»Na zemljo se spusti, si nek, v Cepilovo. Vas boš zlahka našel. Nad Bolgarijo poleti, in kjerkoli se spustiš na zemljo, tam je ta vas. Pojdi, spametuj jih!«

Ko je angel zaslišal božične zvonove, je odletel iz nebes naravnost v Cepilovo. Božično noč je bila vsa vas pokonci. Čist, lep sneg je bil zapadel, v oknih so gorele luči. Otročji glasovi pojo v gručah božične pesmi.

»Oh,« reče angel, »vse se je na dobro obrnilo, bolje bo, da se sploh ne mešam, da ne bi zopet nastal kak prepir.«

Angel je ves vesel sedel na zvon, da bi se malce pogugal. Gugal se je in gledal. Na lepem je bilo službe božje konec, pa se je začela druga. Pop je opravil že tri službe božje.

»Kaj naj pa to pomeni?« je premišljeval angel, se spustil z zvonika in zavil v eno izmed ulic.

Psi so ga zavohali in začeli lajati nanj kakor na volka. Iz hiš so skočili kmetje z gorjačami in krepelci.

»Hej! Kdo si? Stoj!« »Človek kakor vi, pozen popotnik,« je spregovoril angel.

»Ne, ti nisi naš,« so zahrumeli kmetje. »Ti si druge

stranke, naši psi ne lajajo na naše ljudi, zavohali so tvojo prekleto prav.«

In dvignili so gorjače, pa po njem, tako da je angel komaj živ odnesel pete, se prekucoval čez plotove in bežal prek ledin na drugi konec vasi. Niti odpočil se še ni dobro od udarcev, ko so že v drugo zabevskali psi.

Zopet so pritekli kmetje z gorjačami in krepelci in začeli vpiti:

»Hej, kdo si? Stoj!« »Človek sem kakor vi, pozen popotnik.«

»Ne, ti nisi naš,« so zahrumeli kmetje. »Naš pes ne laja na našega človeka; ti si druge vrste.«

In dvignili so gorjače, pa po njem, tako da je angel komaj živ odnesel pete in zbežal na drugi konec vasi. Toda tudi tam so ga naklestili.

Angel beži z enega konca vasi na drugi. Kmetje ga povsod tepo. Zvon pa vabi k četrti službi božji.

Angelu se je storilo inako. »Kako to, da je Bog mene izbral in me na ta blagi praznik poslal v tako vas? Ljudje se vesele in radujejo, jaz pa jih dobivam po hrbtu.«

Obstal je na širokem križpotju sred vasi, kjer ni bilo

blizu je hiše ne psa, ozrl se je proti nebu in začel moliti.

Toda glej, iz ene izmed ulic se je na belem snegu prikazala črna postava. Angel je pogledal in videl, da je človek, daleč za njim pa stopa drugi.

»Zopet jih bom dobil,« je pomislil in hotel razpeti perutnice, da bi zletel; pa ni mogel. Perutnice je imel zlomljene.

Tisti dve človeški postavi sta se približali in obstali pred njim.

»Kdo si?«

»Človek, vajin brat, pozen popotnik.«

»Pokaži legitimacijo.«

»!?«

»Je nimaš? Prav. Slišiš, policaj, v občinski hlev ga odvedi in k jaslim ga priveži zraven osla. In nekaj dobrih mu prisoli. Vidim, da ni naš. Jutri bomo pa že videli.«

»Razumem, gospod župan,« je dejal policaj, pograbil angela, ga odvedel v občinski hlev in ga privezal k jaslim zraven osla.

»Kaj je s tabo, župan?« so silili vanj začudeni kmetje.

»Ne vem, bratci, prav res, da ne vem. Nekdo izmed nasprotnikov mi jo je dobro zagodel. Gorjače v roke, pa po njih! Zdaj se bo šele začelo božičevanje.«

(Prevedel Tone Potokar)

PO TAKO LEPSEM POLETJU ne bo težko zastaviti prizadevanj za čim boljši uspeh v novem šolskem letu! Vendar bo mladim Kočevcem marsikdaj žal za pustolovskimi izleti po pisani gladini njihovega brezmejnega veletoka... (Foto: M. Moškon)

MISLI O LJUBEZNI

LACLOS:

Ljubezen je kot zdravilstvo, je samo umetnost pomagati naravi.

VOLTAIRE:

Ljubezen je silna le zaradi naše slabosti.

ET. REY.:

Želja po ljubezni še ni ljubezen. Strah pred njo pa je že.

»E, beži, beži, kaj bi se tako trdega delal, kakor nisi, Andrej! Veš kaj bi bilo prav lepo? Pravo veselje bi mi storil in meni!«

»Napreči in hitro ponj! Kaj?«

»Ne, tega, vem, da ne storiš; ali pisal bi mi lahko, samo nekoliko prijaznih besedic — «

»Ljubeznivi sin, presrčno dete! Kod se, sirótišče, ubijaš po svetu; ali se ti nič ne toži po domu, po materi in očetu? O pridi pridi, odpusti svojemu očetu, ki se je prenaglil, ki hrepeni po tebi, paglavec! — Ali bi bilo tako prav, kaj?«

»Ne norčuj se tako, Andrej, saj je vendar tvoj sin!«

»Ti si mu vedno dajala potuho, zato je zdaj tak. To ti pa pravim, zapomni si dobro in tudi njemu sporoči; ako čaka, da bi ga jaz prosil in klical domov, čakal bo do sodnega dne; prej bo pobral vse ježice in oparnice, ves želod in žir po Kranjskem, Koroškem in Hrvaškem! Tako, zdaj veš, po čem so kosmači!« Rekši, krepko pritisne kljuko ter odide.

Te besede niso bile kdove kako prijazne; vendar žena je bila zadovoljna. Kake pol ure potem je že tekel Andrejček s pismom na pošto. Materino pismo ni prav tako govorilo, kakor se je norčeval malo prej oče, vendar blizu tako, samo da je bilo mnogo daljše, matere so bolj zgovorne.

X.

Tržani in okoličani so bili vsi kakor vrtoglavi. Mirno in zložno se zigravajo ribice v bistrem potoku, vsaka zase, kakor da bi ne bilo druge poleg nje; vrzi jim drobtino v vodo: kaka sprememba! Kako gibanje, pehanje, prekopicovanje! Kako hlastno hitenje, katera bo prej, katera več, najbolj vse ali pa vsaj nekaj; zdaj je prilika okoristiti se, kdo ve, kdaj pride zopet taka, morebiti nikoli!

Kmet ni prijatelj novotarijam; pisano gleda od strani vse, kar mu je novo, nenavadno, kar ni po njegovi pameti; glavo maje, posmehuje se novemu

podjetju, ne obeta mu dobrega uspeha; ali ko izprevidi: tu bo kaj dobička, ne pomišlja se dolgo zlasti ko je eden začel, potem vse dere za njim. Ko pada denar, kakor mana izpod neba, treba ga je pobirati, naj ga trosi sam antikrist! Vsak skrbi zase, nikomur ni na misel, kak uspeh, kak konec bode imelo to početje; to naj premišlja tisti, ki je stvar začel.

Tako so mislili, tako so ravnali Andrej Sódnik in njegovi sosede. V trgu ni bilo skoraj hiše, da bi se ne bila tako ali tako udeleževala novega podjetja. Tu je bilo dela, dobro plačanega dela vsakemu, kdor je imel voz s konji ali vola ali pa tudi prosto samokolnico; še tega ni bilo treba, dobro je bilo vsako orodje: rovnicca, motika, sekira, lopata. Delo je bilo mnogovrstno težko in lahko, za moške ženske in celo za otročje roke. Tu je bilo kamen lomiti in drobiti, pesek voziti, zemljo kopati, pri zidanju podajati. Razen zidarjev so bili vsi delavci iz okraja; za zidarje so bili seveda Italijani; saj pri nas, in to je sramota, skoraj nihče ne zida svinjaka, da bi ne poklical laških zidarjev.

Kjer je bilo nekaj dni poprej še brinje in nizko grmovje, tam je bilo zdaj prostorno zidališče. Po njem je vse mrgolelo kakor po razbrskanem mravljišču. Tako so menda Izraelci zidali svoje mesto, vrnivši se iz babilonskega preseljevanja. Od daleč

se že čuje vpitje, šum in ropot; kola krulijo, samokolnice cvilijo, živina se poganja, ljudem se ukazuje, morebiti vse nekoliko glasneje, kakor bi bilo treba. Ne zida se samo tudi vrsti se napravljajo, vsaki hiši svoje vrt. Zidovje rase iz tal, da se že poznajo posamezna poslopja. Tudi ruda se že privaža, da bo takoj dela, ko bo plavž gotov. Deklice jo razbijajo in klepljejo s kladivi, ki so na dolgih palicah nasajena. Deklice, mlade, nedorasle deklice, katere naj bi še v šolo hodile. Glej jih! V vrsti na nizkih stolčkih čepč pridno in urno udrihajo po debelih gručah, da odeskakuje drobiž na vse strani. Glasne so in dobre volje; zdaj prepevajo, zdaj se šalijo in smejejo, da je veselje. In vendar ni veselje. Človek, ki jih opazuje, ne more jih biti vesel. Pogledj zlasti starejše; mladi, otročji obrazi, in vendar ne otročji! Lica jim niso okrogla, rdeča, kakršna se vidijo po navadi na kmetih; nekako vela so, upala, rekel bi skoraj: trudna; zdravje je izginilo z njih telesno morebiti tudi dušno. In te oči, ti pogledi. Preradovedni se mi zde, prerazumni v tej mladosti. Ne skrivajo se, radi se obračajo v tujca, ki ogleduje malo družbo; po moških se že obračajo. In čuj, kako govore med seboj, kako se odrezavajo moškimi, ki jim nagajajo! Sam glas že ima v sebi nekaj neotročjega, nedekliškega. Blaga sramežljivost je izginila s teh lic, iz teh oči, iz tega govora, morebiti celo nedolžnost! Ne, ne bodimo preostri, morebiti krivični: naša sodba ne bodi prenagla; upajmo da se še nobeni izmed njenih mater ni treba sramovati svoje hčere. Ali blistro vajeno oko se ne da slepiti: prva slana je pala na te mlade cvetice. Pojdimo s tiho željo; angel varuh naj razprostrira nad njimi svoja krila!

In vendar se človek, ki ima kaj srca, ne more tako lahko iznebiti žalostnih misli. Kako strašno hitro se stvari preobračajo na slabo! Spomladi so še bile vse te deklice kakor metulj, kateremu ni še ne dež ne veter oskrnil pisanih kril, ne človeška roka. Pet, šest mesecev samo in že tako sprememba!

V delu je bibliografija Dolenjske

V študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu pripravljajo njen upravnik bibliografijo Dolenjske. Zanimalo nas je nekaj več o tem njegovem delu.

Kdorkoli išče gradivo o Dolenjski, o umetnosti, zgodovini, turizmu, kdor hoče prebrati ta ali oni članek, ki je izšel v sovenskih časopisih in zadeva Dolenjsko, mo-

ra prelistati prave gore časopisov. V bibliografiji pa so zbrani in tako zelo lahko dosegljivi. Če bi bila bibliografija Dolenjske že narejena, bi marsikomu prihranila dosti časa. Gradivo, ki ga je v zadnjih dveh letih zbral Bogo Komelj, je urejeno po decimalni klasifikaciji in nudi vpogled v to, kar je v kakšni stroki napisanega in zadeva Dolenjsko.

Dolenjski, Marsikdo pride v knjižnico in bi rad npr. gradivo o domači obrti na Dolenjskem. Ze sedanja zbirka lističev koristno služi in marsikomu je bilo prihranjeno brskanje po zajetnih periodikih, ker je v kartoteki našel, kar je potreboval.

»Kako daleč nazaj sega vaš pregled?«

»Za dve leti nazaj obsega vsa slovenska periodika, za prejšnja leta pa le nekatera druga periodika. Za leta nazaj izpisujem, kolikor mi pač čas dopušča. Pri maturitetnih nalogah je do sedaj zbrana bibliografija marsikomu pomagala.«

Ko listamo po kartoteki, osnovi bibliografije Dolenjske, ki jo poleg svojega rednega dela veliko in ker smo bili v knjižnici v začetku le trije, sem moral z izpisovanjem člankov prenehati. Sele v zadnjih dveh letih, ko se je število uslužbencev povečalo, sem se spet lotil tega dela. Delo je počasno in zamudno, ker sem ga preširoko zajel. Vedno me je preganjala razgovor s prof. Teplyjem iz Maribora, ki mi je pripovedoval, da že več izpisuje »marburgerico« tako podrobno, da zajema celo o smrtice in najbolj drobne vesti. Tako sem tudi jaz začel in iz dnevnikov zabeležil vsako drobno vest, razen avtomobilskih nesreč. Teh vesti pa je za geografsko področje Dolenjske toliko, da mi to delo vzame veliko časa, ker izpisujem vsak dan sproti.«

»Tovariš Komelj, pred časom smo brali v Delu o vašem pripravljanju bibliografije Dolenjske. Zanima nas nekaj več o tem.«

»Teža dela sem se lotil že takoj ob ustanavljanju knjižnice. Ker pa je bilo drugega rednega dela veliko in ker smo bili v knjižnici v začetku le trije, sem moral z izpisovanjem člankov prenehati. Sele v zadnjih dveh letih, ko se je število uslužbencev povečalo, sem se spet lotil tega dela. Delo je počasno in zamudno, ker sem ga preširoko zajel. Vedno me je preganjala razgovor s prof. Teplyjem iz Maribora, ki mi je pripovedoval, da že več izpisuje »marburgerico« tako podrobno, da zajema celo o smrtice in najbolj drobne vesti. Tako sem tudi jaz začel in iz dnevnikov zabeležil vsako drobno vest, razen avtomobilskih nesreč. Teh vesti pa je za geografsko področje Dolenjske toliko, da mi to delo vzame veliko časa, ker izpisujem vsak dan sproti.«

»Kakšen namen ima to zbiranje?«

»Predvsem služi študijski knjižnici, to se pravi obiskovalcem, ki iščejo gradivo o

Pb. Jože Gorjup: Del poslikanega v cerkvi sv. Miklavža v Kostanjevici. Tudi križ je Gorjupov (Foto: Fr. Stelé)

Najmlajši razstavljajo v Dolenjski galeriji

V petek, 1. septembra, je bila v zgornjih prostorih Dolenjske galerije odprta razstava dolenjske pionirske fotografije ter risb, ki so jih izdelali pri likovnem pouku izdelali učenci nižjih razredov osemletke (od prvega do vključno četrtega razreda). Razstavo je odprl tovariš Ljubo Zagar. Prireditelj razstave fotografije, ki je druga po vrsti, je občinski odbor ljudske tehnike, risb pa Medobčinski zavod za pro-

svetno-pedagoško službo v Novem mestu.

V prostorih Dolenjske galerije je razstavljenih 75 fotografij, ki jih je izbrala posebna komisija. Sodelujejo foto krožki iz Ornomlja, Vinice, Sentjerneja, Stopič, Dolenjskih Toplic ter Novega mesta. Nagrajeni so bili krožki iz Ornomlja, Vinice ter Novega mesta, prva nagrada za delo posameznika pa ni bila podeljena. V enakovredni drugi nagradi si delita Zdenka Malič za fotografijo Sosedov Tomaž (Vinica) ter Sonja Sprajcar za fotografijo Par volov (Ornomelj). Tretjo nagrado je dobil Pavle Avsec za Kipeče cvetje (Stopič) ter Darinka Vidic za Sportni dan (Sentjerne). Komisija je nagradila tudi najboljše fotografe. Prvo nagrado je prisodila foto krožku novomeške osnovne šole, drugo Ani Benec z Vinice za fotogram Peplnik, tretjo pa Tatjana Klobčar iz Dolenjskih Toplic za fotogram Pri igri.

Razstavljene so tudi številne risbe, iz katerih je razviden predstavniki svet otroka, in so zelo zanimive.

Razstavo v Dolenjski galeriji so podprli delovni kolektivi. P. B.

Županičeva bračna značka

Danes popoldne bo v prostorih Zavoda za prosvetno in pedagoško službo v Novem mestu sestanek iniciativnega odbora za Županičovo bračno značko. V šolskem letu 1967/68 nameravajo uvesti na šolah novomeške, trebanjske, črnomaljske in metliške občinske tekmovalne omenjenega bračnega značka. Kot kaže, bo v zvezi z drugimi področji v Sloveniji tudi na Dolenjskem zaživela akcija, katere namen je, da se mladina pogloblje seznanja s kulturno dediščino svojega naroda in drugih dežel.

Male in velike skrbi srednješolcev

Mlade iz dneva v dan bolj skrbi, kam po končani šoli — Skrb za zadnji popravni izpit je postala malenkost v primerjavi s to težavo — Pred novim šolskim letom v novomeških srednjih šolah

Na vseh novomeških srednjih šolah je zadnje dni vladalo izpitno vzdušje. Od treme zardeli obrazi, živčno sprehajanje po hodnikih, naglo odpiranje in zapiranje vrat. Marsikdo si je krojil usodo (vsaj za kakšno leto).

Kar precej je srednješolcev, ki si po počitnicah rešujejo potopljene ladjice. Gimnazijci imajo pri tem prednost. S skupnimi močmi so zbrali kar 112 popravilnih izpitov, približno toliko kot vse druge novomeške srednje šole skupaj.

Upanje, da bo šlo septembra z veliko manj truda vse po sreči, se ni izpolnilo. Popravne izpite je opravilo približno 50 odstotkov gimnazijcev. Na ostalih srednjih šolah je uspeh nekoliko boljši.

Marsikdo pa si ne bell glave, če bo moral še kakšno leto več presedeti v šolski klopi. Čedalje več je namreč takih, ki po končani srednji šoli ne najdejo dela. Upanja, da si slednjic uredi življenje po svoje, se razbija na zavodu za zaposlovanje, kjer imajo trenutno kar 35 prijav nezaposlenih srednješolcev.

Dela ni Delo je, denarja ni! Ali kakorkoli že. Mlada kvalificirana delovna sila pohajkuje in čaka. Medtem pa se v šole vpisujejo novi. Z veliko upanja in želja, da se bodo razmere uredile, še preden bo šolanje pri kraju. V šolo za zdravstvene delavce prihaja vedno več deklet. Pričakujejo, da bo še dovolj dela zanje. Če samo pomislimo na številne tovarne, šole, podjetja itd., ki bi morala imeti medicinsko sestro ali vsaj bolničarko, potem se za dolgo izognemo strahu pred pomanjkanjem prostih delovnih mest. Vendar se upravičeno lahko

vprašamo, kaj bodo delala dekleta med tem, ko bodo urejali razmere v zdravstvu?

Letos bodo s težavo zbrali dijake za I. letnik novomeške srednje kmetijske šole. Ker gojenci ne dobijo dela, se ne vpisujejo več v to šolo. Kmetijska posestva za poslušajo nekvalificirane delavce (od tega precej sezoncev). Manj zahtevni so! Je postala tako kmetijska šola odveč? Najlaže najdemo odgovor, če pogledamo razmere v našem kmetijstvu!

Se in še je brezposelnih diplomantov strokovnih srednjih šol. Zapuščajo šole; nato lahko izbirajo med vojaškim rokom in čakanjem na delo, ki se večkrat zavleče za vse leto ali celo več.

Nekje smo slišali pripombo, da je potrebno veliko kvalificirane delovne sile, da bi za delo lahko izbirali najboljše med dobrimi. Rezerva je potrebna! Morda pa ne bi bilo odveč, ko bi prej pogledali glavnino. Predvsem tisto, ki se v zadnjem hipu vpiše v večerno šolo ali tečaj, da bi lahko zadržala delo. Če se lahko

zadovoljimo z odgovorom, da so mladi kadri le rezerva, bi se pač morali odločiti tudi obveznostim do tistih, ki so sicer že mnogo prispevali (četudi brez šol) k našemu skupnemu napredku, in v imenu prav tega napredka predlagati selekcijo. S. K.

Miro Kugler: MIRA

Gorjupove freske rešene

V Miklavževi cerkvi v Kostanjevici je že ves avgust nad vse živahno. Akad. slikar in restavrador Tomaž Kvasja začel restavrirati Gorjupove freske iz leta 1931. Najprej so prebivalci Kostanjevice, predvsem pa okoliških vasi, skupno s tesarji inidarji napravili cerkvi popolnoma novo ostrešje, nato pa so se začeli spomeniškovarstveni posegi v notranjosti. Freske so bile močno poškodovane v zadnji vojni, saj je restavrador pri svojem delu našel svinčene kroglice celo v razpokah zidu. Ker takrat ni nihče popravil ostrešja, je začelo zamakati in omet počasi s freskami vred odpadati. Na velikansko škodo je več let opozarjala spomeniškovarstvena služba republiškega zavoda za spomeniško varstvo, pa tudi akademik prof. dr. France Stelé, ki je že pred leti o teh freskah zapisal takole mnenje: »Trajen spomenik njegovega (Gorjupovega) tu prvič do skupnostnega izraza dozorelega razvoja pa je prezbiterij cerkve sv. Miklavža v Kostanjevici, s katerim je v pet priboril stenski sliki

XIX. stoletju izgubljeno so glasje slikarije z arhitekturo.«

Gorjupova galerija se je več let trudila, da bi zbrala potrebni denar za zavarovanje tega dragocenega kulturnega spomenika. Letos ji je to uspelo s pomočjo republiškega sklada in s prispevki domačinov, ki so akcijo znatno podprli z darovanjem lesa in prostovoljnimi delom. S tem so dokazali, da jim je pri srcu vse tisto, kar so v potu svojega obraza zgradili njihovi predniki in kar je zaradi velike kulturne vrednosti potrebno ohraniti tudi za prihodnost. Da je obnova in zaščita Gorjupovih fresk tako lepo uspela, je v veliki meri tudi zaslug župnika Toneta Vindišarja, ki je oskrbel novo streho, delovodje sklada za restavriranje gradu Kostanjevica Franceta Drmaža, zlasti pa kmetovalca iz Orehova, Jožeta Kraševca, ki je dela vodil, kakor tudi vseh tistih številnih darovalcev in prostovoljnih delavcev, ki so kakorkoli pripomogli k rešitvi tega težkega in neodložljivega problema. Gorjupova galerija se vsem iskreno zahvaljuje in prosi tudi v prihodnje za tako nesebično in plemenito sodelovanje. Nekateri redki posamezniki, ki so se tudi tem skupnim napa-

rom smejali, jih obkladali s pripombami in ničesar prispevali, so tudi to pot ostali v nič kaj vzpodbudni manjšini ter osmešili kvečjemu sebe in svojo praznoto.

LADO SMREKAR

Gorjupova razstava v Novem mestu

Kostanjevška Gorjupova galerija in Dolenjski muzej v Novem mestu (Dolenjska galerija) pripravljata razstavo del Jožeta Gorjupa, kostanjeviškega domačina, po katerem se imenuje galerija v kostanjevski osemletki. Plod sodelovanja dveh dolenjskih galerij je tudi razstava Gradovi na Dolenjskem, ki gostuje v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici.

Vpis v novomeško glasbeno šolo

V glasbeno šolo v Novem mestu se je do sedaj vpisalo 90 učencev. Vpis se vedno traja in prijave prihajajo vsak dan. Učenci lahko pri pouku izbirajo med naslednjimi instrumenti: harmoniko, klavirjem, kitaro, solo petjem in violino, pouk pa obsega tudi igranje na trobilo, pihala ter tolkala. V letošnjem letu bo pri glasbeni šoli tudi zbor cicibanov.

Zanimanje za ribniški muzej narašča

V zadnjem času vedno več ljudi obiskuje etnografski muzej v ribniškem gradu. Letos si ga je od maja do avgusta ogledalo 4000 ljudi (lani 2700). Od tega je bilo zlasti v juniju precej šolske mladine.

V tednu muzejev (v maju) so ribniški muzej obiskali tudi koroški in tržaški Slovenci in precej gostov iz Hrvaške.

Predmete razstavljajo v štirih prostorih in so razvrščeni po panogah: lončarstvo, pekarstvo in suha roba. Največ je suhe robe, izdelane v značilnem ribniškem slogu. Obsega kar 10 različnih podvrst: obdarstvo, podnarstvo, rešetarstvo, orodjarstvo, pletilstvo, lesostrugarstvo, žičarstvo, kuharščarstvo, posodarstvo, ročno mizarstvo in zobotrebščarstvo.

Poleg predmetov razstavljajo tudi orodje, ki so ga uporabljali pri izdelavi.

Posebna zanimivost ribniškega muzeja so slike na lesu, ki prikazujejo preteklost domačega kraja in so delo značnega ustvarjalca na področju domače obrti — Janka Trošta iz Ribnice.

Letos so v tednu muzejev prvič pripravili tudi prireditve, na kateri so ljudem pri-

kazali izdelovanje suhe robe. Obiskalo jo je kar 5000 ljudi. Odslej bodo takšne prireditve vsako leto.

Veliko je še stvari, ki bi jih v muzeju radi pokazali ljudem, pa imajo premalo prostora za razstavljanje.

Vsem, ki bi želeli obiskati ribniški muzej, morda ne bo odveč obvestilo, da je odprto ob praznikih in nedeljah od 9. do 12. in od 15. do 19. ure., za večje skupine obiskovalcev pa odpro muzej tudi ob delavnih.

K. O.

Študijska knjižnica poslej tudi popoldne

Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu, ki je bila med šolskimi počitnicami odprta samo popoldne, bo od ponedeljka dalje odprta tudi popoldne, tako da bo takoj ob začetku šolskega leta na voljo vsem dijakom, ki se v njej učijo in berejo. Prostor, ki so bili v prejšnjem šolskem letu namenjeni dijakom, ostanejo tudi letos, preselili so se le upravni prostori.

Kadar morajo ostati načrti - na papirju

Kje dobiti milijone, da bi lahko ustvarili milijardo? Ali zavračajo »Elin« sanacijski program zaradi neupravičenosti ali nerazumevanja?

Obrotno podjetje »Ela« je z delno preusmeritvijo proizvodnje že prebredlo največjo krizo. Namesto električnih loncev za kuhanje perila, ki so jih izpodrinili pralni stroji, izdelujejo sedaj električna stikala in podobno.

V načrtu imajo popolno preusmeritev proizvodnje z nabavo ustreznih strojev. Ker pa imajo za to premalo lastnih sredstev, so zaprosili za kredite.

Letos so sestavili nov sanacijski program za 160 milijonov S din. Od tega bi porabili 90 milijonov za investicije, 70 pa za obratna sredstva. Do 1968. leta bi nabavili primerne stroje in do

1970. leta ustvarili predvidoma že milijardo bruto dohodka.

Doslej jim je uspelo dobiti le dva kratkoročna kredita: pri gospodarski banki 26 milijonov in 13 milijonov pri občinski skupščini. Tako so prosili za pomoč še Republiški rezervni sklad gospodarskih organizacij, kateremu so poslali svoj sanacijski program. 25. avgusta pa so dobili odgovor, v katerem je bilo med drugim zapisano tudi naslednje:

»Sporočamo vam, da obrtno podjetje v smislu predpisov ne spada v reševanje republiških skupnih rezerv gospodarskih organiza-

cij, ker tem tudi ne plačujejo prispevke, zato vam zahtevek vračamo. S svojo prošnjo se lahko obrnete na občinske skupne rezerve gospodarskih organizacij, oziroma na pristojno banko.«

S tem so zavrnil »Elin« sanacijski program. Medtem pa

33,694.000 Sdin za novo šolo

V sklad za gradnjo nove šole v Novem mestu se je do 4. septembra steklo 33,694.000 Sdin samopriskpevka. Krajevni samopriskpevek so do tega roka vplačali tudi naslednji obrtniki in plačniki davkov: Zdravko Budna, Josip Bihar, Tone Rostan, Branko Jerman, Janez Kastelic, Anton Saje, Karel Lenardič, Roman Doljak, Milan Tomazin, Lujo Hercigonja, Franc Kovačič, Albin Starce, Josipina Vnuč, Josip Bučar in Jože Kvas. Upravni odbor sklada naproša obrtnike, ki samopriskpevka doslej še niso vplačali, naj svojo obveznost do sklada poravnajo čimprej!

Denarce ni lahko služiti!

Vsako se prej ali slej sreča z življenjem, s tistim »ta pravim«, ki ga zagradi za vrat... — Počitniška praksa je pametna stvar, saj šolska mladina v njej na zelo neposreden način spozna proizvodnjo, na katero se pripravljajo — Izjave praktikantov, pri katerih smo radovedili kažejo, da so s prakso zadovoljni

Ko se konča šolsko leto, mnogi dijaki novomeških srednjih šol odidejo na počitnice, drugi pa v podjetja ali tovarne, da si zaslužijo kaj denarja. Nekatere med njimi smo zaprosili, naj nam odgovorijo na naslednja vprašanja:

Zakaj ste se odločili za delo med počitnicami? Vam je delo všeč? Kaj boste naredili z denarjem? Koliko časa delate? Ali ste že kdaj prej delali? Odnos delavcev in uslužbencev do vas?

BREDA ADAMIC, ki prodaja s sošolkami zvezke in knjige pod arkadami pri Mladinski knjigi, nam je povedala: Za delo sem se odločila zato, ker imam čas. Ker smo začele prodajati šele 25. avgusta, smo imele tudi počitnice dovolj. V začetku me je delo utrujalo, ker smo delale od sedmih zjutraj do sedmih zvečer. Ko smo z delom pričele, ga je bilo zelo malo, toda čim bližje je šola, tem več je tudi dela. Uslužbenci so z nami prijazni in nam radi pomagajo z nasveti. Denar bom porabila za šolske potrebščine, nekaj pa bo romalo v hranilnik.

VIDA ZUPANČIČ, Pri Mladinski knjigi delam že tretje leto. Ker sem prejšnja leta dobila dobro plačano, sem se tudi letos odločila za »prodajalko«. Vsak dijak naj bi se med počitnicami zaposlil vsaj za en mesec, da bi spoznal, kako težko se služi denar. Delo mi je všeč, ker se lahko veliko pogovarjam z ljudmi, kar je zelo zanimivo. Neugodno je le takrat, kadar je veliko strank, ki sitnarijo, če ne pridejo takoj na vrsto. Z denarjem, ki ga bom zaslužila, si bom kupila šolske knjige in zvezke, če bo kaj ostalo, pa bom prihranila za prihodnje počitnice.

MALI SLAVC je letos končal osnovno šolo. Zaslužek si je poiskal v Bršlinu pri podjetju Hmeljnik.

Pri »Hmeljniku« sem delal dvajset dni. Delo mi ni bilo všeč, ker sem moral skladati zaboje, kar je zelo utrudljivo. Za denar, ki ga bom

dobil, si bom kupil čevlje in nekaj knjig. Z delavci sem se kar dobro razumel.

NADA SINTIČ dela v pekarni na Glavnem trgu že drugo leto:

Za Pekarno sem se odločila zato, ker mi je bilo lani delo tu všeč. V trgovini prodajam pecivo in kruh ali pa pišem dobavnice. Najraje sem za pultom, kjer ni nikoli dolgočasno. Z denarjem, ki ga bom dobila, nimam še nobenih načrtov, ker pa zelo rada berem, ga bom nekaj porabila za knjige. S prodajalkami se dobro razumem, saj se poznamo že dve leti.

VIZJAK IGOR je končal prvi letnik gimnazije. Letos dela na bencinski črpalki v Novem mestu:

Za delo na črpalki sem se odločil po nasvetu tovarišev, ki so že delali tu. Z denarjem, ki ga bom zaslužil, bom kupil kolo in smuč. Ker delam že dva meseca, bo nekaj ostalo tudi za šolo. Delo na bencinski črpalki ni naporno. Najraje strežem tujcem, ker lahko uporabim znanje francosčine in nemščine. Všeč mi je, ker so vozniki prijazni in radodarni. Če bo mogoče, bom tudi drugo leto delal na bencinski črpalki. Z uslužbenci sem se dobro razumel, saj so mi večkrat pomagali iz zadrege.

METKA ALIJEVIČ je morala letos opravljati obvezno desetdnevno prakso:

Z nekaterimi dijaki sem med počitnicami delala v Straži v Novolesu. Podjetje ima svoj avtobus za prevoz delavcev iz Novega mesta v Stražo, zato smo se praktikanti vozili z drugimi delavci, toda vožnjo smo morali plačati sami. Ko smo s prakso končali, smo bili vsi presenečeni, ko smo zvedeli, da za delo ne bomo dobili nagrad. Upali smo, da nam bodo povrnil denar, ki smo ga dali za vožnjo.

Vseh deset dni sem delala v skladišču, tako da se z delovnim procesom nisem spoznala, čeprav sem bila za to na praksi. Z delavci smo se vsi dobro razumeli.

J.P.

novomeško obrtno podjetje »Ela« že od 1965. leta plačuje po 2 odst. čistega dohodka po zaključnem računu tudi v republiški rezervni sklad prav tako kot ostale gospodarske organizacije.

Pri »ELI« menijo, da gre vseskozi za nerazumevanje. Naše tovarne električne vezne dele uvažajo. Ker so to proizvedli, ki jih uporabljajo v najrazličnejših vrstah industrije, se ni bati, da bi ostali v skladišču. Posebno še, ker po kvaliteti ne zastajajo za uvoženimi. Pa vendar ni denarja za kredit!

Tako je ostalo samo 26 milijonov, ki jih bodo uporabili za obratna sredstva. Teh jim namreč običajno prinaja, zaradi zaloga dosedanjih izdelkov (električnih loncev), delno pa zaradi velikih zalog surovin. Da bi sprostil čimveč lastnih sredstev, poskušajo pospešiti prodajo starih zalog in omejiti količino surovin.

Zaenkrat si bodo morali pomagati sami.

Pred MERCATORJEVO prodajalno »Pogača« na Glavnem trgu so 30. avgusta namestili prodajni avtomat za žvečilno gumo. Za naše razmere je to svojevrstna novost in privlačnost. Žal so neznanji pobalini z avtomata kaj kmalu odrgali pokrovček, tako da zdaj krogljice žvečilne gume odletavajo po tleh, če jih kupec dovolj hitro ne prestreže. Le kaj je neznanega divjaka motil pokrovček? Na sliki: fantič pri sodobnem nakupu ob avtomatu. (Foto: M. Vesel)

PREPIR OKOLI POŠTE V BRUSNICAH

„Ne damo! - Mi pa tudi ne!“

Prebivalci Brusnic so se odločno potegnili za svojo pošto in se odločili, da je ne dajo! — Vsa stvar se je zataknila okoli prostorov: pošta ima v dosedanjih prostorih odpoved, KZ Novo mesto pa je zavrnila prošnjo za namestitev pošte v združenem domu

27. avgusta je bil v Brusnicah na pobudo množičnih organizacij sklican sestanek občanov z eno samo točko dnevnega reda: vprašanje obstoja pošte v Brusnicah. Konec 1967 poteče pogodba za dosedanje prostore pošte, ki so v zasebni hiši PTT Novo mesto je zato zaprosilo kmetijsko združenje Novo mesto, naj odstopi za pošto eno izmed praznih sob v združenem

domu v Brusnicah. KZ pa je to odklonila, češ da bo eno sobo potrebovala za pisarno, drugo pa za skladišče nekakšnih semen.

To se je po Brusnicah in v dostavnem okolišju pošte hitro razvedelo in je ljudi posteno razburilo. Slišati je bilo ogorčene opazke: »Namesto 50 let naprej, gremo za 100 let nazaj!«, »Kaj je bolj potrebno: skladišče ali pošta?« itd. Vsakdo pa je k takim opazkam dodal še svoj ogorčen: »NE, POŠTE NE DAMO!« Ljudje so bili toliko bolj razburjeni tudi zato, ker je KZ odklonila pošti gostoljubnost v združenem domu, čeprav so ta dom prebivalci zgradili za skupne potrebe z udarniškim delom.

Seveda je bilo precej svroček tudi na nedeljskem sestanku. Predsednik kmetijske zadruge ni imel posebnih pooblastil, obljubil pa je, da bo zadruga o vlogi PTT

podjetja še enkrat razpravljala.

Kmalu po sestanku pa se je zvedelo, da bo pošta v Brusnicah ostala tudi brez privoditve kmetijske zadruge glede prostorov. »Ne damo, pa konec besedi!« je bil sklep vseh iz okolišja te pošte. Potek vse zadeve pa je razburil prebivalce tudi zato, ker dobivajo zdaj (razen vasi Vel. Brusnice) pošto trikrat na teden in so že zdaj prikrajšani, če že za nič drugega, za dnevno časopisje. Splošno je namreč znano, da ob zelo hitrem utripu življenja, marsikaj, kar je bilo v soboto še pomembno, v ponedeljek zjutraj že ni več. Pošta pa nam v Brusnicah le ostane, kljub krizi za uradne prostore...

F. L.

Oglašajte v DL!

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Franc Senčar, član kolektiva Krka, tovarna zdravil Novo mesto; Vinko Suštaršič, iz Industrije obutve Novo mesto; dr. Smiljan Trobiš, Francka Gorenc, Rozi Ovčak, Marija Markelj, Franc Oberč, Draga Dolinar in dr. Minka Maležič, člani kolektiva Splošne bolnice Novo mesto; Marta Florjančič, članica kolektiva Pionir Novo mesto; Ana Janežič, gospodinja z Mosta; Mara Blažič, Ljubica Robek, Joža Korasa, Tončka Bašelj, Vinko Kocjan in Anton Robek, člani kolektiva Labod Novo mesto; Marta Fikšič, članica kolektiva osnovne šole Semič; Stefka Jankovič, Draga Kamenarič, Joža Slak in Danica Hrstar, članice kolektiva Novoteks Novo mesto.

DRAGO GREGORC

200 let DOLENJSKIH TOPLIC

Zdravilišče Dolenjskih Toplic je eno najstarejših dolenjskih zdravilišč. So dedč po izkopanih, ki so jih našli v najbližnji okolici zdraviliškega vrelca, je zelo verjetno, da je bila zdravilna voda znana in uporabljana že v stoletjih pred našim štetjem. Mnogi grobovi, ki so tod okrog raztreseni, in ostanki zidov na »Cimperju« so dokaz, da so pred davnimi leti tod prebivali Iliri in Kelti. Veliko važnih in pomembnih starin, ki so jih pred leti izkopali, hrani ljubljanski muzej, tako ponve, sulice, okove in sploh različne posode. Mnogo predmetov so odnesli tudi v tujino. Leta 1905 je tod mnogo kopala vojvodinja Melkenburška in izkopala veliko dragocenih zgodovinskih spominkov ter jih vse odpeljala v inozemstvo.

Pomembno vlogo je imela okolica z zdraviliščem v srednjem veku, pa tudi v poznejši dobi.

Po zgodovinskih virih, ki jih je mogoče dobiti o Dolenjskih Toplicah, je zdravilišče z drugim imetjem vred, in kakor je še posebej omenjeno, z mlinom v bližini (v Podturnu) podaril cisterijanskemu samostanu v Stični mejni grof istrski leta 1228. Stiški samostan je sezidal v bližini še zdaj stoječe cerkvice sv. Antona nad Meniško vasjo — na Cvingerju samostan ali

pristavo, ki pa je bila že za Valvasorja razvalina. Majhni ostanki zgradbe pa so vidni še danes. Po meniški posesti nosi Meniška vas tudi svoje ime. Druga okolica je pripadala v 13. stoletju družini pl. Reutenberg, pozneje pa je kot dediščina prešla na Auersperge. S pismom, ki je bilo do zadnjega ohranjeno v arhivu kneza Auersperga, jo je 1342 Herman pl. Reutenberg z vsemi praviciami in koristimi (kakor jih je imel že prej Peter Ljubljanski, deželni pisar češkega kralja Otokarja II., ko je bila kranjska dežela podložna češkemu kralju) odstopil Ulrichu, sinu Plösa iz Mokronoga. Ko se je 1385 Elizabeta Reutenberg kot dvorna dama nadvojvode Leopolda avstrijskega poročila z enim izmed Auerspergov, so tudi Dolenjske Toplice z drugim imetjem vred prešle v posest Auerspergovega doma.

V 15. stoletju je bila v Dol. Toplicah ustanovljena župnija, ki so ji bili Auerspergi patroni vse do izvedbe agrarne reforme v stari Jugoslaviji. Že 1455 se v listinah imenuje cerkev in l. 1481 kot njen varuh Jurij Auersperg. Med drugimi je imel to župnijo tudi Jurij pl. Sladkonja, ki je bil prošt v Novem mestu, župnik v Dobrniču in kaplan v Dol. Toplicah. Jurij pl. Sladkonja je umrl 1522 kot dunajski škof.

Za Jurijem je bila podeljena župnija njegovemu sorodniku Collmanu. Iz listine vikarja v Dol. Toplicah iz leta 1525 je razvidno, da je bila tedaj topliška cerkev utrjeno taborišče za obrambo pred Turki.

Turki, ki so v 15. in 16. stoletju vsako leto preplavili slovenske pokrajine. Večkrat so pridri tudi v mirno in tiho okolico zdravilišča in tudi v samo zdravilišče. Zato so morali Topličani zgraditi tabor okoli cerkve. Ostanki tabora so vidni še danes. Vsakokratni topliški župnik je bil hkrati tudi poveljnik tabora.

Topliški župniki pa niso bili le voditelji v boju proti Turkom, temveč tudi bojevniki »čiste vere« potem, ko se je Lutrova vera razširila tudi po Slovenskem. Auerspergi kot topliški farni patroni so bili mogočni pospevalci Lutrove vere po Slovenskem. To delo ni bilo lahko, ker Slovenci tedaj še niso imeli knjižnega jezika, temveč ga je bilo treba šele ustvariti, kar je storil predvsem Jurij Dalmatin s svojo Biblijo.

Poleg kranjskega reformatorja Primoža Trubarja je bil neustrašen in neutrudljiv pomočnik in svetovalec nove vere topliški župnik Janez Lamella, ki je bil rojen v Istri. Leta 1562 so ga kranjski stanovni napotili v Istro

Zlata jama na pokopališču

Število storitev se je povečalo za dobro četrtino, denarni promet pa je narasel za skoraj 100 odstotkov! — Komisija za družbeni nadzor pri občinski skupščini je že lani ugotavljala, da je delavsko samoupravljanje v manjših kolektivih problematično

Organi občinske skupščine v Novem mestu so nas pred dnevi opozorili na kolektiv novomeškega Zavoda za upravo pokopališč, kjer so si trije zaposleni letos od aprila do avgusta dali izplačati 5.226.331 S din neto osebnih dohodkov za svoje delo. Na enega zaposlenega pride torej povprečni mesečni dohodek 348.422 S din ali na primer konkretno za mesec junij 1967, ko izkazujejo plačilne liste takele vsote: Jože Panjan 664.897 S din, Ruža Šmalc 679.363 S din in Albin Kozlevčar 331.131 S din (osnovna plača, dobiček v juniju 1967, dobiček v prvem polletju 1967 in nadurno delo v juniju 1967)! Ker te številke ne zadevajo samo čiste vesti omenjenih treh uslužbencev, pač pa toliko bolj nevzdržno dejstvo, da so jim naši predpisi omogočili tako lepo samoupravljanje, je primer pač vreden, da zanj zve tudi širša javnost!

Umreti bo moral končno vsak izmed nas, in če bi se mu to zgodilo danes, si vsaj Novomeščan ne bi mogel izbirati drugačnih uslug, kot jih nudi novomeški zavod. Pogreb bi stal svojce okrog 80.000 Sdin in s tem bi bila zadeva, vsaj kar se tiče zavoda, nekako v redu. Lahko se sicer čudite, zakaj tolikšen račun, vendar bi kot žaljuči ostali že iz pietete težko brskali po cenikih in tarifah zavoda ter ugotavljali dinarje in pare. Začuda niti

občinski tržni inšpektor tega ni mogel razvozlati, ker je dokumentacija (potni nalogi za prevoze mrličev, nabavna cena krst, stroški za obveščanje) skrajno pomanjkljiva.

Zavod je 1. januarja 1967 izgubil direktorja, ki je odšel v pokoj, februarja 1967 pa je dobil odpoved še četrti član kolektiva, tako da so v njem upravljali preostali trije: kot v. d. direktorja in predsednik delovne skupnosti Jože Panjan, šofer D kategorije s 5 razredi osnovne šole in z obrtno šolo (v katero pa se ne spomni več, koliko časa je hodil!), kot računovodja — Ruža Šmalc s 4 razredi meščanske šole in nostrificiranim spričevalom trgovske šole ter kot član kolektiva Albin Kozlevčar s 4 razredi osnovne šole.

Ker so do letošnje pomladi prevzele krajevne skupnosti v upravljanje vsa druga pokopališča v občini, sta Zavodu za upravo pokopališč preostali samo še novomeški pokopališči v Ločni in Šmilhelu.

Za vzdrževanje teh dveh pokopališč je letos zavod porabil 40.000 Sdin — za belje nje mrliče večine na Šmilhelskem pokopališču. Ze res, da je delavec morda kdaj opelel tudi katero od glavnih stezic (prostore med grobovi so sicer dolžni vzdrževati svojci pokopnika) ali pa odnesel kanto smeti, vendar je plevela in drugih odpadkov po obeh pokopališčih tudi še danes dovolj.

Sicer pa na zavodu niti nimajo nobenega programa za kakršnakoli vzdrževalna dela na obeh pokopališčih, plan dohodkov in izdatkov pa so naredili samo zaradi občine, kot je povedala Šmalc.

Občinska skupščina je letos junija sklenila zaradi zmanjšane obsega dela z upravljanjem pokopališč in bolj ekonomičnega poslovanja likvidirati zavod za upravo pokopališč, pogrebno službo pa prenesti h komunalnemu podjetju. Tričlanski kolektiv zavoda se je seveda odločbi skupščini uprl z vsemi dvanaestimi in vložil

tožbo zaradi nezakonitega postopka. Tako ima občinska skupščina malodane zvezane roke, dokler pritožbeni postopek ni končan.

Do takrat pa si kolektiv lahko razdeli še preostale osebne dohodke, kot bi denarju na tekočem računu zavoda skoraj lahko rekli. Računovodkinja zatrjuje, da dela vsak izmed njih za tri in da bi šla z veseljem in takoj v drugo službo. Zakaj neki so se potem tako ostro uprli likvidaciji zavoda? Če dela res vsak za tri in potegne na mesec tudi po pet povprečnih mesečnih plač, zakaj niso potem razpisali nobenega prostega delovnega mesta? Računovodkinja in v. d. direktorja trdita, da ima vsak izmed njih pravzaprav tri službe. Res zanimivo bi bilo na primer videti grobarja, kako koplje tri grobe hkrati; torej zamahne s tremi krampi hkrati vrže tri lopate zemlje iz groba v istem trenutku in spusti vanjo tri krste v naslednji isti desetinski sekunde... Tri muhe hkrati — da, tri službe pa — samo v pravljici!

Vse skupaj se tudi sliši kot pravljica vsem tistim, ki za trdo vsakodnevno delo prejema ob koncu meseca dolenski povprečni osebni dohodek: 80.000 Sdin. Čudili se bodo zdravniki, inženirji, sodniki, profesorji, farmacevti in drugi z visokošolsko izobrazbo, ki dobe morda 160.000 Sdin čudili se bodo direktorji v podjetjih s 500 ali več zaposlenimi in odlični strokovnjaki v proizvodnji, ki dobe več kot 200.000.

Ni pa potam nič čudnega, da ljudje včasih zgublja jo vero v samoupravljanje, ko prepuščamo to najdragocenejšo pridobitev naše povojne izgradnje takim upravljavcem, ki delajo z njim kot svinja z mehom. Lahko prisedem, da primer Zavoda za upravo pokopališč ni edini v Novem mestu; le tako stilno čist in vnebovpijoč, tako pošteno zakamufiran s pravilnikom o delitvi in promptno odvedenimi datjavami, tako resnično šolski primer — ni kmalu vsak!

M. MOSKON

V PONEDELJEK NA NOVOMEŠKEM POKOPALIŠČU: Delo s pokopnimi res ni razvedrilo, vendar spet ni tako zelo strokovno, da bi ga bilo mogoče poveljavati nad vsa druga — še toliko manj pa bi se smel kdo s tako občutljivimi stvarmi nesramno okoriščati!

Jutri o klubu poslancev

Na pobudo Republiške konference SZDL bodo v kratkem v naši republiki ustanovili področne klube poslancev. Takšen klub bodo ustanovili tudi za področje dolenskih občin (Brežice, Črnomelj, Metlika, Sevnica, Trebnje, Krško in Novo mesto). Na takšnem ustanovnem sestanku se bodo sestali republiški in zvezni poslanci jutri popoldne v Novem mestu. Na sestanku bodo izvolili vodstvo, določili sedež vodstva kluba, govorili bodo o nadaljnjih nalogah ter uredili nekatere obrobne zadeve. Na sestanku so poleg poslancev povabljeni tudi predstavniki SZDL in predsedniki ObS. Sestanek je sklical poseben ustanovni odbor, ki ga sestavljajo republiški poslanci in vodstvo občinske konference SZDL v Novem mestu.

Pošljite svoje spomine!

Prihodnje leto bo minilo 50 let od začetka bojev za našo severno mejo. Zveza prostovoljcev — borcev za severno mejo naproša vse, ki so v teh bojih sodelovali, naj pošljejo svoje spomine in doživlja iz teh bojev, ki so se odigrali v letih 1918 do 1919 na občinski odbor zveze v Novem mestu. Vse tovariše, ki se še spominjajo bodisi velikih, bodisi malih doživetij, prosimo, da svoje spomine napišejo, da ne bi utonili v pozabo. Hkrati vabimo vse, da napišejo tudi oznake in nazive vojnih enot, v katerih so sodelovali v bojih za severno mejo ter imena in čine komandantov teh enot. Ko nam bodo poslali spomine naj napišejo tudi to, ali že imajo originalno spomenico zveze prostovoljnih borcev ali samo nadomestno potrdilo.

Zveza prostovoljcev borcev za severno mejo 1918—1919
Novo mesto

in v južne pokrajine, da bi se z večimi duhovniki posvetovali glede hrvaškega tiska in tiska v cirilici. Lamella je s svojimi jezikovnimi sposobnostmi mnogo koristil Primožu Trubarju in baronu Ungnadu v Würtembergu na Nemškem kot prevzemnik slovenskega teksta biblije. Z nakupom raznih zemljišč je Lamella tudi povečal posest topliške fare.

Lamellov naslednik kot protestantovski župnik v Toplicah je bil Gašper Kumberger. Tega župnika je topliški faran Mihael List, hud nasprotnik nove vere, vzel v ujetništvo ter opoval in pretepel njegovo ženo in otroka. Protestantovski župnik je zaradi tega vložil pri cerkvenem patronu Andreju Auerspergu 1484 ostro pritožbo. Zadeva je prišla celo na dvor v Gradec in nadvojvoda regent Karel, oče Ferdinanda II., je 1585 zapovedal, da mora župnija v Toplicah, ker to zahteva večina ljudstva, imeti katoliškega župnika in dušnega pastirja. Temu ukazu pa patronat ni ustregel in je Kumbergerju sledil spet evangelijski župnik Mihael Sobrićius, kateremu je bilo v nastavitvenem pismu 1586 izrecno ukazano, da mora kot prvo instanco priznati le gospoda Auersperga. Nove mu župniku Jerneju Widmanu, ki je nastopil faro 1. 1592, je Wilhelm Auersperg naročil, naj si dobi zmožno osebo, ki bo učila in pridigovala slovensko, ker župnik sam ni bil več slovenskega jezika.

Toda protireformacija je postajala vedno silnejša, in kljub temu, da so se Auerspergi vsem ukazom Ferdinanda II. uprli, so morali končno leta

1600 odsloviti zadnjega topliškega evangelijskega župnika Schweigerja ter ga nadomestiti s katoliškim župnikom Zusino. Jeza zaradi prikrajšanih patronatskih pravic pa je med Auerspergi trajala še dolgo časa in so zato budno pazili na početje in delo katoliških duhovnikov. Kakor je duhovnik Clement javil, da je fara po »krivdi protestantskih duhovnikov v slabem, razpadajočem in zadolženem stanju, tako so 1. 1607 Herbert Turjaški in topliški farani vložili zoper katoliškega vojvodo pritožbo, v kateri so celo grozili z vstajo kmetov, če ne bo namesto Treiberja nameščen drug, sposobnejši župnik. Počasi pa so se farani glede verskih vprašanj pomirili.

Leta 1657 je v kroniki zabeležen večji nemir, katerega voditelji so bili kaznovani s 25 tolarji globe. Nemir pa ni bil verskega izvira; ljudje so se puntali zaradi zemlje, kot so bili takrat pač kmečki upori.

Kot znameniti topliški župnik v 17. in 18. stoletju so zapisani: Sigmund Goll (1646), ki se je pečal s slovenskim jezikoslovjem, slovenski pisatelj Matija Kastelic (1682), grof Raimund Lanthieri (umrl 1715), Jožef pl. Walwasor (umrl 1721), Maks Anton pl. Rauber in drugi. Podatki povedo, da so bili v 18. stoletju topliški župniki večinoma iz vrst kranjskega plemstva, kar je v tistih časih zelo verjetno koristilo tudi napredku in povzdigi dolenskega zdravilišča.

ZDRAVILIŠČA

Zgodovinsko je dokazano, da so že v 14. stoletju uporabljali vodo v zdra-

vilne namene. Verjetno je, da so tedaj uporabljali toplo vodo, ki je prihajala iz velikih razpoklin, povsem prosto pod milim nebom, tako da so si takratni prebivalci napravili preproste sedeže ob slabem vremenu pa so se kopali pod skalnato streho. V drugi polovici je dal knez Ivan Vajkard Auersperg tam, kjer je zdaj veliki bazen, vrelec preprosto obzidati in napraviti streho.

Sedanje kopalniško poslopje je dal sezidati 1. 1767 knez Jožef Auersperg. Kasneje so skozi desetletja tu pa tam kaj malega prizidali ali prezidali in popravili. Tako je npr. v letih 1922 in 1923 izvršil več popravil dr. Konvalinka, v bistvu pa je prvotno poslopje ostalo neizpremenjeno.

Se leta 1934, ko je v noči od 4. na 5. september požar upepelil vsa poslopja na desnem bregu potoka Sušica, so stale pred kopalniščem tri hiše, last topliških gospodarjev. Pogorišče je knez Auersperg odkupil, da je razširil prostor pred kopalniščem in ga spremenil v kopalniški trg, ki ga je do zadnjega časa krasila mogočna, nad 200 let stara lipa. Na njenem deblu so se še poznale poškodbe po velikem požaru iz leta 1934.

Leta 1895 je bilo kopalnišče večinoma v zakupu. Tega leta pa ga je prevzel gozdni urad kneza Auersperga v Soteski v svojo oskrbo. Prišel je popravi prostore ter se vsestransko trudil, da bi dvignil zdravilišče na stopnjo, ki mu glede na zdravilno vodo gre.

(Nadaljevanje sledi)

Ob 200-letnici zdravilišča Dol. Toplice

Novomeški Zavod za kulturno dejavnost je ob praznovanju 200-letnice obstoja zdravilišča Dol. Toplice pripravil niz kulturnih in zabavnih prireditev, ki se bodo zvrstile od 10. do 17. septembra.

10. septembra: ob 6. uri budnica Godbenega društva Novo mesto; ob 14. uri promena koncert Godbenega društva Novo mesto; ob 18. uri igra zabavni ansambel Orion, ples z nageljčki; nočno kopanje v Knežjem bazenu.
  11. septembra: ob 20. uri večer turističnih filmov v viteški dvorani zdravilišča;
  12. septembra: ob 20. uri koncert pevskega zbora DPD Dušan Jereb iz Novega mesta;
  13. septembra: ob 20. uri folklorna prireditev: Bela krajina v besedi, pesmi in plesu, izvaja Prosvetno društvo Metlika;
  14. septembra: ob 9. uri polaganje vencev na partizansko grobišče in pred spomenike NOB; ob 20. uri igra Ko bi padli oživali; uprizori DPD Dušan Jereb iz Novega mesta; ob 21.30 Večer partizanskih pesmi, poje pevski zbor Dušan Jereb;
  15. septembra: ob 20. uri igra Otok in Struga, uprizoritev Odra mladih iz Novega mesta;
  16. septembra: ob 20. uri nastop vokalno-instrumentalnega ansambela Rteči dečki iz Maribora, volitev simpatične pesalke; nočno kopanje v Knežjem bazenu;
  17. septembra: ob 14. uri promena koncert Godbenega društva Novo mesto; ob 18. uri koncert salonskega orkestra DPD Dušan Jereb, pojejo solisti Ivanka Kraševc, Tatjana Gros in Ferdo Gernedel; nočno kopanje v Knežjem bazenu.
- Vse prireditve bodo v prostorih zdravilišča, vsak večer nastopa ansambel Orion s solistko.

Novomeška kronika

■ PUGLJEVO ULICO SO delavci komunalnega podjetja prejšnji teden očistili in vse kupe zemlje in plevela odpejali.

■ TUDI LETOS PRODAJAJO dijakine novomeške gimnazije pod arkadami Mladinske knjige šolske potrebščine, knjige ter torbice. Prodajati so začele 25. avgusta, nehale pa bodo 10. septembra.

■ NA KOSARKARSKEM IGRIŠČU na Loki so s tribun pobrali že zelo trhe deske. Namesto lesenih sedežev bodo napravili betonske.

■ NA CESTI IN PLOCNIKU pred kioskom pri glavnem mostu so kotanje, ki tu prehod zelo ovirajo. Kadar dežuje, se tam nabira voda. To vozilom motornih vozil ne moti in vozijo z nezmanjšano hitrostjo. Nič boljše ni na drugi strani mostu. Čas je, da bi vse kotanje na mostu odpravili.

■ OD 1. DO 3. SEPTEMBRA SO v Novem mestu gostovale ekipe šestih mest na prvih športnih igrah delavcev farmacevtske industrije pod pokroviteljstvom Mira Cerarja. Za to športno prireditev je bilo med Novomeščani kar precej zanimanja.

■ KOT KAZE, NEKATERI neonski napis v Novem mestu svetijo samo izjemoma, nekateri pa ne gorijo tudi ves teden.

■ RADIOSERVIS, ki ima prostore v Dilančevi ulici, je 1. sep-

tembra uvedel nonstop delo od 6. ure zjutraj do 23. ure zvečer. Tako bodo strankam lahko opravljali tudi usuge na domu, zlasti montaže TV sprejemnikov.

■ NA STAVBI stališčarne na Glavnem trgu je začela te dni popravilo in pobarvali strešni žleb, ki je bil zelo slab.

■ PRODAJALNA OBRATNIK na Glavnem trgu je začela te dni prodajati raznovrstna otroška, moška in ženska oblačila za jesen in zimo s precejšnjim popustom, ki dosega tudi 70 odstotkov redne cene. Oblačila so brez napake, podjetje pa jih razprodaja zaradi prevelikih zalog.

■ NOVOMEŠKA TRZNICA je bila v ponedeljek polna zelenjave, sadja in konfekcije. Cene: zelje 120 Sdin kg, paprika 150 Sdin, čebula 200 Sdin, paradiznik 180 Sdin, melancani 300 Sdin, solata 300 Sdin, krompir 80 Sdin, kumare 100 Sdin, grozdje 300 Sdin, fige 300 Sdin kg. Jajca so bila zelo draga, saj so zanje zahtevali 70 Sdin.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodile so: Anica Kren iz naselja Majde Silc 12 — Nino; Marija Barborič iz Trubarjeve 3 — dečka; Danica Kruljac iz Vrhovčeve 10 — Katarino; Marija Vidic s Prešernovega trga 3 — Matejo; Milka Šavrič s Ceste herojev 4 — deklico in Milena Ivanetič s Poti na žago 1 — Renato.

Bralce in naročnike

prosimo za razumevanje: kljub najboljši volji nismo mogli objaviti vseh za to številko napovedanih prispevkov! Nujno je bilo treba izdati novo številko Skupščinskega doljenjskega lista, zadnji hip pa smo dobili tudi nekatere zelo važne sestavke, ki so morali v tisk že danes! Potrpite, prosimo, do prihodnjega četrtega!

UREDNIŠTVO

POGAJANJA O CIPRU — Zvedelo se je, da se bosta v kratkem srečala predsednica grške in turške vlade, ki bosta razpravljali o rešitvi ciprskega problema, ki še dolgo kali odnose med državama.

PRED 10. SEPTEMBROM — 25-letnic ustanovitve Jugoslovanske vojne mornarice: gojenca vojne mornariške akademije v pogovoru s tovaršem, ki je pravkar dobil svoj prvi oficirski čin. Mnogo mladih fantov, ki ljubijo morje in zanimivo življenje na ladjah ter v obalnih službah, najde v vrstah vojne in trgovske mornarice življenjski poklic. — Ob 25-letnici slavne JVM, budnega čuvarja našega sinjega Jadrana, prišrne čestitke vsem našim pomorščakom!

SMRT POD RUSEVINAMI — V indijski mestu Bombay se je podrla neka štirinadstropna stavba. V ruševinah je našlo smrt osem oseb, deset pa je bilo hudo ranjenih. Reševalci iščejo še osem ljudi, ki so še vedno pod rusevinami.

ZAPLENjeno INDIJSKO PREMOZENJE V TIBETU — Kitajske oblasti so zaplenile imovino indijskih generalnih konzulov in trgovskih predstavnikov v tibetanskih mestih Lhasi, Gartoku in Jatingu. Ta indijska predstavništva še več let praktično niso delovala.

Valvasor o gradovih v dolini Krke

alt. AINÖDT
Jana Sateška

STARA SOTESKA

Od kod gradu Stari Soteski njeno ime? Lega in opis gradu. V skale vsekane ječe na Stari Soteski. Kako imenujejo ta grad Turki. Kdo ga je porušil. Lastniki gradu Stare Soteske. Gospodje Scheier. Kdo je danes lastnik gradu.

Naš abecedni popis mest in krajev nas je po vrsti pripeljal do trdnjave all starega gradu Ainöd, ki se danes imenuje Alt Ainöd, po kranjsko pa Stara Soteska. Zdi se, da je grad svoje nemško ime dobil zaradi lege kraja, saj je bila naokrog prava pušča, obdana od strani visokih hribov in neprehodnih gozdov, kakor prava divjina, ki ni imela v okolici prav nobenih hiš in čednih polj ter je bila tako oropana njihove lepote.

Grad leži na Srednjem Kranjskem ob reki Krki, nedaleč od novega gradu Soteske, na precej visokem skalnatem ter z grmovjem in drevesi poraslem hribu, ujet med neverjetno trdnimi in nezavrnjivimi zidovi in vse naokoli odlično obdan z močnimi stolpi. Sam grad so gradili trikrat zapored in še danes vidni zidovi in razvaline pričajo, kako ponosno se je ta sljajni in dobro zavarovani, a danes porušeni grad, dvigal. Nad vse pa so obdružena vredne in najtise skale vsekane ječe, v katere so nekdanji zapirali ujetje Turke. Zaradi slabe postrežbe in nepospravljenosti so se ti to trdnjave precej bili in imeli pred njo strah ter ji zaradi tega nadeh posebno ime, Zeleni grad. Zaradi takšne

ga imena je ta trdnjava pri Turkih še danes poznana.

Cepprav je bil grad pred napadom najbolje zavarovan, ga je v letu 1458 osvojl in porušil grof Herman Celjski.

Opisani razvpiti grad je bil nekoč rodna hiša gospodov Soteških in spomin nanje živi še tu in tam v zgodovinskih spisih, in tako po izumrtju rodu živi ta nesmrtno naprej. Iz rodu Soteških sta leta 1231 imela grad v lasti istočasno dva brata, gospod Rudolf in gospod Ulrik Soteški, leta 1307 pa je na tem gradu eno izmed Soteških vzel v zakon gospod Henrik Grimšič. Ko pa sta rod in ime Soteških izumrla, so grad dobili gospodje Scheier, ki so še prejšnje stoletje bili njegovi lastniki, od njih pa je v začetku tega stoletja pripadel z ženitvijo grofom in gospodom Gallenberškim. Ta družina je še danes najstariji lastnik gradu, ki mu zdaj gospoduje njegova ekscelencija, gospod grof Jurij Ziga, grof in gospod Gallenberški, deželni oskrbnik na Kranjskem.

Grad Stara Soteska je stal na desni strani reke Krke, visoko na hribu nad žago v Lošid vasi ter je danes popolnoma v razvalinah.

SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ZELJE

Novo mesto — SAVA 1:3

V nedeljo sta se na odbojkarškem igrišču na Loid v jesenskem delu slovenske odbojkarške lige srečali ekipi Novega mesta in Sava iz Crmne. Novomeščani so tudi v tej tekmi igrali slabo, brez volje in znova izgubili točki. Na lestvici se nahajajo na zadnjem mestu brez točke. Pred Novim mestom sta Zola in Metliča s 6 točkami. Naslednje nedelje gostujejo Novomeščani na Jesenicah.

Tekmo je vodil Bulc iz Ljubljane pred 100 gledalci. JAP

LETOS POLETI SO SPET IZKOPAVALI V AJDOVSKI JAMI

Štiri tisočletja stare najdbe

Našli so kamnito orodje, keramiko in nekaj koščenih predmetov, ki sodijo v mlajšo kameno dobo — Ko bo gradivo zlepljeno in rekonstruirano, ga bodo razstavili v krški galeriji — Pozneje naj bi mu dali prostori v Valvasorjevi hiši

Ajdovska jama je znana že iz prejšnjega stoletja. Letos so v njej našli pomembne najdbe iz mlajše kamene dobe. Pri izkopavanju je sodelovala tudi upravna Valvasorjeva knjižnica v Krškem Marjana Uršičeva. Po poklicu je arheologinja. Zapravila sem jo za nekaj pojasnili. Zelo ji je rada ustrela.

»Kdo je vodil izkopavanje in od kod ste dobili denar za odkrivanje sledov neolitnega razdobja?»

»Če dovolite, bom v odgovoru posegla nekaj desetletij nazaj. Bilo je leta 1938, ko se je prof. dr. Srečko Brodar lotil sistematičnega izkopavanja v Ajdovski jami. Zanimanja me ga predvsem najdbe iz starejše kamene dobe — iz paleolitika. Na to jamo je prof. Brodarja opozoril Oton Auman iz Krškega, ki je zelo rad zbiral starine.

Prof. Brodar je res odkopal precej paleolitskega gradiva in tudi nekaj predmetov iz mlajše kamene dobe. Najdbe iz paleolitika je hranil v celjski gimnaziji. Med drugo svetovno vojno so jih uničile letalske bombe.

Neolitni material se je ohranil v Narodnem muzeju v Ljubljani. Prof. dr. Josip Korosec ga je tam znanstveno obdelal in to ga je spodbudilo k odkrivanju sledov mlajše kamene dobe. Načrte mu je lani preprečila smrt. Njegovo delo je to poletje za postavila pokojnikova vdova Paola Korosec iz Ljubljane.

»Kaj ste našli?»
»Najdbe smo na neprekinjenem delu jame v krški galeriji. Najdbe so keramiko ter nekaj koščenih predmetov. Najdbe sodijo v mlajšo kameno dobo in so stare okoli 4000 let.»
»Kaj so?»
»Arheologinja Paola Korosec je najdbe prepravila v restavrirani krški galeriji. Ko bo to delo končano, jih bomo razstavili v Valvasorjevi hiši. To bo priložnostno leto. Gradivo, ki ga je našel profesor Korosec, če bi zanj našli prostora v Valvasorjevi hiši, bi s njim uredili lokalnemu muzeju, ki bi s tem dobil ohranilo, kar je za našo domovino zelo pomembno. Predvsem bi jo najprej obvarovali pred vlago, prekrti strobo in jo nato odločili v ohranilo. Nato bi jo razstavili v ohranilo.

»Medtem pa so že prišla tudi poročila, da so se velike trume miši pojavile tudi v Zapadni Nemčiji. V protinpad pa so jim poslali mačke, ki pa so od strahu pobegnile.

V centralni Jugoslaviji je uradna komisija, ki deluje na tem, da bi zaustavili napad miši in drugih smrtno nevarnih živali, ugotovila, da zmaša škoda v 40 vaseh nad 400.000 dolarjev. Miši so na padle tudi drugih 40 vasi, vendar tam škoda še ni ocenjena.

»Kaj bo s temi milijoni miši v bližnji prihodnosti? Nekateri menijo, da se bodo miši do pomladi razmnožile do katastrofalnega obsega. Druga skupina strokovnjakov pa sodi, da bo nastal med mišmi mesečni ciklus. Ko jim bo zmanjkalo hrane, se bodo med seboj žrle. Pravijo, da je to predvidevanje potrjeno z izkušnjami — narava sama na neki način vzpostavlja ravnovesje.

Miši preplavile tudi Sicilijo

PALERMO, Sicilija, konec avgusta. — Tu so se poja-

»Ko bodo vse najdbe iz Ajdovske jame pripravljene, zlepljene in restavrirane, jih bomo razstavili v krški galeriji,« objavlja arheologinja Marjana Uršičeva.

bilo treba izseliti stanovalce. To so za sedaj le želje, katerih uresničitev je v rokah občinske skupščine. Prepričana sem, da jim bo ta prejel ali stajel le prišlunila in odšla nekaj denarja. Zbirko v Valvasorjevi hiši bi lahko obogatili tudi z arheološkim gradivom, izkopanim na Velikem Kamnu v letih 1962 in 1963,« je dejala Marjana Uršičeva. JOZICA TEPPEY

Ribiči bodo tekmovali

V nedeljo organizira Zveza ribiških družin Novo mesto v Kostanjevici na Krki meddružinsko tekmovalno v lovu rib s plovcom. Na tekmovalno so povabljeni ribiči iz ribiških družin Metlika, Crnomelj, Bretnice, Brežice, Brestanica, Krško, Brežice, Sotla in Novo mesto.

Zupanc in Šuštar uspešna

Na nedeljskem republiškem prvenstvu letalskih modelarjev v Celju sta novomeški aeroklub zastopala modelarja Dušan Zupanc in Adolf Šuštar. Njun nastop je bil uspešen. Zupanc je osvojil 3. mesto s 598 točkami, medtem ko je bil Šuštar četrti s 352 točkami.

Grožnja s tožbo zaradi 10 par

10 nočih par oziroma 10 \$ din je hotel »Fugleda« pomotoma premalo nakazal gospodarski zbornici SRS Ljubljana, ko je plačeval članarino za leto 1966. Pred dnevi pa je hotel dobil od zbornice opomin gred tožbo za zaostali dolg, ki znaša 10 \$ din. Pravno je to vse v redu. Preprostemu državljanu pa vseeno ni razumljivo, koliko je ukrep gospodarske zbornice res gospodarski, saj je imela zbornica pri tem opominu čisto izgubo. Samo zamka za pismo je zbornico veljala 30 \$ din, da ne računamo kuverte, papirja in dela. Vse te stroške pa si je zbornica nakopala zato, da bo dobila 10 \$ din.

Veselica za bodočjo ženo

Gašiško društvo Stranska vas pri Novem mestu je priredilo 27. avgusta vrtno veselico. Da bi zagotovo pobrali po 300 \$ din ustropine od vsakega obiskovalca, so se odločili zagraditi veselišni prostor z bodočo ženo. Obisk je bil seveda temu primeren in prirediteljem je ostalo precej jedate in pijače neprodane...

Izgubljeni bolnik

V novomeški bolnišnici je bil od 27. julija do 29. avgusta na zdravljenju neki starejši bolnik iz kočevske občine. Pisarna, ki so mu jih sorodniki pošiljali konec julija in v začetku avgusta, pa so v bolnišnici zavračali, češ da je bolnik že odpušen in da je odpotoval domov. 20. avgusta je bolnika v bolnišnici obiskal sin, ki je od očeta tudi izvedel, da pošte ni dobival. Bolnik je bil prepražen, da so vsi sorodniki pozabili nanj, ker ni dobil od njih nobene pošte. Ko se je sin vračal z obiska, se je pri vratarju bolnice le pozanimal, zakaj očetu niso dostavljali pošte. Vratar mu je dejal, da zato, ker je oče že odpušen iz bolnišnice!! Pokazal mu je še, da ima to zapisano v knjigi, v kateri je imel tudi še 3 razglednice za očeta, na katerih je bilo napisano, da je naslovnik odpotoval domov. Sin je razglednice vzel in jih takoj odel očetu v bolniško sobo ter ga tako prepražil, da sorodniki nanj ne niso pozabili.

POLJE »OMEGA«

2. Prav ničesar razburjivega ni bilo v kmandantovih navodilih. Naloga, ki sta jo opravila že šestkrat: običajni patrolni polet po našem sončnem sistemu. Ladja ju je že čakala na prostranem kozmodromu. Bleščala se je v jutranjem soncu. Mehanik jo je pravkar zapustil, vse na njej je bilo v nalepšem redu! Naša vesoljca sta vedrih obrazov koracila po belem pesku pespoti. Borov gozdiček ob poti je bil ta dan začudo poln pojocih ptič.

Za hip so ptice utihle, ko so zarjaveli raketni motorji. Kovinsko vesoljsko vozilo je v ostrem prevezalo jutranje nebo. Stirje beli trakovi izplinov so se daleč za ladjo razkrajali v sinjini. Bil je nekaj kratkih trenutkov in kozmodrom, ki je bil v pokrajini so ostali globoko kod ladjo, za polno jutranji meglici. Ladja pa je bila le še slika v listek staniola, pripet v temnomodro nebesnem prostoru. Četudi je kazalec brzinomera drhtel na skoraj 20.000, ni v ladji ničesar izdajalo v temnih oknih ladje so negibno ledela ozvezlja. Večna slika v oknih vesoljskih

ladji, izgubljenih na samotnih poteh daljnih rostranstev. Pritisk starta je davno popustil. Jean je vstal z oblaženega sedeža, zazehal in se pretegnil, nato pa se je potopil v nemo govorico instrumentov. Peter si je dalj opravka pri televizorju. Na zastonu je bil obzor njegove zarocence... V takem vzdušju so minevale ure. Nato se je ladja iznenada silovito stresla, signalne lučke so ugasilne...

»Ali je obvestil policijo?«
»Morda jo je, ampak jaz ne vem.«
Ponce je globoko potegnil iz pipe, nato pa vprašal: »Zdi se mi, da ste sirota in da ste živeli pri stricu. Kako dolgo?«
»Deset let. Mati mi je umrla, ko sem bila še zelo mlada, oče pa čez pet let, potem ko se je stric Berton vrnil iz Malaje. Stric me je imel rad kot lastno hčer.«
»Ali je bil oženjen?«
»Bil, vendar je bilo vmes nekaj narobe. Moj oče je včasih o tem govoril preizirljivo, češ da je stričeva žena pravcata evroazijska. Moj sorodnik Nicholas, ki je preživel v Malaji s stricem zadnjih pet let, je tudi poročil evroazijsko. Stričeva žena je umrla, preden se je on vrnil v Evropo.«
»Kaj pa vaš sorodnik Nicholas?«
»Vrnil se je bil s stricem Bertonom. Je advokat in ima pisarno v cityju. Njegova žena je lastnica majhne, toda idočje trgovine v Strandu.«
»Sorodnik Nicholas se tudi piše Moreland, kajne?«
»Da. Bili so trije bratje Morelandi: moj oče, Nicholasov oče in stric Berton.«
»Nicholas je bil pomočnik vašega strica v Malaji, ne?«
»Da, gospod Ponce.«
»Koliko let ima stric?«
»Sedemdeset.«
»Torej je bil upokojen pri petdesetih. Kako dolgo je bil upravnik v Malaji?«
»Petnajst let. Ko je šel tja je bil star štirideset let. Ko je odšel, se nisem bila rojena in tako sem ga spoznala šele, ko se je vrnil. Mislim, da me je takoj vzljubil. In ko mi je oče umrl, je bilo naravno, da me je stric povabil k sebi. Je zelo bogat in zmeraj je imel veliko služabnikov. Nekateri so govorili, da je dlakocepski, vendar so radi služili pri njem. Ima veliko samotno hišo v Chipping Barnetu. Poslal me je bil v dobre šole. Kadar je prirejal gostije, na katere je vabil mojega bratrance z ženo pa še nekatere druge tovaršije iz kolonij in njihove soproge, sem imela vlogo gospodinje.«
»Kdo bo podedoval njegovo premoženje?« je vprašal Ponce.
»Dekle, ki je prišla k nama po pomoč, se je zdrznila. »Zakaj vprašate?« je rekla. »Po mojem bova dedovala jaz in Nicholas. Sicer o stričevih zadevah ničesar ne vem, toda drugih dedičev nima. Ne v svojem, ne v našem rodu.«
»Globoko je vzdihnila, nato pa nenadjeano vprašala: »Gospod Ponce, ali lahko odkrijete to skrivnost. Veste, zelo me boli, ko vidim, kako se stric Berton pripravljaja na smrt. Verjemite mi, gospod Ponce, da se res pripravljaja.«
»Stric ne ve, da ste odšli k meni?«
»Ne. Z doma sem šla zgodaj, stric pa malokdaj vstane pred osmo.«
»Torej se niste zajtrkovali?«
»Nisem, gospod Ponce.«
»Dovolite mi,« je rekel Ponce, odprl vrata in zaklical: »Gospa Johnson!«
»Nato se je obrnil k Flori Moreland in rekel: »Dajte mi nekaj časa, da premislim vašo zadevo. Medtem vam bo gospa Johnson v svoji sobi rada postregla z zajtrkom. Kajne, gospa Johnson?«
»O seveda, gospod Ponce. Kar z menoj, gospodična.«
»Koma so se vrata za njima zaprla, je Ponce spet odprl skrinjico. Stopil sem zraven.«
»Kaj meniš, Parker, ali ni tole prav posebne vrste opomin?«
»Ne vem, čem sem že videl kaj tako grozljivega,« sem odgovoril.
»Morelandu je bilo to poslano nalašč. Mislim, da ima tale osekana roka zanj velik pomen. Kaj praviš?«
»Sklonil sem se in pogledal v skrinjico. »To je roka moškega, ki je bil star okrog štirideset let, več gotovo ne. Koža je porjavela, vendar ne samo od starosti. Človek je bil evroazijske, ne?«
»Malajec. Pogledaj, kako so nohti negovani. Nobenega žulja, prsti čisto gladki. Ta človek je malo delal. Kdaj je bila osekana, kaj meniš?«
»Brez tehničnih pripomočkov bi težko rekel.«
»Ali misliš, da se je lahko zgodilo v času, ko je bil polkovnik Moreland še v Malaji?«
»Prav lahko. Toda, kakšen pomen naj ima ta roka za Morelanda?«
»Eh, Parker, ko bova to zvedela, bova tudi vedela, zakaj so mu jo poslali,« se je kislo nasmehnil. »Zdi se mi, da gre za neko mračno dobo njegovega življenja. V pokoj se je umaknil pri petdesetih, ali ni to malo zgodaj?«
»Morda zaradi zdravja?«
»Ali pa je naredil kaj takega, da se je moral.«
»Toda gospodična Morelandova pravi, da je stric vzor postajanja.«
»Da. Pa tudi, kako je dlakocepski. Prizadevanje človeka, da se polkaže na moč kreposten, izdaja včasih slab značaj,« je rekel Ponce in se dotaknil svilenih trakov. »Kaj sodiš o njih, Parker?«
»Bela barva je na Vrhodu znamenje žalosti.«
»Trakovi so novi, Parker.«
»To je zelo pomembno,« sem rekel hitro.
»Ali naj to pomeni, da je človek, ki mu je bila roka osekana, še živ? Da je dolga leta to roko hranil pri sebi, sedaj pa jo nenadoma poslal Morelandu?«

Priprave na proslavo velikega oktobra

Na zadnji seji IO SZDL v Brežicah so izvolili 13-članski pripravljalni odbor za proslavo 50. obletnice oktobrske revolucije. Odbor je že začel zbirati različne dokumente, pisma, fotografije in ostalo gradivo iz tega obdobja. Prek lokalne radijske postaje pozivajo vse občane, ki kaj vedo o dogodkih 1917. leta, naj sporočijo najbližnjim krajevnim uradom, pripravjalnemu odboru ali Posavskemu muzeju v Brežicah.

Občina zgublja kmečki značaj

Ob koncu šolskega leta je bilo na osnovnih šolah 3.307 otrok, od tega 1671 dečkov in 1636 deklic. Podatki o socialnem sestavu učencev kažejo, da brežiške občine ne moremo več šteti k izrazito kmečkimi območjem. Delavskih otrok je bilo v osnovnošolskih klopih 1.217, kmečkih 1.275. Iz uslužbenskih družin so jih našli 530, iz družin obrtnikov 118, iz družin upokojenec 119, 44 otrok pa izhaja iz družin z drugimi poklici.

V enem letu 29 prošelj in pritožb

Komisija za prošnje in pritožbe pri občinski skupščini v Brežicah je od lanskega septembra do zdaj sprejela za reševanje 29 zadev. Na prvem mestu so vlagale gospodarsko finančne narave (prošnje za znižanje raznih dajatev), ki jim sledijo zadeve s področja socialnega zavarovanja in socialna zaščita. Občani prosijo za posredovanje pri dodeljevanju podpor in komisija je že razmišljala o potrebi po spremembi odloka o družbeni pomoči nepreskrbljenim.

Letos že 16.500 piščancev

Brežiška kmetijska zadruga je na farmi v Mokricah vzredila letos že 16.500 piščancev. Z njimi oskrbuje predvsem domači okolje, prodaja pa jih tudi v nekaterih večjih mestih. Plan predvideva do konca še 34.000 piščancev. To številko bodo tudi dosegli.

NOVO V BREŽICAH

■ V SPREMSTVU MAMIC IN OČETOV so otroci prvih razredov v ponedeljek prvič prestopili šolski prag. Polni pričakovanja so se vključili v veliko družino učencev in učiteljev. Šola je mnogo pretesna, da bi jim lahko nudila ugodnejši razpored.

■ KNJIGARNA IN PAPIRNICARNA sta zadnje dneve zelo obiskani. Največ prodaja šolskih knjig, zvezkov in drugih potrebščin. Knjige se niso vse natisnile. Veliko pripomb je slišati na ta račun, saj se take sakamitve pojavljajo iz leta v leto.

■ HMELJISKA KMETIJSKE ZADRUGE so še vedno polna obralcev. Veliko hmelja so že obrali. Ta teden se bodo ljudje dokončno razšli. Med obralci je tudi nekaj ciganskih družin, ki so si postavile šotore v neposredni bližini nasadov ob Savi.

■ NA ČATEŽU PRIMANJKUJE VODE. Dosedanji izvir ne zadostuje več za povečane potrebe restavracije NA GRICU in za vas. Kolektiv restavracije bo povabil k sodelovanju krajevno skupnost, ko bo odločil o novi investiciji za dodatno zajetje.

■ OPEKARNA V BREŽICAH prazni velike zaloge opeke. Odjemalci si je zagotovila pa vseh krajin Slovenije. Napori za pridobitev novih kupcev se dobro obrestujejo.

■ KROMPIR JE LETOS BOGATO OBRODIL. Kmetje ga že dovažajo pred stanovanjske bloke. Cena se ne loči bistveno od lanske. Za kilogram cvetnika

Motiv s stropa slavnostne dvorane v brežiškem gradu. Posnetek prikazuje posebitev slikarske umetnosti. (Foto: Stanko Skalcer)

POLETJE V POSAVSKEM MUZEJU V BREŽICAH

„Majhno mestece - toda velik muzej!“

Letos je obiskovalcev veliko več kot prejšnja leta — Tudi obisk tujcev se povečuje — V vpisni knjigi zasledimo mnogo prisrčnih vtisov, spodbud in laskavih pohval muzejskemu vodstvu za skrbno urejenost in estetsko urednost razstavljenih zbirk

Kadarkoli v tem poletju prestopim prag Posavskega muzeja v Brežicah, srečujem v njegovih sobanah ljudi najrazličnejših narodnosti. Sezona se začne v aprilu. Kakor lastovke jo naznanjajo prvi obiskovalci. Tisti mesec so jih našli okoli 1200. Prišli so predvsem iz Slovenije in Hrvaške, nekaj pa je bilo že tudi tujcev, Avstrijcev, Nemcev, Čehov, Britancev in Madžarov.

Maja in junija se je obisk v muzeju precej povečal. Mnogi učitelji so pripeljali v grad šolsko mladino, da bi ji ob muzejskih zbirkah ponazorili bližnjo in daljno preteklost Spodnjega Posavja. Otroško čebljanje je prineslo v muzej veliko živahnosti. Večina šolarjev je prvič doživljala srečanje z minulostjo, z zanimivim prikazom življenja, ki se ne bo več povrnilo. Še in še se bodo mladi ljudje morali vračati, če bodo zares hoteli spoznati življenje ter ustvarjanje očetov in dedov.

zahtevajo po 90 Sdin, druge vrste pa prodajajo bolj poceni, po 70 in 80 Sdin kilogram.

■ VRATA BREŽIŠKEGA OTROŠKEGA VRTCA, edine predšolske ustanove v tej občini, so se prvega septembra spet odprla. V vseh treh oddelkih imajo zdaj 62 otrok, čeprav je prostora samo za 40. Letos so zaradi pomanjkanja prostora za zabavo in vzgojo otrok odklonili nad 20 malčkov. Občinska skupščina bo morala posvetiti tej ustanovi večjo pozornost.

■ MOPEDE BODO V BREŽICAH registrirali od 11. septembra dalje. Registracija bo tudi v Plesah, Dobovi, Kapelah in na Blazelskem. Tehnični pregled bo opravila strokovna komisija pri Prevozu. Oktobra bodo lahko vozniki podaljšali pri prometnem referentu občinske skupščine Brežice tudi vozniška dovoljenja.

■ POSEBNA KOMISIJA, ki je bila ustanovljena na občinskem komiteju, zbira material za anketno mladino — Zveza komunistov. Rezultate bodo obravnavali na občinski konferenci ZK.

■ KOMISIJA ZA REKREACIJO pri brežiškem občinskem sindikalnem svetu pripravlja v počastitev občinskega praznika (23. oktober) vrsto športnih prireditev: tekmovanje v šahu, namiznem tenisu, streljanju z zračno puško, kegijanju, odbojki in malem nogometu. Zmagovalci bodo dobili prehodne pokale.

■ PRI BREŽIŠKI GIMNAZIJU so te dni znova začeli urejati športno igrišče.

Stevilo obiskovalcev se je v maju in juniju povzpelo precej nad 4000. Povečal se je obisk tujcev, med katerimi je bilo največ Avstrijcev. Njim sledijo Nemci, Italijani, Francozi, Svicarji, Madžari, Turki in druge narodnosti.

Prve dni julija je brežiški muzej na široko odprl vrata borcem in gostom, ki so obiskali proslavo v izročitvi listine o domovinski pravici Kozjanskemu odredu. V muzeju se je samo v nedeljo, 2. julija, zvrstilo blizu 2000 ljudi. Borce je seveda najbolj zanimiv oddelek NOB. Ta ponazarja težke čase posavskega ljudstva v obdobju, ki ga omejujejo letnici 1941 do 1945. Narodnoosvobodilno gibanje je našlo priznanja vreden izraz v brežiškem muzeju in mlade generacije se bodo lahko temeljito seznanile s tradicijami narodnoosvobodilnega boja.

Mnogi obiskovalci muzeja ostajajo anonimni, drugi se podpišejo v knjigo. Knjiga vtisov je zelo zanimiv dokument. Ko jo prelistavam za mesec, dva nazaj, se mi zdi kot da kramljam z ljudmi, ki so se predstavili v njej. Poleg suhoparnih šablonskih zapisov je na njenih straneh toliko prisrčnih pohval, vtisov in spodbud muzejskemu vodstvu, da bi jih vsakdo z zanimanjem prebral.

Parižan Claude Stevens je pred kratkim vzhiceno zapisal:

»Majhno mestece, toda velik muzej — predstavljen z izredno mnogo okusa in naj-sodobnejšo tehniko. Hvala!»

Podobna priznanja se vrstijo v nemščini, angleščini, srbohrvaščini in seveda tudi v slovenščini. Naj jih nekaj naštejemo:

»Zares lepo! S takim muzejem se lahko le redkokdaj pohvali. Nadaljujte še naprej tako in ostanite na sedanjih ravni! Nekdo drugi je spet zapisal: »Izredno me je impresionirala skrbna urejenost.«

Na več mestih zasledim tudi tole laskavo pohvalo: »Eden najlepših muzejev Jugoslaviji.«

Tako torej doživljajo obiskovalci prikaz preteklosti v

Posavskem muzeju. Mnogi se čez mesec ali leta vračajo, da bi se znova sprehodili po njegovih hramih. Toda domačini ga še veliko preslabo pogledajo in zato premalo cenijo.

JOZICA TEPPEY

V VELESEJEMSKIH DNEH SI OBETAJO VELIK OBISK

Pod burmansko streho na Griču

Danes bo nova restavracija na Čatežu sprejela prve goste — V pokritih prostorih ima okoli 160 sedežev in 100 na terasi — Investitor je PETROL, Ljubljana, izgradnjo pa je prevzelo SGP PIONIR

Po premoru, ki traja od 15. julija, bo restavracija NA GRICU sprejela danes prve goste. Delavci so hiteli prav do zadnjega, da bi ujeli velesejemski datum. Danes namreč odpirajo zagrebški velesejem in velik del obiskovalcev se bo spotoma ustavljal na Čatežu. Obetajo se dnevi velikega prometa. Odkar je restavracija zaprta, jo gostje pogrešajo in komaj čakajo, da se bodo lahko spet ustavljal v njej.

»Zadnje čase nam je bilo vsem pretesno,« je v razgovoru pojasnjeval direktor Ludvik Hren. Potrebo po razširitvi smo občutili najbolj potem, ko je Jugoslavija odprla meje. Povečal se je tranzitni turizem in zaradi majhnih zmogljivosti nismo več mogli sprejemati številnih gostov. Dve leti je od tega, kar je

zbor naše delovne skupnosti predlagal delavskemu svetu PETROLA, da bi se s skupnimi močmi lotili gradnje nove restavracije. PETROL je podprl naš predlog in naročil načrte, zidavo pa smo zaradi omejitve investicij morali nekoliko odložiti.«

»Kaj vse ste pridobili z dograditvijo?«

»Predvsem prostor in udobje. Gostje in uslužbenci se bodo v novi restavraciji bolje počutili. V starem delu smo imeli komaj 40 sedežev, in še ti so bili stlačeni. Zdaj jih imamo v pokritem prostoru 100 do 120 in še 100 na terasi. Banketna soba ima 20 sedežev. Modernizirana in povečana je tudi kuhinja. Opremljena je z naj-sodobnejšimi stroji. Imamo tudi novo točilno mizo, stroj za kuhanje kave,

Dobovsko knjižnico je dolga leta vodil tov. Vadnjal, ki je žrtvoval zanjo ogromno prostega časa. Zdej so v zadregi za knjižničarja, ker ne morejo od nikoder dobiti denarja, da bi nagradili to delo. Razmišljali so že o tem, da bi knjižnico priključili Zavodu za kulturo v Brežicah, ker bi tako lažje prišla do denarja. Sklad za pospeševanje kulture in prosvete pa za sedaj nima sredstev, da bi lahko prispeval kaj več za to knjižnico.

Na Izviru popokale cevi

Prebivalci Izvira imajo skrbi z vodovodom; Komaj leto dni je minilo, odkar ga imajo, pa bodo morali spet kopati. Zamejati bo treba 150 metrov cevi, za katere so lani v trgovini dejali, da vzdrže pritisk 30 atmosfer. V njihovem primeru je ta pritisk 11 atmosfer, cevi pa klub temu pokajo.

V tovarni TOTRA so povedali, da vzdrže plastične cevi, ki jih izdelujejo, le 6 atmosfer. Trgovina je to seveda pomnožila.

Izkopa se bodo vaščani hitro lotili. Plastične cevi zamenjali z železnimi in spet bodo za izkušnjo bogatejši.

RESTAVRACIJA NA GRICU tri dni pred otvoritvijo.

BREŽIŠKE VESTI

ODLOČITE SE TUDI VI: naročite si Delenjski list na svoj naslov!

Čuvaj Maks bedi nad ribjim zarodom

Brestaniški ribnik ima čudovito lego sredi gozdov — Zanj turisti skorajda ne vedo, saj ni ob cesti nobene table, ki bi vabila izletnike — Letos so vložili v ribnik nad 6.000 krapov — Družbo jim dela na stotine zelenih žab, ki jih ribiči love skozi vse leto

Idilični mir ob ribniku v Brestanici zmotijo izletniki samo ob nedeljah. Takrat oživijo omizja okoli sezonskega gostišča in mladi se ob zvoških domačih napevov radi zavrtijo na plesišču. Poletne vročine v gozdni senci celo v juliju in avgustu ni čutiti.

Ivanka Adreževa, ki že dve leti vodi bife ribiške družine, zna poskrbeti za jedila in pijačo. Na jedilniku so okusno pečene ribe in prav to privablja mnoge obiskovalce.

Med tednom se ustavijo ob ribniku le redki gostje. Najraje pridejo ribiči, ki jih zamika lov na krape ali žabe. Turistom izdajajo za ribolov dnevna dovoljenja. Toda tujci za brestaniški ribnik sko-

raj ne vedo. Ob cesti ni nobenih opozoril, ki bi jih privabljali tja.

Nad zarodom krapov v ribniku bdi ostro oko ribiškega čuvaja Maks Gmajnarja iz Brestanice. Nihče si ne more privoščiti ribolova brez dovoljenja. Čuvaj Maks naloži vsakih pet dni na čoln po 100 kilogramov hrane in jo raztrosi po vodi. Spremljajo ga cele trume rib. Dokler so krapji majhni, jih njihov skrbnik nasiti s koruznim zdrobom, ko pa odrastejo, dobe koruzo v zrnju.

Tovariš Gmajnar ni nikoli v zadregi za odgovor, če se vrti pomenek o ribah in narčnih ribiške družine, ki želi

v kratkem urediti še tretji ribnik. Zvedela sem, da so letos vložili v spodnji ribnik 1000 krapov, v zgornji ribnik pa 5000. Letni prirastek ribe je od 50 do 135 dkg. Sredi oktobra navadno ribnik spraznijo in ribe na mestu prodajo. Ponje pridejo ljudje od blizu in daleč. Največ je seveda domačinov, ki vsakokrat z veseljem čakajo na ribji praznik.

V brestaniškem ribniku je tudi veliko žabje kraljestvo. Čuvaj Maks ima o lovu na žabe posebno mnenje. Pravi, da so žabe ravno spomladi, ko jih najbolj lovijo, najmanj užitne. Odobrava le športni lov nanje. Zabe lovijo v Brestanici skozi vse leto, toda na športni način, s trnkom in rdečo krpico na njem.

Ribiška družina Brestanica-Krško ima trenutno na razpolago 2.500.000 Sdin za ureditev tretjega ribnika. Razprostrl se bo na treh hektarih površine. V njem namestijo gojiti ameriško postrv, če bodo raziskave pokazale, da bo uspevala.

JOZICA TEPPEY

KAJUHOV VEČER V KOSTANJEVICI

Dolenjski kulturni festival pričanja z drugim delom letošnjega sporeda

V soboto, 9. septembra 1967, bo v Kostanjevici na Krki gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s KAJUHOVIM VEČEROM Francija Križaja. Režiser Franci Križaj je za to prireditelju odbral nad polovico Kajuhovih verzov in jih povezal v učinkovit večer, poln neposrednega stika z občinstvom. Prva predstava bo v domu kulture v Kostanjevici, večer pa v intimnem vzdušju Lamutovega likovnega salona.

Opoldanska prireditev je namenjena predvsem šolski mladini, ki se je vključila v tekmovanje za Kajuhovo

bralno značko. Le-ta bo v tem šolskem letu prvičkrat podeljena. Predstavo bodo obiskali tudi prosvetni delavci iz drugih krajev občin Brežice, Krško, Sevnice itd., kjer so že lani pričeli s pripravami na tekmovanje za Kajuhovobralno značko.

Kajuhov večer, večer glasnika našega osvobodilnega boja in ljudske revolucije, pa bo obenem tudi prispevek dolenjskega kulturnega festivala k letošnjim proslavam ob 50-letnici oktobrske revolucije.

Dolenjski kulturni festival vabi k številni udeležbi!

V bifeju ob ribniku v Brestanici prijazno postreže gostom Ivanka Adreževa, ribičem pa da napotke čuvaj Maks Gmajnar. S psičkom Bobijem sta neločljiva prijatelja in ta spremlja gospodarja vedno tudi na čolnu. (Foto: J. Teppey)

OBISK NA DELAVSKI UNIVERZI V KRŠKEM

Na svidenje v učilnicah za odrasle

Bogat izobraževalni načrt za sezono 1967-68 — Nikogar ne nameravajo razočarati, saj bodo oživili vse oblike izobraževanja, za katere so ljudje pokazali doslej največ zanimanja

Počitnice so mimo, ne samo za mladino, tudi za odrasle. Mislim na tiste, ki se bodo odzvali klicu delavske univerze in zvečer ali popoldne posedli po šolskih klopih.

»Kakšne oblike dopolnilnega šolanja planirate letos?»

sem vprašala upravnik delavske univerze v Krškem Branka Pirca.

»Znanja željni občani se prav te dni vpisujejo v vrsto šol in tečajev, ki smo jih razpisali,« je odgovoril tov. Pirc in naštel osnovno šolo za odrasle, tečaj slovenskega jezika, začetne in nadaljevalne tečaje italijanskega, nemškega, angleškega in francoskega jezika, tečaje krojenja, tečaje za gospodinje itd.

»Kakšne vrste izobraževanja zavzema osrednje mesto v vašem programu za sezono 1967-68?»

»Največji poudarek dajemo izobraževanju ljudi v delovnih organizacijah. Zanje bomo prirejali seminarje o varstvu pri delu, vikend seminarje za organe upravljanja, tečaje prve pomoči, tečaje civilne zaščite in razne oblike izobraževanja zaposlenih po naročilu in željah delovnih kolektivov.«

»Kako je letos s političnim izobraževanjem?»

»V sodelovanju z občinskim komitejem bomo poskrbeli, da bo tudi to jesen zaživel oddelek večerne politične šole. Uspehi iz prejšnjih let nas spodbujajo k temu.«

»Kakšne načrte imate za poslušalce poljudnoznanstvenih in drugih predavanj?»

»Ně bomo jih razočarali. Naši zunanji sodelavci bodo obiskovali mesto in vse večje kraje v občini. V obliki predavanj in razgovorov se bodo zvrstile pred poslušalci zanimive teme iz zdravstva, turizma, zunanje politike, gospodarstva in vzgoje. V krajih, kjer nimajo rednih kinopredstav, bo gostoval naš potujoči kino s filmi učno-vzgojne in zabavne vsebine. Z Zvezo prijateljev mladine se dogovarjamo spet o oživitvi šole za starše, za kar so ljudje pokazali doslej izredno zanimanje.«

To je torej kratek povzetek iz bogato zastavljenega izobraževalnega programa delavske univerze v Krškem, ki si resno prizadeva poma-

gati ljudem do višje produktivnosti in boljšega počutja pri delu in doma.

JOZICA TEPPEY

SZDL o zaposlovanju doma in v tujini

Sekcija za vprašanje zaposlovanja, ki jo je na zadnji seji imenoval izvršni odbor občinske konference SZDL v Krškem, proučuje gibanje zaposlovanja v občini, odhajanje na delo v tujino, odpuščenje zaposlenih v domačih delovnih organizacijah in nadaljnje možnosti za sprejemanje nove delovne sile v krški občini. Gradivo bo pripravila sekcija za drugo sejo občinske konference SZDL, ki je napovedana za konec septembra. Na sejo bodo vabljeni predstavniki sindikatov, predstavniki delovnih organizacij in Izseljenske matice Slovenije.

Nova skladišča v Papirkonfekciji

V PAPIRKONFEKCIJI v Krškem so letos dogradili nova skladišča. V staro zgradbo so preselili tiskarno, za kar so izkoristili praznične dni v začetku julija. Montaža stropov je trajala nekaj dni. Normalna proizvodnja je stekla 10. julija.

Z gospodarjenjem v prvem polletju so člani kolektiva zadovoljni, saj so plan celo presegli. Najbolj jih veseli, da so povečali produktivnost v primerjavi z lanskim letom. Podjetje je trenutno v težavah zaradi velikega porasta dolžnikov. Terjatve do kupcev so se v primerjavi z lanskim obdobjem povečale za 71 odstotkov.

Ob koncu letovalne sezone

30. avgusta je bila končana letovalna sezona za senovske rudarje in njihove svojce. V sindikalnem počitniškem domu v Vrsarju se je od 1. julija do 30. avgusta izmenjalo šest letovalnih izmen s povprečno 30 gosti. Precej pa jih je bilo na počitnicah tudi v drugih krajih ob morju in v planinah.

Vsi, ki so bili v Vrsarju, so bili s počitnicami zadovoljni, le gostje tretje izmene so imeli nekaj pripomb glede premajhnih obrokov in pestrosti hrane. Kritike pa so neupravičene, saj so nekateri naročevali celo polovične obroke hrane ali pa meso in kruh spravljali za popoldansko malico.

Obračun v počitniškem domu še ni končan, pričakujejo pa, da bo od tujih gostov, ki so v domu letovali, le ostalo nekaj dobička.

R. K.

Sestala se bo komisija za štipendiranje

Upravni odbor temeljne izobraževalne skupnosti v občini Krško je določil komisije za posamezna delovna področja. Najprej se bo sestala komisija za štipendije in pregledala seznam štipendistov v šolskem letu 1967-68. Postopoma bodo začele delati še druge komisije, predvsem komisija za šolske kuhinje, komisija za osnovno šolstvo, komisija za izobraževanje odraslih, komisija za srednje šolstvo ter komisija za varstvo in vzgojo.

Ogrevanje z oljnimi pečmi je poceni

Prodajalna ELEKTROTEHNE v Krškem ima na razpolago oljne peči »KON-TAKT« 7500 kalorij (bele in rjave barve), EMO Celje 5000 kalorij in italijanske QUEEN 10.000 kalorij. Prav tako je trgovina dobro založena s kombiniranimi štedilniki Gorenje, Tobi in Sloboda. Posebnost je štedilnik EKA (AEG) s programatorjem, katerega si zaposlene gospodinje še posebno želijo.

Te dni so dobili novo zalogo lestencey, stenških in nočnih luči.

Novi prostori za vrtec

Na Vidmu urejajo Nučičevo poslopje za otroški vrtec. Vseljiv bo v novembru. Denar za adaptacijo je odstopila krajevna skupnost. Otroci bodo, dokler ne bodo dokončani novi prostori, domovali še v samskem bloku. Vrtec v Krškem ima tri oddelke. Najlepše prostore ima zgradba v središču mesta.

Drobne s Senovega

TRANSFORMATOR PRI 50 LI stoji že tretje leto, elektrika za vas Senovo pa še ni obnovljena. Ljudje se upravičeno jejo nad slabo napetostjo, saj ne morejo poslušati ni radijskih sprejemnikov. Senovčani želimo vedeti, kdaj bo nevarnost odpravljena.

RUDARSE DRUŽINE še zdaj ne vedo, kje bodo lahko nabavljale ozimnico, in so zaradi tega zasledbene. Verjetno bodo morali spet kupovati pri kmetih po še neznanih cenah.

NA SENOVEM SE pripravljajo na gradnjo 16-stanovnjakega stolpiča. Gradili ga bodo ob glavni cesti nasproti rudniškega lesnega prostora. Gradnjo bosta investirala rudnik in podjetje Lisca.

R. K.

Dela imajo za letos kar dovolj

Splošnemu mizarstvu Krško dolgujejo 60 milijonov Sdin — Interni plan proizvodnje je dosežen — Opreмили bodo 115-stanovanjsko stolpnico v Ljubljani

V Splošnem mizarstvu Krško so izpolnili interni polletni plan proizvodnje s 104,4 odst., letni plan pa s 46,1 odst. Sklade so izpolnili 54,6 odst., osebne dohodke pa 48,5 odst., vendar imajo 2 odst. manj zaposlenih, kot so planirali. V podjetju so povedali, da zaradi zime oziroma ker gradbena podjetja pozimi ne morejo delati, njihov stavbeni oddelek doseže planirano proizvodnjo v drugem in tretjem trimesečju.

Splošno mizarstvo dela po vsej Sloveniji in tudi v drugih republikah. Letos so opremili več gostinskih objektov v Opatiji, Moščenički dragi, Crikvenici in na Reki. Zdaj opremljajo tri trgovine v Zagrebu, sklenjene pa imajo že pogodbe za izdelavo in montiranje stavbne opreme za 115-stanovanjsko stolpnico v Ljubljani, opremili pa bodo tudi motel Otočec. Letos so v prvem polletju izdelovali tudi opremo za prikolce, ki jih izdeluje novomeška IMV. Upajo, da bodo tudi v bodoče sodelovali s to tovarno.

Z letošnjim letom so v Splošnem mizarstvu prešli na 46-urni delovni teden; prosto imajo eno soboto v mesecu. Rezultati so pokazali, da so bila njihova predvidevanja realna, saj so z manj zaposlenimi in v skrajšanem

delovnem času proizvedli ravno toliko kot prej. Zato bodo verjetno že konec leta prešli na 44-urni delovni teden oziroma na dve prosti soboti v mesecu.

Podjetju povzročajo velike težave dolžniki, ki dolgujejo okoli 60 milijonov S din oziroma dva- do trimesečno re-

alizacijo, kar zelo ovira poslovanje.

V Splošnem mizarstvu imajo v obratih Krško, Brestanica, Kostanjevica in Prekopa zaposlenih 100 delavcev in 14 vajencev. V uk bodo vzeli še 8 vajencev, 6 pa jih bo v jeseni delalo pomočniški izpit. Letos bodo verjetno zaposlili še 5 delavcev.

Tovariši, hvala za kri!

Občinski odbor RK in občinski sindikalni svet Krško sta letos krvodajalsko akcijo zelo dobro izpeljala. Po zadnjih podatkih je dalo 17. avgusta kri 346 občanov, kar je za 73 odst. več kot so pričakovali!

Sindikalne podružnice v podjetjih so zbrale 233 krvodajalcev, terenski odbori RK pa 133. V posameznih podjetjih in terenskih odborih RK so pridobili:

Tovarna celuloze in papirja Krško 161 krvodajalcev, Rudnik Senovo 26, Kovinarska Krško 21, Labod Krško 12, Papirkonfekcija 6, Agrokombinat Krško 4 in Elektrarna Brestanica 3; terenski odbor RK Zdole 33 prostovoljcev, Senovo 32, Veliki Podlog 6, Krško 18, Leskovec 6, Raka 2 ter drugi 16.

V krški občini bodo letos odvzemali kri še od 24. do 31. oktobra v Brestanici, Krškem, na Senovem in Kostanjevici. Tudi takrat naj se čimveč občanov udeleži krvodajalske akcije, saj se čedalje bolj vsi zavedamo:

TVOJA KRI REŠUJE ŽIVLJENJA!

Ali prevoz — ali stanovanje!

Starši šoloobveznih otrok so se na dobro obiskanem zboru vlivcev na Razboru pogovarjali samo o dvojem: ali organizirati prevoz otrok v sevniško šolo ali pa urediti šolanje na Razboru. Otroci od 6. razreda dalje se namreč vozijo v šolo v Sevnico, medtem ko otroci nižjih razredov obiskujejo kombinirani pouk na razborski šoli. Starši so se pritoževali, da morajo otroci pozimi po nezoranih poteh predalec hoditi na vlak v visokem snegu. Na zboru niso sprejeli dokončnega stališča. Predstavnik ObS, šole Sevnica in občinske konference SZDL so vztrajali pri že dogovorjeni šolski mreži v občini. Obljubili so, da bodo skušali zadevo rešiti tako, da bi najbolj oddaljeni otroci iz razborskega šolskega okoliša pozimi stanovali v Sevnici.

A. F.

Skupen zdravstveni center

Sevniška občina je skupno z drugimi občinami nekdanjega celjskega okraja pred kratkim ustanovila v Celju regionalni zdravstveni center, ki bo imel nalogo skrbeti za razvoj zdravstva na področju teh občin. Ustanavljanje področnih zdravstvenih središč predvideva zakon o organizaciji zdravstvene službe, ki mora biti uveljavljen do konca letošnjega leta.

Švicarji pogosto iščejo delavce

Preko celjskega komunalnega zavoda za zaposlovanje, v okviru katerega je tudi sevniška občina, švicarske tvrdke pogosto sprašujejo za kvalificirane delavce. Pred kratkim je podjetje Brown Boveri iz Badena razpisalo zaposlitev kar za 30 rezkalcev, 10 ključavničarjev in še vrsto drugih kvalificiranih poklicev. Kot smo obveščeni, se je javilo veliko ljudi, predvsem dobrih delavcev, ki z zaslužki doma niso zadovoljni.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

ZANIMALO VAS BO

■ 1,5 MILIJONA SDIN POMOCI. Doslej so v sevniški občini zbrali za arabsko ljudstvo poldrugi milijon starih dinarjev pomoči. V nekaterih delovnih organizacijah zaradi letnih dopustov o prispevku še niso razpravljali, zato pričakujejo, da bo pomoč še večja.

■ RAJKO ZUPANC ZNOVA IZVOLJEN. Dosedanji predsednik sevniškega občinskega sodišča je bil po preteku mandatne dobe 28. avgusta znova izvoljen za predsednika. Prav tako je bil znova izvoljen za sodnika tega sodišča Dušan Brelih. Tov. Zupanc se je občinski skupščini zahvalil za zupanje in dosedanje razumevanje ter ob tem opisal delovanje in naloge sodišča, ki bo moralo prej ali slej zaposliti še enega sodnika.

■ ZA ASFALTIRANJE NI VEČ DENARJA. Ker nekateri občani še vedno povprašujejo, zakaj ne asfaltirajo ceste še naprej proti Impolju, je treba povedati, da je za to namenjeni denar letos že porabljen. Asfaltiranje bodo nadaljevali prihodnje leto.

■ SKUPŠČINA JE UGODILA PROŠNJI. Občinska skupščina je na zadnji seji ugodila prošnji Metke Cimpersek iz Sevnice, da bi ji povrnila nacionalizirane prostore, v katerih je sedaj trgovina s pohištvo. Prostor so resda za 24 m² večji, kot je dovoljeno, vendar so za trgovino popolnoma neprimerni in jih bo zato v kratkem izpraz-

Zaslužki za desetino večji

V primerjavi z lanskim prvim polletjem so se povprečni osebni dohodki v gospodarstvu sevniške občine povečali za 9,8 odst. in dosegli 75.676 Sdin. Od večjih delovnih organizacij je imelo največje povprečje Kovinsko podjetje — 98.576 Sdin, najmanjše pa Komunalno obrtno podjetje — 60.958 Sdin. Na prvi pogled nenavadno, da je imela konfekcija Lisca letos nižje povprečje kot lani, ob tem pa blizu 400 milijonov Sdin skladov. Razveseljivo je bilo povečanje zaslužkov v krmeljski Metalni, kjer so imeli lani povprečje 60.746, letos pa 89.043 Sdin.

Število zaposlenih v gospodarstvu se je v tem času povečalo od 2.361 na 2.415 oseb ali za 2,3 odst. V industriji dela 98 ljudi več, v kmetijstvu pa 39 manj; v drugih gospodarskih organizacijah pa ni večjih sprememb.

KAKO LETOS GOSPODARIJO V PODJETJIH:

Plačilna zmožnost je močno opešala

Nekaj pglavitnih ugotovitev iz polletnih obračunov nekaterih večjih podjetij

Naj govorite s katerikoli človekom, ki se ukvarja z gospodarstvom, ne bo dolgo treba čakati na besedo likvidnost — plačilna zmožnost gospodarstva. Zdaj, ko banke celo odtegujejo iz obtoka denar, je povsod čutili, da je denarja manj in da je konec tistih časov, ko je država s tiskanjem novega denarja umetno vzdrževala proizvodnjo, večjo kupno moč in večje povpraševanje. Čeravno so zelo narasli medsebojni dolgovi podjetij in proizvodnja ne kaže velikih povečanj, druge izbire ni, če želimo utrditi gospodarstvo in se ogniti razvrednotenju našega denarja. Poglejmo, kako je trenutno z gospodarstvom sevniške občine, ki dolguje zunanji podjetjem skoraj polovico manj, kot pa mu oni dolgujejo.

KOPITARNA. Medtem ko velja za celotno sevniško industrijo, da letos dosega plansko predvidevanje, je imela Kopitarna celo manjši celotni dohodek kot prejšnje leto. Trenutno je na tržišču tako, da težko prodajo rezan les; če se bo to kaj dolgo nadaljevalo, bodo morali jeseni cel omejiti delo žage. V podjetju menijo, da celotno stanje sicer ni slabše kot lani in da so ga na videz poslabšali dolžniki in ustvarjanje lastnih obratnih sredstev. Podjetje bo letos investiralo čez 75 milijonov Sdin lastnega denarja.

LISCA. Strma rast tega podjetja se nadaljuje tudi letos. Skoraj za četrtino večja proizvodnja, hkrati pa le za 11 odst. večji stroški in zato za 37 odst. večji neto proizvod ter 388 milijonov Sdin skladov v pol leta! Na poslovni uspeh podjetja je za-

čela slabo vplivati tudi nezmožnost plačevanja njegovih odjemalcev, podvojila pa se je tudi zaloga izdelkov.

JUTRANJKA se zdaj že prištevata k industriji, saj je že prešla obrtno proizvodnjo. Letos je to podjetje naredilo skoraj za polovico več, žal pa hkrati še bolj povečalo stroške, tako da se je dohodek povečal le za dobro tretjino. Ta čas ima Jutranjka velike zaloge izdelkov in precej dolžnikov.

METALNA. Po podatkih iz prvega polletja se je položaj obrata vidno izboljšal in ima več dela, več dohodka, delavci pa večje zaslužke. Letos je začel sklepati pogodbe tudi na svojo pest. Direktor Vlado Senčar ocenjuje, da bo drugo polletje občutno slabše. Primanjkuje jim obratnih sredstev, težbe prihajajo, plačujejo pa težko, ker je precej proizvodnje nekončne in neplačane.

KMETIJSKI KOMBINAT ZASAVJE. Bolj kot celotni dohodek so v tem podjetju narasli stroški. Podoba je, da se bo zaradi slabše hmeljeve letine stanje v drugem polletju še poslabšalo. Mogoče bo potrebno celo zmanjšati osebne dohodke zaposlenih. Predstavnik podjetja menijo, da bodo prišli 'skozi', vendar kakšnega posebnega ostanka dohodka ne bodo imeli. Kombinat ima že zdaj preglavice, kako zagotoviti lastno udeležbo pri najetu posojil za nove investicije, ki jo banke zahtevjo.

KOVINSKO PODJETJE. Razveseljivo so podatki o letošnjem poslovnem uspehu tega podjetja, ki je bilo lani v velikih težavah. Močno je zmanjšalo stroške poslovanja in s tem povečalo dohodek za 40 odst. Delavci so zaslužili precej več kot lani, 10,5 milijona Sdin pa je podjetje izločilo za sklade.

MIZARSKA PRODUKTIVNA ZADRUGA. Letošnji rezultati so boljši od lanskih. Pristojni zagotavljajo, da bo podjetje do konca leta lahko plačalo obveznosti, ki izhajajo iz modernizacije proizvodnje. Precej dela ima zagotovljenega že za prihodnje leto, kazalo pa bi povečati osebne dohodke, ki so zdaj še precej nizki.

VAJENCI: „Več dela in manj metel“

Vajenci imajo precej pripomb na uk v delavnicah, niso zadovoljni z odnosom mojstrov in pomočnikov, pa tudi pouk v poklicni šoli, kot menijo, ni najboljši

Kot smo že poročali, je delovni inšpektor ObS Sevnica pred nedavnim anketiral vajence vseh strok v občini. Anketa je bila anonimna, zajela pa je 143 vajencev od 196, kolikor jih je v občini. Največ je vajencev v kovinski stroki, kar 63, sledi ji oblačilska s 24, trgovska s 22, mizarska s 8 in gostinska s 5

vajenci. V drugih dejavnostih je le po nekaj vajencev, presenetljivo malo pa jih je v gostinstvu, o čemer so razpravljali že odborniki na občinski seji.

V anketi so zelo zanimivi odgovori vajencev na vprašanje, kakšne pripombe imajo k praktičnemu delu v delavnicah. Nekaj vajencev je odgovoril: »Več dela in manj metel!« Največ je pripomb, da morajo poleg rednega dela opravljati še marsikaj (pometanje, prinašanje malic ipd.), zato ni čudno, da učni uspehi niso najboljši.

Kot vse kaže, mojstri nimajo za vajence preveč razumevanja, pomočniki pa so z njimi celo brezobzirni in pozabljajo na to, da so tudi sami nekoč bili vajenci. Kovinarji, ki obiskujejo vajensko šolo v Krškem, s šolo niso zadovoljni. Predavatelj je premalo, zato lahko sklepa, da pouk najbrž ni dovolj kvaliteten (tehnično risanje!).

Vajenci tretjega letnika si v vseh strokah želijo več samostojnih nalog in dela pri

strojih. Strojov pa žal v vseh delavnicah ni na voljo. Trgovski vajenci so potarnali, da morajo dvigati pretežka bremenja in da traja njihov delavnik celo 9 in več ur dnevno. Želijo, da bi jih večkrat premeščali iz ene prodajalne v drugo, ker morajo opravljati izpite za mešano stroko in bi se le na tak način lahko spoznali z vsemi vrstami blaga, ki so v trgovini na prodaj. Pričakujejo, da jih bodo upoštevali njihovo težko delo, boljše nagrajevali, saj imajo v drugem letniku uka le 100 Ndin nagrade, v tretjem pa 245 Ndin. A. P.

Posvet z direktorji

5. septembra je bil v Sevnici posvet z direktorji, na katerem so poslušali poročilo Komunalnega podjetja o njegovi dejavnosti, razpravljali o problemih gospodarstva v I. polletju in o plačevanju anuitet za negospodarske investicije ter o prispevkih za drugostopenjsko šolstvo. O vsem tem so že razpravljali na vseh sejah z direktorji in tudi na občinski skupščini.

Naj plačujejo tudi delavci - kmetje?

Poslanec Bogo Gorjan je pozdravil spodbudo sevniške občinske skupščine, ki bo tudi v bodoče prispevala mnenja k osnutkom pomembnejših zakonov

Ali naj delavci, ki so socialno zavarovani že tam, kjer so zaposleni, plačujejo prispevke tudi v sklad kmečkega zavarovanja, zato ker imajo tudi kmečka posestva? Problem je star toliko kot zdravstveno zavarovanje kmetov: eni zagovarjajo prvo možnost, drugi pa drugo.

Ko je sevniški svet za

zdravstvo in socialno varstvo razpravljalo o osnutku bodočega zakona, ki pravi, naj tudi delavci ne bi dvojno plačevali, se ni strinjal s tem stališčem. Svojo zahtevo je utemeljeval tako, da ti ljudje dobivajo del dohodka iz kmetijstva, da se ob čezmernem delu bolj izčrpavajo, zato pa potrebujejo zase in čla-

ne svojih družin več zdravstvenih storitev. Takšno rešitev po njihovem narekujejo tudi solidarnostni razlogi.

Delavci-kmetje se temu seveda upirajo, češ zakaj bi plačevali dvojno, ko so zavarovani že pri podjetjih ali ustanovah, kjer so zaposleni.

Nasprotna stališča kažejo, da bo o tem vprašanju, ki ima korenine v zelo različni gospodarski moči industrije in kmetijstva, potrebnih še precej besed, preden bo sprejet dober zakon. Ze razprava občinske skupščine pa je pokazala, da bi v primeru, če bi zakon pritegnil mnenju sveta, bilo potrebno določiti mejo katastrskega dohodka, do katere prizadeti delavci-kmetje ne bi plačevali. V isti koš namreč ne kaže metati tudi tiste delavce, ki malo zaslužijo in si z delom na manjših posestvih ustvarijo nujno potreben dodaten zaslužek.

Izvoz spet zaostaja

V nasprotju s celotnim slovenskim gospodarstvom, ki letos občutno povečuje izvoz in si tako utrjuje položaj, izvoz sevniških podjetij ne izpolnjuje pričakovanj. Do konca junija je bila vrednost izvoza za 11 odst. manjša kot je bilo ob začetku leta predvideno. Se najbolj se je planu približal naj-

večji izvoznik — LISCA, ki je zaostala le za 2,6 odstotka. Vsa druga podjetja močno zaostajajo, saj je na primer Jugotamin, ki je zdaj v zelo težkih razmerah, predvidel 180.000 dolarjev izvoza za vse leto, do julija pa je na tuje tržišče prodal le za 15.911 dolarjev tanina.

Sredi avgusta je Sevnica dobila novo trgovino, v kateri lahko kupite izdelke domače tovarne otroške konfekcije — Jutranjke. Na sliki: nekateri izmed prvih kupevc. (Foto: M. Legan)

O kooperaciji malo novega

Obravnavna sodelovanja zadruga s kmetovalci je pokazala, da smo pri nekaterih stvareh spet pri začetku

V prvem polletju sta imeli nekaj malega izgube gostišče Grmada in Kmetijska zadruga Trebnje — Grmada bo morala do prihodnje seje pripraviti nadrobnejše poslovno poročilo, zadruga, katere polletne številke ne morejo pokazati natančne podobe gospodarjenja, pa bo na zahtevo odbornikov pripravila obširnejšo informacijo o prihodnosti sodelovanja z zadrugami — V četrtek ni nihče mogel kaj več zvedeti o vzrokih velikih zalog v Tovarni šivalnih strojev, ki utegnejo močno omajati podjetje

Tudi za trebanjsko gospodarstvo je zdaj poglavitna značilnost, da prodaja zastaja za proizvodnjo. Zaloge izdelkov so se malone podvojile, celotni dohodek pa se je povečal za 14,5 odstotka. Pri tem ima največji delež tovarna šivalnih strojev, ki je imela ob koncu junija za 159 milijonov Sdin zalog, kar je trikrat toliko kot leto dni prej. Če bodo tudi vnaprej tako slabo prodajali, se delavcem ne obeta kaj prida zaposlitev, saj mora podjetje poravnati še precej posojila.

Zivahna je bila obravnavna o poslovanju trebanjske Grmade, ki je imela v prvem polletju tri četrt milijona starih dinarjev izgube. Iz nekaterih podatkov je bilo znova mogoče izluščiti, da zasebni gostinci ob isti prodaji plačajo družbi manj obveznosti, da zatajujejo prometni davek, hkrati pa ne potrebujejo toliko režijskih opravil in kontrol, ki jih družbeno gostišče mora imeti.

Veliko starih in premlelih stvari je bilo povedanih pri obravnavanju zadrugne kooperacijske službe. Kost sprekanja je dalo še slabo pripravljeno poročilo zadruga, ki ni razločneje prikazalo, kaj je pričakovati v prihodnosti. Ni dvoma, da je v kooperaciji še veliko možnosti, da bi si kmetovalci po-

večali dohodek in čeprav ima zadruga čez glavo skrbi s svojimi hlevi in njivami, bo v prihodnje od dobrega sodelovanja s kmeti vedno odvisna njena gospodarska moč.

Pogovor o vsem tem je potreben, toda žal človeka že kar ušesa bolijo, če mora znova poslušati obravnavo, ki se tako hitro sprevrže v medsebojne obtožbe in neupanje. Podoba je, kot da pri poslovnem sodelovanju vsak pazi samo na to, da ga ne bi pogodbena stran ukanih pri cenah. To pa ni duh sodelovanja! Dokler ne bodo kmetovalci in zadruga spoznali, da drug drugega resnično potrebujejo, dokler ne bo jasnih računov, ne bo dobrih odnosov in zaupanja. Tega so se zavedali že angleški pionirji, ko so pred več kot sto leti ustanavljali prve zadruga, ki so imele kmalu posnemalec po vsem svetu

M. LEGAN

SPOMENIK NA RUSEVINAH nekdanjega gradu v Mokronogu so slovesno odkrili v nedeljo popoldne, takoj na začetku velikega zborovanja (Foto: Polde Miklič)

Konec olepševalnega tekmovanja

V ponedeljek popoldne, 4. septembra, je tričlanska komisija, ki jo je imenoval upravninski odbor trebanjskega turističnega društva v sestavi Janez Mihevc, inž. Damjan Mlakar in Angleca Legan, ocenjevala ureditev balkonov, oken in vrtov, da bi izbrala najboljše. Po pregledu hiš in vrtov v Trebnjem, na Cvibljulju in v Starem trgu je bilo sklenjeno, da ima najlepše urejena okna stanovanja Antona Blatnika iz Trebnjega, najlepše urejen vrt pa družina Antona Goleta iz Starega trga. Komisija se ni mogla odločiti za najlepši balkon, saj so imele družine Cirila Bukovca, Alojza Lamuta in Ivana Mezgeca enako okusno in smiselno urejene cvetlice na oknih. Vsi zmagovalci bodo dobili praktične nagrade in pismena priznanja. Turistično društvo bo podobna tekmovanja še prirejalo.

Povečane denarne kazni

Ze skoraj tri leta je v trebanjski občini v veljavi odlok o redu in miru, vendar ljudje ugotavljajo, da se razmere niso kaj prida popravile. Skupščina je zato v četrtek, 31. avgusta, sklenila poostrižiti kazni za kršitelje odloka. Med drugim je določeno, da bo prestopnik moral plačati na kraju samem tisoč starih dinarjev, kolikor bo odslej velika tako imenovana mandatna kazen.

Ljudje ne bodo prizadeti

Da bi pocenili in izboljšali delo občinske uprave, so pred kratkim v Trebnjem združili oddelek za finance z oddelkom za gospodarstvo, oddelkom za notranje zadeve pa z oddelkom za skupne in družbene službe. S tem so odpravili dve delovni mesti načelnikov, tako da ta čas šteje občinska uprava še 52 ljudi in je mnogo manjša, kot je bila pred nekaj leti, ko je štela celo 108 zaposlenih.

V kratkem bo treba preučiti tudi zaposlenost uslužbenec na krajevnih uradih. Tudi v prihodnje bo ostalo 8 krajevnih uradov in ljudje zato ne bodo imeli večjih sitnosti z uradnimi opravili, verjetno pa bo kje treba omejiti delovni čas, ker bo moral en uslužbenec voditi dva urada.

Prpriprave za proslavo oktobrske revolucije

Pred kratkim se je v Trebnjem sestal pripravilni odbor za proslavo 50-letnice oktobrske revolucije. Dogovorjeno je bilo, da bo glavna proslava v Trebnjem prve dni oktobra, na njej pa naj bi nastopila kakšna dobra umetniška skupina iz Ljubljane. Po osnovnih šolah bodo učenci pisali naloge o tem pomembnem jubileju.

Blato: zgledna akcija vaščanov

»V vas Blato pri Račjem selu pojdite pogledat, kaj se dá narediti s skupnim delom vseh vaščanov!« so nam te dni dejali v trebanjski občini. Res je bilo malo obljub, sklepov in besedi, pa vendar je v petek, 1. septembra, zvečer pritekla voda v vse hiše v vasi. Izpolnjena je bila želja, ki jo goji še toliko domačij po Dolenski.

»Spodbudil nas je odbornik Franc Novak, pomagali smo si vaščani, posebno pa sta si prizadevala Feliks Avželj

in Jernej Novak. Krajevna skupnost nam je dala 250.000 S din, vse drugo pa smo naredili sami. Zajeli smo potok Zajko in v treh tednih napeljali vodovod, ki je vreden čez tri milijone starih dinarjev. Koliko je morala vsaka izmed 14 hiš prispevati, si lahko sami izračunate. Šlo je, ker smo dali vse od sebe. Vas je lahko zgled drugim, kako je treba sodelovati,« je povedal predsednik krajevne organizacije SZDL Ludvik Pavhe.

Vesela novica za Mirenčane

Ze od sredine lanskega leta zbirajo prebivalci trebanjske občine prispevek za šolstvo. Kot je bilo tudi predvideno, je bil del denarja že pripravljen za urejevanje razmer v Vel. Gabru in Mokronogu, večina pa bo šlo za novo mirenško šolo kot lastna udeležba pri najetju posojila. V času, ko banke celo odtegujejo denar iz obtoka, da bi utrdile vrednost dinarja, je precej časa kazalo, da tudi s tolikšno lastno udeležbo posojila ne bo mogoče dobiti.

V sredo, 30. avgusta, pa se je nenadoma obrnilo. Posojilo je bilo odobreno in verjetno bodo še to jesen začeli graditi novo šolo. Kdor pozna razmere mirenškega šol-

stva bo priznal, da boljše novice prebivalcem kraja, predvsem pa učiteljem in učencem ni mogoče povedati.

Precej pod republiškim povprečjem

Povprečje zaslužkov v trebanjski občini je za četrtno manjše kot v celotni Sloveniji — v gospodarskih dejavnostih za 27,5 odst., v negospodarskih pa za 10,9 odst. — Je zaposlenost počasi vendarle začela naraščati?

Podatki o letošnjih osebnih dohodkih kažejo, da so zaslužki v letošnjem prvem polletju celo manjši kot v lanskem drugem polletju, toda za 7,6 odst. večji od lanskega celoletnega povprečja. Povprečen zaslužek v gospodarstvu je bil namreč 67.400 S din na mesec, od tega v industriji 68.000 S din, v kmetijstvu 72.900 S din, v gozdarstvu 65.500, v gradbeništvu 60.500, prometu 62.800, trgovini 73.400, gostinstvu 89.300 in v obrti 59.800 S din. V negospodarskih dejavnostih so imeli zaposleni povprečje 90.600 S din. Skupno povprečje vseh zaposlenih v občini znaša 70.500 S din, republiško povprečje za ta čas

tijstvu 72.900 S din, v gozdarstvu 65.500, v gradbeništvu 60.500, prometu 62.800, trgovini 73.400, gostinstvu 89.300 in v obrti 59.800 S din. V negospodarskih dejavnostih so imeli zaposleni povprečje 90.600 S din. Skupno povprečje vseh zaposlenih v občini znaša 70.500 S din, republiško povprečje za ta čas

Novo sejmišče na Veseli gori

Sentruperska krajevna skupnost si je že dalj časa prizadevala, da bi na Veseli gori, kjer so nekaj že imeli živinske sejme, kmetovalci spet lahko prodajali ali kupovali govejo živino in konje. Še avgusta je svet krajevne skupnosti sprejel sejemski red, te dni pa bo tam že prvi sejem. V sejemskem redu stoji zapisano, da bodo sejemski dnevi 12. marca, 27. aprila, sobota pred 8. septembrom in 27. oktobra.

Tudi na Veliki Loki pripravljajo sejmišče za zgornjo Temeniško dolino. Tudi tam so spoznali, da zadrugni dogovori niso dovolj dobro nadome-

stili nekdanjih sejmov in da je šlo zaradi tega veliko plemenske živine v zakol, čeprav bi jo lahko kupili kmetovalci in tako izboljšali orede v hlevih.

Jelše: vsaj še ena učilnica

Od vseh podružničnih šol v trebanjski občini dela šola na Jelševcu v najslabših razmerah. Na tem področju je učencev za štiri samostojne oddelke. Lani je bila na šoli teka stiska, da je prišlo kar 74 učencev na en razred, kar presega vse normative.

Pripravljeni smo doplačati

Zakaj mora biti opravljen prevoz z rešilcem po najkrajši poti, pa čeprav je takšna pot morda najslabša? — Ali se res ne da ugoditi bolniku, ki se boji tresljajev na slabi cesti tako, da bi doplačal razliko za prevoz po daljši poti?

Zdravstvo se je pri nas lepo razvilo: več je zdravstvenih domov in postaj, več je zdravnikov in sposobnejši so, toda še vedno je na pretek težav, kadar je treba prepeljati bolnika v bolnišnico. To je zlasti v primerih, ko je treba to opraviti za teže poskodovanega človeka po zelo slabih cestah. Na Dolenskem je precej slabih, jamastih cest, toda tudi asfaltiranih in lepih je nekaj, čeprav je pot po njih morda daljša.

Opisala bom primer, ki se je zgodil 18. avgusta letos v Dobrniču. 72 let starega invalida s poškodbami na rebrih je bilo treba prepeljati na kirurški oddelek novomeške bolnišnice. Voznik in spremljevalec rešilnega avtomobila nista tega starca udobno namestila v avtomobilu in nista ustregla njegovi prošnji, naj vozita počasi. Ubrala sta jo po krajši, toda slabši cesti, polni ostrih ovinkov čez Mir-

no peč v Novo mesto. Iz Dobrniča vodita proti Novemu mestu še dve cesti, ki sta veliko boljše, vendar malo daljši. Če je voznik rešilca dolžan voziti po najkrajši poti, bi pač lahko ponudil bolniku, da doplača razliko za daljšo pot, kaj menite? Varčevanje na račun tujih bolečin se mi ne zdi humano!

Bolnik je moral vozniku takoj plačati 200 S din za prevoz, namesto potrdila o vplačilu pa je dobil listič, ki bi bil primeren morda kvečjemu za parkiranje koles na trgu in ni niti najmanj podoben uradnemu potrdilu! Rešilna postaja Novo mesto bi pač lahko imela dostojno potrdilo s svojim naslovom, datumom, podpisom uradne osebe in štampiljko. Bolnikom pa naj zagotovi varen in human prevoz, saj so bolniki v trenutkih največje življenjske nevarnosti povsem odvisni od ravnanja in dobre volje voznikov in spremljevalcev v rešilnih avtomobilih!

ANGELCA ŽIBERNA DOBRNIČ

TREBANJSKE IVERI

■ V SOBOTO, 9. septembra, bo ob pol osmih zvečer nastopila pred osmovo šolo igralska skupina iz Brestanice, ki jo vodi inž. Niko Galeša. Trebanjcem se bo predstavila v igro Mlinarjev Janez, ki je imela doma in v drugih krajih že veliko uspeha.

■ CERAVNO JE BILO na več sestankih sklenjeno, da je treba v čast občinskega praznika obesiti zastave vsaj do petka zvečer so bili nekateri vidni predstavniki kraja v zamudi za en dan ali še celo več. V Starem trgu, skozni katerega je peljala pot na mokronoško zborovanje, na slavnostni dan ni bilo videti nobene zastave.

■ PRIHODNJE LETO VEC vrtilčkarjev! Obdelovanje vrtilčkov je priljubljena dejavnost ljudi, ki čez dan sedijo po pisarnah, hkrati pa še pomagajo družinskemu proračunu. Žal pa letos ni obdelan ves prostor nad osnovno šolo, ki je bil predviden v ta namen. Na pušči je srasel visok plevel, ki grozi, da bo s semenom zaplevelil tudi sosedne grede, ki so jih ljudje vse poletje pridno trebli te nadloge. Prihodnje leto bi bilo treba obdelati vse gradice in spomladi bolj obvestiti ljudi, saj najemalna ni pretirana.

■ VELIKOKRAT JE BILO ZE SLISATI negodovanje zaradi javnega smetišča v bližini trebanjskega gradu, bencinske črpalke in motela, ki bo kmalu dograjen. Že pred nekaj meseci je bilo sklenjeno, da bo smetišče prestavljeno na Cvibelj, vendar je običajno vse skupaj pri vprašanju lastništva zemlje. Še dobre tri mesece bo trajalo turistično leto!

■ STRELSKA DRUZINA »Franc Krese — Cobans, ki je pred kratkim dobila v Prapročah novo strelišče, bi imela rada ob glavni cesti skozni Trebnje vitrino, kjer bi bila predstavljena dejavnost in program družine. Ker je bila nedolgo tega vitrina pri Pavlinovi gostilni delno poškodovana in je kino trenutno ne uporablja, bi se mogoče s predstavnikom kina lahko sporazumeli za primerno odškodnino. Vitrina je sicer obrnjena proti soncu in zato nevarna za fotografiranje, vendar bi za začetek kar šlo.

Gostje iz Arcevie v Ribnici

Storjen je korak naprej k pobratenju obeh občin — Danes so si italijanski gostje ogledali Sodražico, jutri pa bodo uradni razgovori v Ribnici — Pot do pobratenja predstavniki obeh občin krepko utrjujejo

Ribnica, 4. septembra — Včeraj okoli 9. ure je prispele v Ribnico 9-članska uradna delegacija italijanske občine Arcevia in Zveze italijanskih partizanov pokrajine Ancona. Vodi jo predsednik občine Arcevia Paolo Rossa. Z uradno delegacijo je prišlo še pet predstavnikov turistične zveze Ancone in nekaterih drugih organizacij.

Gostje so se dopoldne sprehodili po Ribnici in si ogledali nekatere njene zanimivosti (grad, cerkev itd.). Opoldne so kosili v ribniški restavraciji, okoli 14. ure pa so se odpeljali na Travno goro, kjer so imeli piknik. Italijanski gostje so takrat pogostili nekatere predstavnike občine tudi z italijanskimi vini. Gostje so prespali na Travnici gori.

Danes dopoldne so si člani italijanske delegacije v

spremljati predstavnikov ribniške občine in Sodražice ogledali Sodražico. Najprej so obiskali zdravstveni dom, nato pa še šolo, Pletilnico žičnih mrež in cerkev. Kosilo so imeli v gostilni »Majolika«. Popoldne so se odpeljali

Loški potok: nova brizgalna

V nedeljo, 27. avgusta, je prostovoljno gasilsko društvo Hrib-Loški potok slovesno odprlo prenovljeni gasilski dom in formalno sprejelo novo motorno brizgalno. Loški gasilci so s tem veliko pridobili. Zdaj imajo tri gasilska društva več ročnih in 5 motornih brizgal, od katerih sta dve najnovejše izdelave in velike zmogljivosti.

spet na Travno goro, kjer bo zvečer uradni sprejem in koncert ribniških pevcev.

Jutri dopoldne ob 10. uri bo italijansko delegacijo uradno sprejel predsednik občinske skupščine Ribnica Bogo Abrahamsberg in predstavniki nekaterih drugih organizacij.

Po sprejemu si bodo gostje ogledali Ribnico in podjetje INLES.

Več bomo o obisku italijanske delegacije poročali v naslednji številki našega lista.

Packovo hišo iz Ribnice je komisija Turističnega društva ocenila kot najlepše urejeno in dodelila lastniku 10.000 Sdin nagrade. (Foto: J. Primc)

Gradijo dlje kot Noe barko...

Hudomušneži pravijo, da bodo trgovino v Travniku obnavljali dalj časa kot je gradil Noe svojo barko. Ljudje se upravičeno jezijo zaradi počasnosti Komunalnega podjetja, ki je prevzelo dela nad drugimi podjetji, ki sodelujejo pri obnovi trgovine.

INLESOV izvoz: zelo dobro!

Kombinat lesne industrije Ribnica je edino večje podjetje v ribniški občini, ki svoje izdelke izvažajo v velikih količinah. V prvem polletju so prodali v tujini za 300.390 dolarjev izdelkov, kar je 47 odst. letnega plana izvoza. Tolikšen izvoz je ob precejšnji konkurenci na svetovnem tržišču zavidanja vredni uspeh.

INLES je tudi nasploh v prvem polletju dobro gospodaril. Ustvarili so 17.518.000 N din celotnega dohodka, kar je za 23 odst. več kot v prvem polletju lani. Poslovni uspeh je v celotnem podjetju ugoden, čeprav ne velja to za vse poslovne enote. Z izgubo so končali prvo polletje v obratih galanterije in mizarstva.

Ribniška KS je največja

V ribniški občini deluje 17 krajevnih skupnosti. Največje med njimi so: KS Ribnica, v kateri živi okrog 2500 prebivalcev, KS Loški potok z nekaj nad 1800 prebivalci in KS Sodražica s 1760 prebivalci. Druge krajevne skupnosti imajo od 130 (KS Otavice) do 830 (KS Sušje) prebivalcev. Lastne prostore imajo samo nekatere večje krajevne skupnosti.

V Loškem potoku bo sadja dovolj!

V Loškem potoku, kjer uspevajo predvsem jabolka in slive, bo letos sadja dovolj. Drevje se kar šibi pod težo sadežev, zato ne bo manjkalo jabolčnika in krljev.

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,90 Ndin, sveže zelje 1,10 Ndin, čebula 1,90 Ndin, česen 5,20 Ndin, solata 2,20 Ndin, paradiznik 2 Ndin, paprika 1,50 Ndin, jabolka 2,30 Ndin, hruške 2,30 Ndin, pomaranče 5,50 Ndin, limone 5,20 Ndin, grozdje 3,80 Ndin, slive 1,80 do 2 Ndin, breskve 3 Ndin, lubenice 1,50 Ndin — vse za 1 kg. Jajca so bila po 0,55 do 0,65 Ndin.

Za vajence ni razumevanja

V ribniški občini se mladi na vedno teže vključujejo v uk. Podjetja in tudi zasebni obrtniki se branijo vajencev, toda kdo bo zamenjal starejše? Ker mladi doma nimajo učnih mest, iščejo delodajalce drugod, in ko se bodo izučili obrti, se bodo tam zaposlili. Tako kratkovidna politika v obrti pa se bo verjetno čez leta maščevala.

Kovinsko podjetje v Ribnici se je odločilo sprejeti 17 vanjev, kar predstavlja eno redkih izjem. Delavski svet se je za vajence odločil kljub bojazni posameznikov v kolektivu, da bo še manjše zmanjkalo delav. Občani menijo, da je bila odločitev vendarle pravilna!

V ZNAMENJU FESTIVALSKIH PRIREDITEV

Mesto je lepo in čisto kot že dolgo ne

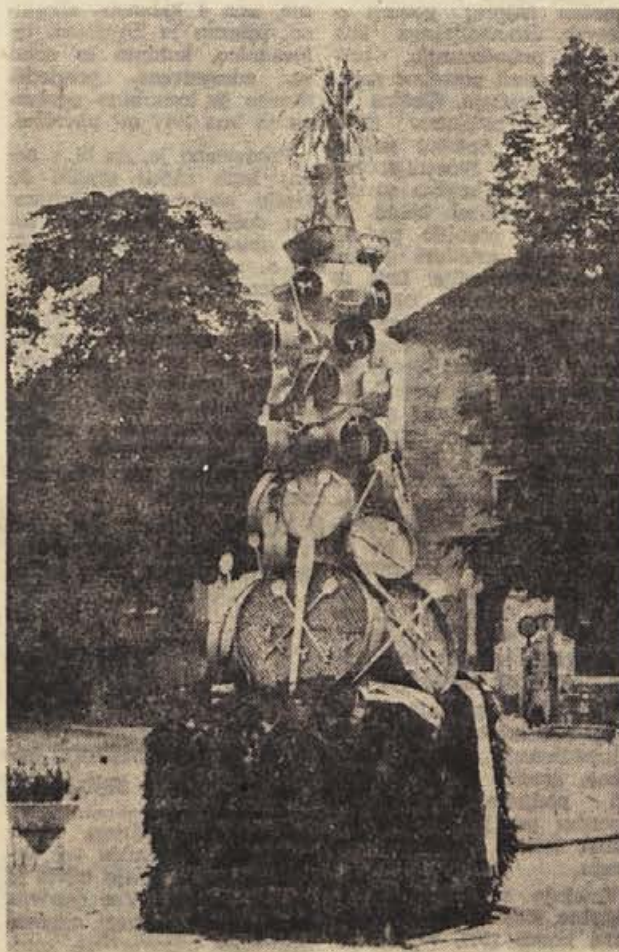
V Ribnici in okolici vlada že od sobote naprej slavnostno vzdušje. Od 2. septembra dalje se odvijajo tu prireditve ribniškega festivala, razen tega pa se kraj pripravlja na slavnosten sprejem borcev Levstikove brigade. Ribnica je odeta v zastave in zastavice, ki so razpete po žicah.

Na obeh vhodih v mesto stojita slavaloka: z ljubljanske strani je INLESOV slavalok, ki poudarja dejavnost podjetja INLES, pri vходу iz smeri Hrovače pa je postavilo slavalok Kovinsko podjetje. Ta slavalok je sestavljen iz proizvodov Kovinskega podjetja.

V središču Ribnice stoji v bližini gradu velika lesena krošnja, polna suhorbarskih izdelkov. Da praznujejo tako Ribnica kot tudi vsi kraji v občini, dokazujejo

številni mlaji. Izložbena okna trgovskih lokalov so lepo urejena, zastave pa više po vseh hišah tja od Dolenje vasi do Ortneka, Sodražice, Loškega potoka in Grčaric. Prebivalci so se odzvali

pozivom in ceste, trgi ter dvorišča v Ribnici so lepo očiščeni. Ribnica je urejena in lepa kot že dolgo ne in vas vabi, da tudi vi pridete v prazničnih dneh na prireditve, ki se bodo tu zvrstile!

Ribniški zdomarji so že od nekdanj znani po svojih krošnjah. Krošnja, ki jo vidite na sliki, pa bi bila prevelika za še tako krepkega zdomarja. Tale je namenjena obiskovalcem Ribnice v prazničnih dneh in stoji kot zanimiva turistična atrakcija v središču Ribnice v bližini gradu. Stavba v ozadju je ribniški grad. (Foto: D. Mohar)

Izredno zanimanje za spominke

Letos je po ribniških spominkih izredno povpraševanje. Prodajalna spominkov pri Turističnem društvu ne more izpolniti vseh naročil.

Grosističnim podjetjem je ribniških spominkov začelo zmanjkovati že v začetku avgusta, se pravi že sredi turistične sezone. Prodajalna spominkov ne more zadostiti povpraševanju vseh grosistov, ker nima na zalogi toliko blaga. Ribniški prodajalni je najprej zmanjkalo spominkov-solnic in sodčkov, čeprav so za letos pripravili toliko solnic, da so bili prepričani, da bo zaloga zadostovala za dve sezoni.

Turistično društvo bo moralo za prihodnje leto pripraviti večjo zalogo spominkov, ker bodo le tako lahko kos povpraševanju. Še prej bo moralo turistično društvo dobiti večji prostor za skladišče spominkov.

NE POZABITE:

od 1. januarja 1967 dalje sprejemajo in izplačujejo

VSE POŠTE V SLOVENIJI hranilne vloge na hranilne knjižice DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO!

Turistično društvo je razdelilo nagrade

28 nagrajenih in 12 pohvaljenih za najlepše urejene hiše in okolico — Prihodnje leto bo veljal nagradni razpis tudi za ostala naselja

Pred kratkim je komisija Turističnega društva Ribnica pregledala, kateri lastniki hiš oziroma stanovalci so zunanost hiš najlepše uredili in kje je lepo urejena okolica stavb.

Po oceni je bila najlepša Pirkova hiša in njena okolica. Janez Picek bo dobil tudi denarno nagrado 10.000 Sdin.

Komisija je za ureditev hiš in okolice razdelila še 5 drugih nagrad, 12 tretjih, 10 četrtih in 12 pohval.

Druge nagrade po 4000 Sdin so dobili: Anton Gregorič, Franc Mihelič, Janez Peček, Malči Pelc in Ferdo Tomazin.

Tretjo nagrado po 3000 Sdin so dobili: Jože Gril, Franc Petek, Lado Petelin, Franja Klinar, Stane Goršič, Tone Kovačič, Stane Košir, Maks Drobnič, Alojz Češarek, Franc Zračnik in Jože Ozvald (vsi iz Ribnice) ter Alojz Hren iz Gorenje vasi.

Cetrte nagrade 2000 Sdin so prejeli: Bogo Abrahamsberg, Jože Kozina, Stane Kersnič, Ivana Klun, Andrej Oražem, Jože Ilc in Pavle Oven (vsi iz Ribnice) ter Franc Ilc in Alojz Lovšin iz Gorenje vasi.

Pohvaljeni so bili: Ivan Ro-

ber, Edi Tanko, Ivan Presek, Drago Turenšek, Franc Mrak, Stefan Pelc, Anton Lovšin, Anton Arko, Jože Lovšin, Jože Klun in Anton Šobar (vsi iz Ribnice) ter Ivan Drobnič iz Gorenje vasi.

V prihodnji turistični sezoni bo razpis o najlepše urejeni fasadi in okolici hiše veljal tudi za ostale vasi na območju turističnega društva Ribnica. Tako se turistični delavci prizadevajo, da bi vsa naselja čim lepše sprejela goste.

Komisija je imela letos težko delo, ker so bile skoraj vse hiše lepo okrašene, pa tudi njihova okolica je lepo urejena, vrtovi pa zasajeni z rožami.

Prihodnje leto še en gostinski lokal

V Loškem potoku je precej zasebnih gostiln, ki so dobro urejene. Posebno gostilne: na Hribu pri Moharju in Mariji Bartel ter pri Kapčevih v Travniku se lahko primerjajo z gostilnami v večjih krajih. Drugo leto bo verjetno začel obratovati še en gostinski lokal in sicer na Kapli v Travniku. Tu bo tudi plesišče in keglijše.

Proslava Levstikove brigade

Ob slovesni podelitvi domicila VIII. SNOB Franca Levstika, ki bo 10. septembra v Ribnici, se bodo zvrstile naslednje prireditve:

■ ob 9.30 bo v dvorani Partizana slavnostna seja Obs, na kateri bo sprejet odlok o podelitvi domicila;

■ ob 10.30 bo v gradu slovesna podelitev domicila. V imenu Obs Ribnica bo govoril predsednik Bogo Abrahamsberg, v imenu Levstikove brigade pa inž. Janez Perovšek;

■ v kulturnem programu bodo sodelovali: ribniški moški pevski zbor, glasbena šola in pripadniki garnizona JLA. Pred in po proslavi bo igrala godba Ljudske milice iz Ljubljane.

Po uradnem delu proslave bo na prostoru za domom Partizana partizansko srečanje. Pripravljani odbor za proslavo Levstikove brigade pričakuje okoli 250 borcev Levstikove brigade in račun na veliko udeležbo bivših borcev in aktivistov ter prebivalstva Ribnice in bližnjih in daljnih krajev. Nedeljsko partizansko slavo bo med največjimi v po vojnih letih v Ribnici, toliko večjo ceno pa bo imelo tudi zato, ker sovpada s prireditvami ribniškega festivala.

Dve gostilni začasno zaprti

Sanitarna inšpekcija je pred kratkim zaprla školnikovo gostilno na Vinici, ker gostilničar Kazimir Malič ni do določenega roka poskrbel za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Prav tak ukrep je doletel Boldinovo gostišče v Dragatušu, kjer pa bi morali zadevo drugače obravnavati zaradi tega, ker je gospodar težak invalid in tudi sicer razmere v družini niso urejene. Z odvzemom zasluzka od gostišča bo verjetno v družini nastal socialni problem.

Inšpekcijski organi ugotavljajo, da so belokranjska gostišča na splošno dokaj slabo pričela letošnje turistično sezono. Nasvete in zahteve inšpekcijskih organov marsikje niso upoštevali, pa tudi kvaliteta pijače in strežbe nista bili na zadovoljivi ravni.

Potrebujejo še 120 krvodajalcev

Občinski odbor Rdečega križa Črnomelj mora na svojem področju do konca letošnjega leta zbrati še 120 prijav krvodajalcev za potrebe novomeške transfuzijske postaje oziroma bolnišnice. Prosijo vse zdrave občane, naj sodelujejo v tej prostovoljni in poštovni akciji, posebno pa šoferje, ker prav ti ob prometnih nesrečah kri najbolj potrebujejo.

Prijave sprejemajo v vseh krajevnih organizacijah RK, prav tako pa v pisarni obč. odbora RK v Črnomlju.

186 milijonov za novi stanovanjski blok

Stanovanjsko podjetje Črnomelj bo skupno z več podjetji investitorji začelo graditi nov dvajsetstanovanjski blok v Ulici 21. oktobra. Na licitaciji je dela prevzelo domače gradbeno podjetje BEGRAD. Sredi septembra bodo začeli graditi, po pogodbi pa mora biti blok vseljiv junija 1968.

Rudnik je kupil 4 stanovanja, Belt 5, kmetijska zadruga 2, Begrad 2, Zora 2, ostala stanovanja pa so kupcem še na voljo. Novi blok bo centralno ogrevan, stanovanja pa bodo različno velika, od garsonjer do komfortnih trisobnih stanovanj. Gradnja bo po veljala okoli 186 milijonov Sdinarjev.

Novo v Semiču

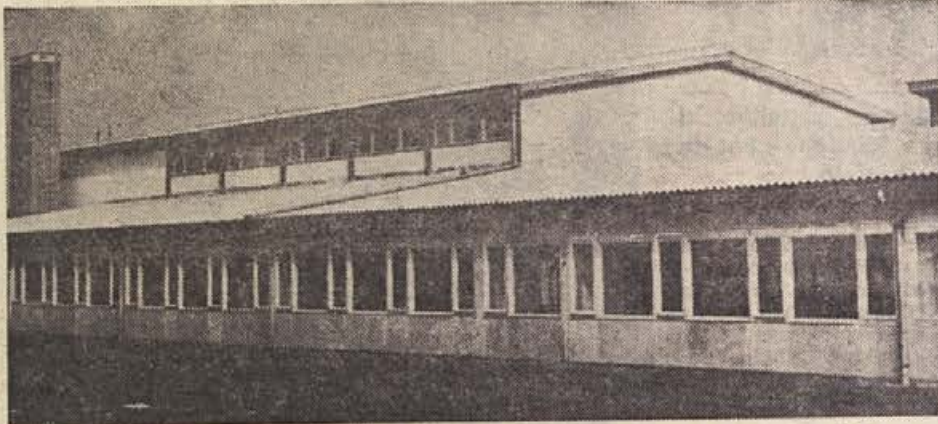
Z DOLGO PRIČAKOVANO REKONSTRUKCIJO vodovoda so v Semiču le začeli. Novo traso vodovoda z večjimi cevmi so speljali nad vasjo, da ni bilo treba v središču vasi asfalta razbijati.

ASfaltne ceste od SEMIČA do Vrtače so vsi veseli, nekateri celo preveč. Lepa pot marsikoga sapa, da po njej z motornim vozilom drvi s precejšnjo hitrostjo, za kar pa cesta ni grajena. Če vozniki tega ne bodo upoštevali, bo kaj lahko prišlo do nesreče.

GRADNJA NOVE PRODAJALNE za meso in mesne izdelke lepo napreduje. V občinski stavbi, kjer je matični in krajevni urad, delavci podjetja BEGRAD hito, da bi do konca septembra, kakor je predvideno, končali gradbeno delo.

KER JE STREHA V STARI ŠOLI, kjer so zdaj stanovanja, močno puščala, se je stanovanjsko podjetje odločilo za večje popravilo, česar so stanovalci na moč veseli.

NA PODROČJU MATIČNEGA URADA SEMIČ je bilo po statističnih podatkih konec avgusta 3609 občanov. Med mesecem se je na tem področju rodilo 7 otrok, 9 oseb se je v kraj priselilo, 4 so odšli, 1 pa je umrl.

Novo osemletko v Črnomlju so na sobotni otvoritvi krstili za lepoticco šol na področju domače občine. Stavba ima 12 lepo opremljenih učilnic, razen tega učilnice za kabinetni pouk, telovadnico, 4 kabinete, knjižnico, sobo za zdravstvene preglede ter upravne prostore.

OB OTVORITVI ČRNOMALJSKE OSEMLETKE

Navdušeni nad lepoticco šol

Številni domačini, predstavniki oblasti in organizacij, prosvetni delavci in šolarji, republiški in zvezni poslanci ter sekretar za kulturo in prosveto SRS Boris Lipužič so v soboto popoldne prisostvovali otvoritvi nove osemletke v Loki — Po otvoritveni slovesnosti s kulturnim programom je bil ogled šole

Predsednik občinske skupščine Anton Dvojmoč, ki je šolo tudi odprl, je zbrani množici najprej govoril o težavah črnomaljskega šolstva in prizadevanjih, preden so zbrali potrebna sredstva za gradnjo. Občina je najela 136 milijonov Sdin kredita pri Splošni gospodarski banki Slovenije, 104 milijone Sdin kredita so dobili pri kreditni banki in hranilnici, posojilo pa so nudile tudi nekatere gospodarske organizacije: Belt 10 milijonov, tovarna BETI 4 milijone, Splošno trgovsko podjetje 1 milijon, tovarna Belsad 1 milijon, Opekarna Kanižarica 5 milijonov. Razen tega so podjetja podprla gradnjo tudi z darilnimi prispevki. Tako je Rudnik Kanižarica darovala 5 milijonov, Belt 2 milijona ter nekatera druga podjetja manjše zneske. Poudariti pa je treba, da so za šolo prispevali tudi občani krajevnih skupnosti Črnomelj, ki so zbrali 14 milijonov Sdin. Vsi stroški za novo šolo znašajo okoli 270 milijonov.

Projekt za gradnjo je izdelal inž. arhitekt Zupanc iz Projektivnega ateljeja Ljubljana, gradilo jo je gradbeno podjetje iz Črnomlja, opremo pa je izdelala tovarna šolske opreme v Kočevju.

Gradnja se je začela 4. oktobra 1965 in je bila končana konec 1966, vendar tedaj kanalizacija in dovozna cesta nista bili gotovi, zato so morali z otvoritvijo čakati.

Glede lokacije je bilo ves čas gradnje slišati pripombe, toda izbrali so jo na podlagi urbanističnih študij, ker predvidevajo, da bo v nekaj letih okrog šole nastalo naselje družinskih hiš.

ČRNOMALJSKI DROBIR

V SREDIŠČU ČRNOMLJA, na trgu, kjer je avtobusna postaja, ni poštnega nabiralnika, zato občani želijo, da bi ga namestili na katero od bližnjih stavb.

LJUDSKA KNJIZNICA je 1. septembra dobila novo stalno moč — diplomirano knjižničarko, ki je nedavno tega končala študij kot študentka. Knjižnici pa se novost obeta tudi v tem, ker je predvidena preselitev v prostore dijaškega doma.

OBCINSKA SKUPŠČINA je pričela vodstvom občinskih družbenopolitičnih organizacij, naj se iz stavbe na trgu preselijo v izpraznjene prostore v občinski skupščini, prazno stavbo družbeno-

Nova šola ima 12 učilnic, še posebej učilnico za tehnični pouk, glasbo in risanje, ima 4 kabinete, zbornico, pisarno in knjižnico, telovadnico, kuhinjo in sobo za zdravstvene preglede. Stavba je centralno ogrevana in ima 1917 m² površine.

Predvideno je, da bi v nekaj letih začeli graditi še tretjo osemletko v Črnomlju, dotlej pa bodo novo šolo obiskovali učenci 6., 7. in 8. razreda; nižješolci bodo imeli pouk še v stari šoli.

Ko so si občani in gostje ogledali notranjost nove šole, so bili mnogi presenečeni nad ureditvijo prostorov. Nova šola je bila večini všeč, vsekakor pa je najlepša in najmodernejša med vsemi šolami na črnomaljskem področju.

Ugodni delovni pogoji so v novi stavbi zagotovljeni, zato upravičeno lahko prič-

kujemo tudi boljše uspehe v učno-vzgojnem procesu.

Morda bo šola že letos nadzidana!?

Sredi avgusta so pionirjevci začeli nadzidavati semiško šolo — Dela so v polnem teku, v stavbi pa se je vseeno začel reden pouk

Občani Semiča že dalj časa zbirajo krajevni samoprivek za nadzidavo osnovne šole, ki se zaradi velikega števila otrok stiska v pretesnih prostorih in ne more učencem nuditi tega, kar bi morala. Dolej se je zbralo že okoli 5 milijonov S din od vaščanov, 10 milijonov S sin je primaknila še domača tovarna Iskra in s temi sredstvi so začeli graditi, čeprav so vedeli, da ne bodo zadostovala za dokončanje del. Predvideno je bilo, da bi le-

tos opravili le gradbeno delo do tretje faze. Prekinitev del in nadaljevanje prihodnje leto bi povzročila težave tako šoli in domačinom kot gradbenemu podjetju, zato skušajo najti rešitev, da bi začeta dela še letos dokončali.

Gradbeno podjetje Pionir je pokazalo veliko razumevanje za finančne težave semiške šole in pristalo na predlog, da bo kreditiralo nadaljnjo gradnjo do zneska 8 milijonov S din, katerega bodo

vrnili šele marca 1968. Medtem pa si Semičani skupno z občinsko skupščino Črnomelj prizadevajo dobiti še manjkajočih 15 milijonov S din kredita iz republiških virov. Obljube obstajajo, vendar odločitev pristojnih organov še ni znana.

Pouk se je v semiški šoli normalno začel, ne glede na to, da je stavba polna delavcev. Letos ima šola 14 oddelkov, zato bodo učilnice vsak dan dopolnile in popoldne polno zasedene. Šola pa ima nekaj težav tudi s kadrovskimi vprašanji. Razpisali so mesto predmetnega predavatelja za pouk fizike in matematike. Javila sta se dva kandidata, toda v zadnjem hitu pu sta prihod v Semiču odločevala. Do začetka II. polletja si bodo pomagali z domačimi učitelji, nato pa bo prišla poučevati predavateljica, ki bo medtem končala študije.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Lep zaslužek za rejo prašičev

Kmetje s semiškega konca, ki redijo prašiče in teleta v kooperaciji s kmetijsko zadrugo Črnomelj, izjavljajo, da se jim posel izplača

Kmetijska zadruga Črnomelj ima v Semiču več kooperantov, ki pitajo teleta in redijo prašiče. Vsa osnovna krmila nudi zadruga, obenem prevzame odgovornost, medtem ko kooperant prispeva svoje delo, prostore za rejo in nastilj, za kar ob obračunu dobi plačilo, odvisno od kilograma prirasta in upoštevanja norm za porabljeno brano.

Pred nekaj dnevi je oddal iz reje prve prašiče kooperant Tone Steznar s Trate pri Semiču. Redil je 79 pu-

skov, ki so v štirih mesecih dosegli za 5760 kg prirastka. Po obračunu z zadrugo bo dobil več kot 360.000 Sdin. Če od tega odšteje najemnino za svoje prostore in stroške za nastilj v znesku 80.000 Sdin, mu še vseeno ostane po 70.000 Sdin na mesec. To pa je kar lep zaslužek in je bržkone najboljše plačano delovna ura v belokranjskem kmetijstvu.

Tudi Jože Vlahovič iz Omote ima v reji 19 telet, ki jih bo v kratkem oddal. Po grobem obračunu bo ostalo kooperantu okoli 200.000 Sdin. S tem denarjem bo lahko

kril najemnino za prostore, odškodnino za nastilj in delo ter stroške za nekaj krme, ki jo je dal iz svojega semika.

Po prvih ocenah take kooperacije izjavljajo vsi dose-danji rejci, da bodo takoj sprejeli v svoje hleve novo partijo prašičev in telet v rejo. FRANC DERGANČ

Tovarniško znižanje cen: moški plašči velur, prej 435 Ndin, sedaj 230 Ndin; ženski plašči moher, prej 365 Ndin, sedaj 200 Ndin, pri

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

V soboto ob 16. uri popoldne se je pred novo šolo v Loki zbrala precejšnja množica otrok in njihovih staršev, ki so prisostvovali otvoritvi. Šolska mladina je ob slovesnosti pripravila krajši kulturni program. (Foto: Rina Bačar)

NOVICE
črnomaljske komune

Prisrčno borčevsko srečanje

V nedeljo dopoldne se je borčevskega srečanja v Metliki udeležilo precej bivših partizanov iz raznih krajev Slovenije, največ pa je bilo borcev slavne XV. brigade — Mnogi so pripeljali s seboj tudi svojce — Dan poprej je dopotovala na slavlje 13-članska delegacija italijanske brigade Fontanot —

Metlika je, odeta v zastoje in cvetje, v soboto dopoldne pričakala 13-člansko delegacijo italijanske brigade Fontanot, ki se je v času NOV skupaj z našimi borci borila proti okupatorju. Metličani imajo s fontanotovci že več let prisrčne stike, zato so jih bili tudi tokrat iz srca veseli. Med italijanskimi gosti je bil tudi Mario Santini-Saso, komandant divizije Garibaldi, ki se je borila v sestavi IX. korpusa, župan italijanske občine Redipuglia in podpredsednik občine Ronchi.

Ob 10. uri so jih sprejeli na občinski skupščini, nato so si gostje ogledali tovarno BETI in položili venec pred spomenik na Suhorju. Po popoldanskem izletu v Žumberk k spomeniku na Cvibljju jih je sprejel še podpredsednik črnomaljske občine inž. Stane Pečavar.

V nedeljo zjutraj so Metličani svoje italijanske sorce popeljali na ogled domačega muzeja, nato pa so

prisostvovali slavnostim na Pungertu, kjer je bila zbrana množica borcev, njihovih svojcev in domačinov.

Slavnost je začela domača godba na pihala, nato je podpredsednik metliške občine Slavo Prevaljšek izrekel udeležencem srečanja prisrčno dobrodošlico. Zatem so v mikrofon spregovorili še predstavniki italijanske delegacije, general Ivan Lokovšek-Jan in Vinko Kipč v imenu Petnajste. Ko so novomeški pevci odpeli nekaj partizanskih pesmi, so dekleta v narodnih nošah borcem pripenjala nageljne. Vmes je bilo slišati, kako so si partizani in partizanke veselili stiskali roke ter si pripovedovali, kje živijo in kako jim gre. Svojim otrokom pa so govorili o časih pred 20 in še več leti, o borbah in o gostoljubnosti belokranjskega ljudstva.

Besede generala Lokovška, ki je med drugim dejal: »Iz srca sem vesel, ko vidim zbranih toliko svojih bivših boj-

nih tovarišev, in želim, da bi se zabavali tako, kot smo se včasih v Metliki na nepozabnih mitingih.« so udeležence srečanja spodbudile, da so posedli k pripravljenim mizam. Kmetijska zadruga je poskrbela, da na zabavi, ki je trajala pozno v noč, ni zmanjkalo ne pijače ne jedi.

Italijanski delegaciji so Metličani priredili kosilo v gostišču Kolpa in tedaj je bilo med govori slišati tudi predlog, naj bi se metliška občina pobratila z italijansko občino Ronchi, v kateri živi največ borcev iz brigade Fontanot. Metličani so predlog z veseljem sprejeli, nato pa goste pospremili do Badovinca na Jugorju.

Na Pungert je popoldne prišlo še 42 invalidov iz občine Maribor-Tezno, ki so ta dan priredili izlet v partizansko Metliko. Udeleženci metliškega srečanja so bili zadovoljni, in ko so se razhajali, so obljubili, da bodo prihodnje leto spet prišli.

Iskrenim besedam domačih govornikov se je pridružil tudi komandant italijanske divizije Garibaldi, ki je obujal spomine na skupne borbe proti fašistom in poudaril, da si nekdanji partizani — Italijani danes prav tako složno z narodi Jugoslavije prizadevajo za mir na svetu. (Foto: Ria Bačer)

Vseh šolskih knjig še ni

V metliški knjigarni imajo skoraj vse šolske knjige, ki so že izšle. Pričakujejo, da bodo dobili še računstvo za 2. in 3. razred, učno knjigo za spoznavanje narave za 4. razred in matematiko za 6. razred, ki so še v tisku. Na zalogi imajo tudi druge šolske potrebščine; če kaj zmanjka, hitro dobijo iz Novega mesta.

V trgovini so povedali, da v poletnih mesecih ljudje ne kupujejo veliko leposlovnih knjig. Tudi gramofonske plošče ne gredo v promet. Več zanimanja je za razglednice in druge turistične spominke, ki jih kupujejo predvsem izletniki.

Za izlet na Rab veliko zanimanje

Komisija za invalidske zadeve pri Občinskem združenju ZB Metlika organizira 10. septembra enodnevni izlet na Rab. Med člani invalidi in njihovimi svojci je za ta izlet veliko zanimanja, saj se je v nekaj dneh prijavilo že za dva avtobusa udeležencev. Invalidi in družinski člani bodo lahko potovali z invalidskimi kartami in morajo za izlet plačati le 2.500 Sdin, ostali udeleženci pa prispevajo po 6.000 Sdin na osebo. Kar bo več stroškov, jih bo krilo občinsko združenje borcev.

Na Suhorju ugoden odkup

Kmetijska zadruga Metlika je pred dnevi začela odkupovati jabolka na Suhorju, v Metliki, Gradcu in Podzemlju. Precejšnja ponudba sadja je na suhorskem področju, kjer izmetje z vozovi ves dan postajajo pred prodajalno. Največ sadja pripeljejo iz Žumberka, kjer temu da kmetovalcem ni pogodno odkupna cena 20 Sdin, ki je za 10 Sdin nižja od lanske. Zadruga odkupuje v glavnem jabolka slabše kvalitete za industrijsko predelavo tovarne Belsad v Črnomlju. Čeprav je poletna toča uničila precej sadja v Beli krajini, je sadna letina vseeno dobra.

Natakar, plačam, prosim!

Ko sem si pred nekaj dnevi hotel v Metliki pogasiti žejo, sem zavil v gostilno zraven hotela Bela krajina. Naročil sem sadni sok. Ker sem bil v gostilni sam, ga je natakar takoj prinesel. Nato je sedel za sosednjo mizo, kjer je nekaj računal in pisal. Ko sem hotel plačati, ga ni bilo nikjer. Čakal sem 5, 10 minut, pogledal sem še v sosednje sobe, toda ker ni bilo natakara od nikoder, sem položil denar na pult in odšel; gostilna pa je ostala prazna!

Sprašujem se, kako lahko natakar pusti gostilno prazno in odide. Vsak, kdor je prišel za mano, bi lahko odnesel pijačo in tudi denar. Kaže, da je to nekomu vseeno.

SPREHOD PO METLIKI

■ ZE PRVI DAN VELIKO OBISK V ponedeljek zjutraj je na tih, brez kakršnihkoli slovesnosti poslovnata enota Mercatorja v Metliki odprla prenovljen lokal na trgu. Kupci, med katerimi je bilo največ otrok, so takoj po otvoritvi precej kupovali. Veliko zanimanje je bilo zlasti za šolske potrebščine in igrače. V sosednjem prostoru imajo precejšnjo izbiro kovčkov, potovalnih torb, ženskih torbic iz usnja in umetnih mas ter vsakovrstnih aktov. Nova trgovina je razmeroma dobro založena tudi s keramičnimi predmeti.

■ V TRGOVINI TOBACNE TOVARNE Ljubljana na Glavnem trgu v Metliki prodajajo samo domače cigarete in revije. Na prodajo časopisov vpliva vsaka malenkost. Ker so prejšnji teden dobili Areno dan kasneje, ne bodo prodali vseh števil. Opaziti je, da Metličani v zadnjem času raje kupujejo Nadeljski dnevnik kot Tedensko tribuno. Tudi novi slovenski športni tednik Roto-foto-sport Metličani radi bere, posebno mladina.

Bazen cigaret ljubljanske Tobacne tovarne prodajajo tudi tobacne izdelke drugih tovarn. Največ prodajo cigaret Ibar. Na zalogi imajo tudi šolske potrebščine in drugo drogerijsko blago.

■ DRAGAN UJDENICA, METLIŠKI URAR, je povedal, da ima

dela vedno dovolj. Največ popravi ročnih ur in budilk, manj pa žepnih in stenskih ur. Povedal je tudi, da ima težave z rezervnimi deli in orodjem, ker mora vse to dobiti iz tujine, kar je precej drago in zamudno.

■ NA PETROLOVI BENCINSKI CRPALKI v Metliki so letos prodali za okoli 60 milijonov bencina in olja. V poletnih mesecih prodajo 2500 do 3000 litrov bencina in pluskega olja na dan. Na črpalki so povedali, da bodo v bližnji bodočnosti uredili skladiščni prostor, tako da bodo lahko prodajali tudi mlajše rezervne dele, (filtre, svečke itd.).

Brez razgrajanja ni šlo

Pretepi so pri nas na veseliceh tako pogosti, da sodijo že skoroda h programu. Tako, žal, tudi na prijetnem borčevskem srečanju v nedeljo ni šlo brez tega. Veselemu razpoloženju je ponoči naredila konec skupina opitih sezonskih delavcev, ki so se s stoli in steklenicami lotili gostov. Ko so jih z veselicega prostora pregnali, so še iz teme lučali kamenje. Prisotni miličniki so kmalu napravili red in so razgrajacem že na sledi. Zadnje besedo pa bo imel tudi tokrat sodnik za prekrške.

Še eno zasebno gostišče v Gradcu

V Gradcu je bila doslej Križanova gostilna pod upravo metliškega hotela, vendar so imeli z rentabilnim poslovanjem precej težav. Pred kratkim je hotel oddal gostilno zasebnici Mimici Lakner.

Vlagajte pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu ter pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Metlika, mesto oleandrov in cvetic

Metličani so imeli rože že od nekaj radi, vendar jih zadnje čase goje še s posebnim veseljem in prizadevanjem — Metlika je letos postala mesto oleandrov in cvetja, vse to pa je sad turističnih prizadevanj

V vsakem večjem kraju delujejo turistična društva, toda dvomim da je še kje na Dolenjskem za turizem tako množično zanimanje kot v Metliki in prav v tem je Metlika izjemno mesto. Za napredek v turizmu so vneti na občini, v vseh družbeno političnih organizacijah, seveda pri turističnem društvu in kar je najvažnejše — pri tem sodelujejo vsi prebivalci metliškega mesta, četudi nevede. Skrbno sestavljen perspektivni razvoj turizma v občini uredijo po načrtu, letos pa so se v okviru mednarodnega turističnega leta lotili še posebne akcije: v Metliki so pripeljali na stotine oleandrov ter razpisali nagradno tekmovanje za najlepše okrašene hiše s cvetjem.

Mesto je urejeno, nagrade podeljene, zamere pa šele zdaj prihajajo na dan. Z nekega okna so zategadelj izginili najlepši nageljni... Škoda, vendar ima tudi to svoj pomen. Dejstvo je, da si vsaka hiša prizadeva urediti okolje in okrasiti okna s cvetjem, pa če to delajo iz turistične zavesti ali ne — mesto je spremenilo podobo!

Iz razgovorov z občani in slučajnimi izletniki je videti, da je to res:

Pred hišo Alojzije Veseliča na Mestnem trgu je vse zeleno. Oljke, oleandri in še veliko drugih rož. Ne goji jih zaradi nagrade. Zato pač, ker jih ima rada, ker jih je lepo videti, ko stoje v ravni vrsti ob pločniku pred hi-

šo. In prav rada odtrga nekaj pogankov: »Hočete tudi vi? Vzemite in posadite pred svojo hišo! Potem bo res povsod lep!

»NE, NIČ NISMO VEDELI za akcijo turističnega društva,« nam je povedala Ivan-

ka Lindič z Navratlove 7. Njene oknice pa so sveže prepleskane in vt pred hišo je poln rož. Sedaj pa bo po barvala še ograjo. Rada bi imela urejen dom.

Tako je kar na lastno pobudo prispevala k lepši podobi mesta.

NEKATERI SO BILI UZALJENI

»Saj veste, kako je z ljudmi! Vsi so si prizadevali, vendar je bilo za nagrado potrebno več kot samo lepe rože. Urejen prostor pred hišo, cvetlični lonci — vse! Potem so bili nekateri užaljeni, ko niso dobili nagrade!« Rozika Klemenčič meni, da ni vseeno kam človek vsadi cvetje in kam ga postavi.

TAKO PA ZE, TAKO!

Zal se ni nihče oglasil, ko sem potrkala pri hiši, kjer so dobili nagrado. Res pa je, da je vse v najlepšem redu. Kadar bo povsod tako, bodo Metličani resnično lahko ponosni na svoj uspeh.

LETOS VELIKO LEPŠE KOT LANI

Marija Zorič je v Metliki samo na obisku. »Letos je veliko lepše kot lani. Veste, tudi nagrade so delili najboljšim. Vidi se, da si ljudje prizadevajo. Seveda, vsak bi rad imel najlepše. Prav je tako. Jaz sem še posebno hitro opazila razliko, ko me vse leto ni bilo tu.«

In če je opazila razliko ona, jo bodo gotovo tudi vsi tisti, ki prihajajo v turistični sezoni v Metliko.

»LJUDJE KAR TEKMUJEJO«

je povedala žena na trgu. »Pozna se na vsakem koraku. Drugo leto bomo tudi pri nas uredili dvorišče, da bo lepše. Letos nismo imeli časa. Pa tudi denar je potreben včasih za takšne stvari. Seveda se mi zdi prav, da bo Metlika urejena. Komu pa se ne bi?«

Zal je bilo premalo časa, da bi obiskali vse gospodinjne, ki skrbno negujejo cvetje na oknih, vsak dan pometajo pločnike pred hišami in si prizadevajo, da bi bilo njihovo mesto gostom všeč. To, kar smo videli, pa je metliškemu mestu res samo v čast in spodbudo!

S. KUNEJ

S SOBOTNE OTVORITVE I. FARMACEVTSKIH SPORTNIH IGER: nogometaši domače tovarne zdravlil KRKA, med njimi direktor tovarne mr. pharm. Boris Andrijanič

Tekmovalci novomeške KRKE odlični

V nedeljo so se v Novem mestu končale I. športne igre delavcev, zaposlenih v farmacevtski industriji. Proti pričakovanju so organizatorji zabeležili dobro udeležbo. Od večjih jugoslovanskih proizvajalcev zdravil se tekmovalci niso udeležili le tekmovalci zagrebške Plive. Ta največji delovni kolektiv farmacevtske stroke ni pokazal zadostnega razumevanja in je njegova odsotnost vredna kritike.

Blizu 200 tekmovalcev se je več dni borilo za prve ekipe zmagovalce. Največ srčnosti in nestrpnosti pri sestavljanju ekip so pokazali domačini, ki so premočno smagali. Velik poudarek tekmovalstvu je dal tudi pokrovitelj — svetovni prvak Miroslav Cerar. — Organizatorji — kolektiv Krke, so tekmovalje speljali brez večjih stavev.

Na zaključni prireditvi, ko so nastopale ekipe v nedeljo popoldne prejele še nagrade za najboljše dosežke iz rok pokrovitelja Mira Cerarja, so nastopili še tekovalci slovenske telovadne vrste. Ekipe, ki so jo sestavljali Cerar, Klissel, Vrtič, Brodnik in šrot se je več kot 1500 gledalcev na telovadščini Loka predstavlja v potnem sijaju tega lepega športa.

Med šestimi ekipami, ki so se potegovala za ekipe zmagovalce, je pokazala največ sposobnosti ekipa gostitelja, ki si je priborila prvo mesto in s tem izločil pokal. Krka je osvojila 87 točk, sledijo pa ji: Galenika, Beograd 41 točk, Zdravje, Leskovaec 28 točk, Lek, Ljubljana 25 točk, Basnaljek, Sarajevo 13 točk in Jugodietetika, Zagreb 7 točk.

V posameznih športnih zvrsteh so bili zmagovalci naslednji: Mali nogomet: Galenika, Zdravje, Bosnaljek, Krka, Lek in Jugodietetika.

Šah: Krka, Galenika, Zdravje, Lek, Jugodietetika in Bosnaljek. Streljanje — ženske: Krka, Zdravje, Lek in Jugodietetika — moški: Krka, Galenika, Zdravje, Lek, Bosnaljek in Jugodietetika.

Mali rokomet: Krka, Zdravje in Galenika. Odbojka: Krka, Galenika, Lek in Bosnaljek. Keglanje: Krka, Lek, Galenika in Bosnaljek.

Namizni tenis — moški: Galenika, Zdravje, Lek, Krka, Bosnaljek, — ženske: Galenika in Krka.

Pred podelitvijo plaket in pokalov sta na telovadščini Loka spregovorila še pokrovitelja Miroslav Cerar in direktor Krke mg. ph. Boris Andrijanič. Njune besede so izvenele kot zahvala tekmovalcev, ki so se športno in

pošrtivovalno borili. — Poudarila sta: »Niso važni samo športni dosežki, ampak je potrebno dati močan poudarek še samemu sodelovanju, ki naj postane tradicionalno. Koristno bo, da se bodo tudi na športnih terenih srečevali delavci te važne gospo-

darske panoge, ki naj se razširi na kulturno in strokovno sodelovanje.«

PLAVANJE

DRUGA ZVEZNA PLAGALNA LIGA V KRŠKEM

Slovenski klubi v vodstvu

Od 3. do 5. septembra je bilo v Krškem finalno tekmovaljevalni klubov II. zvezne lige. Tekmovalo je okoli 120 plavalcev iz 8 klubov: »Ilirija« (Ljubljana), »Rudar« (Trbovlje), »Celulozar« (Krško), »Medveščak« (Zagreb), »Odrca« (Kikinda), »POSK« (Split), »Veleža« (Mostar) in KPK Korčula. Nastopili so tudi državni reprezentante: Andro Depolo (KPK), Franc Cargo (Celulozar), Aleksander Kostanjšek (Rudar) in Tine Marin (Ilir.).

Ze prvi dan tekmovalja so plavalci dosegli tri nove republiške rekorde: Dušan Zlatič (Celulozar) je postavil mladinski rekord SR Slovenije na 200 m prsno; Jana Heroegova (Ilirija) je preplavala 400 m mešano v času 6:25,3, kar je nov pionirski rekord SRS; Nada Brankovan (Odrca) je postavila na isti progi nov mladinski in članski rekord SR Srbije s časom 6:31,9.

Rezultati: moški — 400 m posamezno: 1. Kostanjšek (Ru) 5:26,2; 4. Franc Cargo (Ce) 5:46,6; Andrej Svab (Ce) 5:53,8; 200 m prsno: 1. Dušan Zlatič (Ce) 2:49,4 (nov rekord); 2. Borut Kuhar (Ru) 2:51,4; 3. Mirko Žiberna (Ce) 2:57,0; 200 m prsno: 1. Zbornar (Ce) 2:57,0; 200 m prsno: 1. Zbornar (Ce) 2:57,0; 2. Kostanjšek (Ru) 3:06,0; 50 m prsno: Mandeljc (Tr) 0:43,7; 50 m delfin: Jehari (Fuž) 0:43,2; 50 m hrbtno: Porenta (Tr) 0:44,3; 50 m crawl: Ločnikar (Sl) 0:37,5.

V mesni točki sponeda je Judita Mandeljc (Triglav) dosegla nov republiški rekord na 50 m prsno s časom 0:42,2. Izven konkurence pa je štafeta 4 x 200 m crawl — Kostanjšek (Ru), Marin (Il) ter Potočnik in Cargo (Ce) — plavala 9:00,8, kar je nov mladinski in članski rekord SR Slovenije. Mladša pionirka Fužinarja Jehartova pa je na 100 m delfin dosegla nov republiški rekord s časom 1:43,3.

Moški: 1500 m prsno: 1. Cargo (Ce) 19:23,4; 2. Kostanjšek (Ru) 19:34,2; 3. Bizjak (Ce) 19:43,0; 200 metrov metuljček: 1. Kostanjšek (Ru) 2:34,1; 7. Cargo (Ce) 2:59,5; Štafeta 4 x 100 m mešano: 1. KPK 4:40,5; 3. Celulozar (Jesenšek, Zlatič, Bizjak, Potočnik) 4:48,0.

Kamnik — Bela krajina 2:1
V nedeljo so črnomaljski nogometaši v prvenstveni tekmi ZONL igrali v Kamniku in tekmo izgubili z 2:1. Črnomaljeci so prišli v vodstvo, ko je Ivan Žumic iz prostega strela presenetil vratarja domačih nogometašev. Za Kamnik sta bila uspešna Perović in Letonja. Tekmo si je ogledalo 200 gledalcev. —IAN—

Celulozar — Štore 7:1
V prvem kolu celjske nogometne podzveze (I. razred) so krški nogometaši premagali v Štorah doma enajstoročno s 7:1 (3:0). Za Celulozarja so dosegli gole: Klajčič 3, Rabič 2, Faraguna in Andjelković po enega. Igrali pa so: Vukočič, Zorko, Gaštek, Vučinovič, Andjelković, Krstič, Kitar, Rabič, Klajčič, Faraguna in Jurečič.

hrtno: 1. Branka Supin (POSK) 1:18,6; 15. Milena Trampuš (Ce) 1:40,0; 100 m crawl: 1. Supin (POSK) 1:10,8; 7. Drugovič (Ce) 1:15,7; 100 m metuljček: 1. Maja

Turk trikratni republiški prvak
V soboto so se v krškem bazenu borili za naslove republiških prvakov v plavanju za mlajše pionirje plavalci iz naslednjih klubov: Fužinarja iz Raven, Neptuna iz Celja, Ljubljane in Ilirije iz Ljubljane, Slavije iz Vevč, Triglav iz Kranja, Rudarja iz Trbovelj, Kopa, Prebolda in domačega Celulozarja. Rezultati: pionirke 200 m crawl: 1. Turk (Ce) 2:48,9; 50 m prsno: Pon (TR) 0:45,8; 50 m delfin: Turk (Ce) 0:36,7; 50 m hrbtno: Hercog (Il) 0:42,1; 50 m crawl: Turk (Ce) 0:34,6 — pionirke — 200 m crawl: Rus (Lj) 3:06,0; 50 m prsno: Mandeljc (Tr) 0:43,7; 50 m delfin: Jehari (Fuž) 0:43,2; 50 m hrbtno: Porenta (Tr) 0:44,3; 50 m crawl: Ločnikar (Sl) 0:37,5.

V mesni točki sponeda je Judita Mandeljc (Triglav) dosegla nov republiški rekord na 50 m prsno s časom 0:42,2. Izven konkurence pa je štafeta 4 x 200 m crawl — Kostanjšek (Ru), Marin (Il) ter Potočnik in Cargo (Ce) — plavala 9:00,8, kar je nov mladinski in članski rekord SR Slovenije. Mladša pionirka Fužinarja Jehartova pa je na 100 m delfin dosegla nov republiški rekord s časom 1:43,3.

Moški: 1500 m prsno: 1. Cargo (Ce) 19:23,4; 2. Kostanjšek (Ru) 19:34,2; 3. Bizjak (Ce) 19:43,0; 200 metrov metuljček: 1. Kostanjšek (Ru) 2:34,1; 7. Cargo (Ce) 2:59,5; Štafeta 4 x 100 m mešano: 1. KPK 4:40,5; 3. Celulozar (Jesenšek, Zlatič, Bizjak, Potočnik) 4:48,0.

ROKOMET
Brežičani in Ribničani uspešni
V drugem kolu republiške moške in ženske ter ljubljanske cone rokometne lige so naši predstavniki poželi zapažen uspeh. — Omeniti moramo zlasti zmago Brežice in Ribnice v srečanjih z Ajdovščino oziroma Piranom. — Ostali naši zastopniki so se borili z večjim ali manjšim športnim uspehom.

Brežice — Ajdovščina 27:15
Igralci domačega Partizana so zabeležili pomembno zmago nad rokometaši iz Ajdovščine z rezultatom 27:15 (17:3). Gostje so imeli v prvem polčasu povsem podrejeno vlogo in Brežičanom je uspela vsaka poteza. V drugem polčasu se je stanje precej spremenilo, seveda v škodo domačinov. — Za Brežice so nastopili: Brglez, Rovar 2, Setine 7, Kukovica 1, Avsec 5, Bosina 2, Jurišič 2, Novak 2, Svažič, Pavlič 6 in Mars.

Slovan (Ljubljana) — Brežice 18:5
Brežičani so doživeli v Ljubljani pravo katastrofo. Rezultat

Babič tretji

V prvi dirki državnega prvenstva v spedažu, ki je bila minulo nedeljo v Zagrebu, je bivši državni prvak Franc Babič iz Krškega zasedel tretje mesto z 11 točkami. Po prvi dirki je vrstni red naslednji: Perko (G. Radgona) 13 točk, Regvart (Remetinec) 12, Babič (Krško) in Oršič (Remetinec) 11 ter Ivan Medved (Varaždin) 10 točk.

Kje in kaj bo v nedeljo?

V zahodni conski nogometni ligi se bo 10. septembra srečala Bela krajina iz Ormožja z novomeškimi nogometaši. V prvi slovenski odbojkarški ligi: Jesenice: Novo mesto. — Druga slovenska odbojkarška liga: Meblo (Nova Gorica): Trebnje. — Republiška moška rokometna liga: III. kolo, Slovenj Gradec: Ribnica in Slovan (Ljubljana): Brežice. — Republiška ženska rokometna liga: II. kolo, Brežice: Murska Sobota. — V ljubljanski conski rokometni ligi: Krško: Grosuplje in Krmej: Novo mesto.

Pogovor z zdravnikom

Šport in zdravstvo

Kako je šport potreben sodobnemu človeku, najbrž niti ni potrebno poudarjati, saj beremo o tem in poslušamo kar dovolj. Morda se nas vse to le premalo prime. Če pomislimo, da tehnika daje sodobnemu človeku toliko udobnosti, da so zaradi tega nastala predvidevanja »strokovnjakov« v zabavnem časopisu, da bo čez nekaj sto let človek imel le še ogromne možgane in skoraj nič okončin, ker mu bodo zakrmele, potem je šport brez dvoma izrednega pomena. Tako hudo, kot sem prej omenil, seveda ne bo, vendar pa smo si lahko na jasnem, da avto, letalo, dvigalo, premične stopnice in podobne naprave, ki povzročajo, da človek brez večjega napora dosega tisto, kar je prej moral peš, prav gotovo slabe človeške mišice in zmanjšujejo odpornost. Živčni napor, pomanjkanje časa, neredna in nepravilna prehrana, bivanje v zaprtih prostorih in v slabem zraku pa so pogoji za boleznijo civilizacije.

Potreba po udejstvovanju človeka v naravi se je sama pojavila. Instinktivno čuti sodobni človek, da je izgubil stik z naravo in zaradi tega vidimo vedno več ljudi med tednom, predvsem pa ob sobotah in nedeljah, kako se odpeljejo iz mest v naravo, šotorijo, igrajo badminton in druge igre, ribarijo, love. Tega ne počne samo mladina, pač pa celo družine, družbe, posamezniki, ljudje srednjih let in tudi starejši. Gibanje je človekova potreba, gibanje v naravi je še več, je poživitev, sprostitelj. Morda je pri nas še največ poletni plavalcev in pozimi smučarjev. Prav ti dve športni dejavnosti pa razgibljeta vse telo. Posamezniki imajo prav talent za določene športne panoge. Če pravilno trenirajo in razvijajo svoje sposobnosti pod izkušenim trenerjem, postanejo lahko zelo dobri športniki, celo rekorderji. Takih seveda ni mnogo. Prej ali slej se včlanijo v kakšen klub, kjer imajo možnosti za tekmovalje, za svoj razvoj.

Ker tudi šport lahko vsebuje nevarnosti, če pretiravamo ali če nestrokovno vadimo, bi rad omenil nekaj navodil, ki jih je treba upoštevati, da ne bi prišlo do nesreč in bolezni. Poseben pravilnik za zdravstveno kontrolo in pregled v športnih in telovadnih društvih na ozemlju SRS zahteva splošen zdravniški pregled vseh športnikov in športnic ter orodnih telovadcev in telovadk enkrat na leto. Dalje zahteva enak pregled na novo vpisanih pred vstopom v športna in telovadna društva. Vsi slabotnejši športniki, vsi napredovali športni tekmovalci ter vrhunski telovadci morajo biti pregledani na tri mesece. To velja še toliko bolj za doraščajočo mladino in za tiste, ki jim je šport sicer dovoljen in celo potreben, pa so slabo razviti, slabokrvni in podobno. Vsi športni vzgojci delavci od trenerjev do profesorjev morajo biti pregledani vsaj enkrat letno. Pred nastopi mora biti vsak tekmovalce pregledan, kar velja tudi za množične nastope, npr. kros, pohod ob žici okupirane Ljubljane. Vsak mesec pa morajo biti sanitarno pregledane športne naprave in igrišča ter drugi športni prostori, ki morajo ustrezati higijenskim predpisom. Za vse te pregledе obstajajo ruabrike v knjižnicah športnikov, kjer zdravnik odobri npr. nastop na tekmi. Ničče ne more tekmovalci, če mu zdravnik pri pregledu tega ni dovolil!

Ker je telesna vzgoja v vseh šolah predpisana kot obvezen predmet, morajo biti seveda vsi učenci in učence zdravniški pregledani. To se opravi na obveznih šolskih sistematskih pregledih. Seveda pa lahko zdravnik oprostí učenca ali učenko od pouka telesne vzgoje tudi izven teh pregledov, če je ugotovil, da zaradi te ali one bolezni med letom ni sposoben za ta pouk. Praviloma smo mnenja, naj otroci čim več telovadijo. Ker pa vsi otroci niso enako razviti, enako močni, enako zdržljivi in enako spretni, je prav, da se organizira pouk telesne vzgoje tako, da učence razdelimo v ustrezne skupine, ki vadijo njim ustrezne vaje. Zdravnik praviloma oprostí od pouka le tiste učence, ki imajo zelo slab vid, okvare na sruu, ortopedske in živčne napake, in seveda prebolevalnike po bolezni, ki to zahtevajo, ali pa poškodbah, kjer bi se povzročila še večja škoda. Če je le mogoče, jih je treba oprostiti telesne vzgoje le začasno, ker se sicer lahko kaj hitro razvije občutek manjvrednosti. Prav pa je, da taki otroci sodelujejo pri pouku kot sodniki ali da držijo vrvice ali pa da so kakorkoli aktivno zaposleni pri pouku, ker se potem počutijo vključeni v kolektiv in ne občutijo tako svoje trajne ali začasne invalidnosti. Praviloma pa bi bilo potrebno organizirati telesne vaje za učence s popravljivimi okvarami okostja. Take korekturne vaje naj bi vodili pod nadzorstvom izkušenega športnega pedagoga ali pa fizioterapevta v vodi in na suhem. Statistike nam povedo, da bi bilo treba organizirati take vaje za približno eno tretjino vse šolske mladine.

Tisti, ki se ne ukvarjajo z nobeno vrsto športa, bodisi iz udobja, lenobe ali pa prezira, prav gotovo greše. Ze star rek pravi, da zdrav duh prebiva le v zdravem telesu, torej da je za zdravo duševnost potrebno primerno razvito in utrjeno telo. Ker pa je človek sestavljen iz telesnosti in duševnosti, ne smemo zanemarjati nobene od obeh, če hočemo biti zdravi. In samo vsestransko zdrav človek lahko uživa življenje v polni meri in izkorišča sodoben razvoj znanosti ter tehnike za svoje udejstvovanje, delo in zabavo.

ODBOJKA

Trebnje: zamujena priložnost!

V nedeljo, 3. septembra so trebanjski odbojkarji zamudili do sedaj največjo priložnost, da bi enkrat premagali odbojkarje Kamnika, ki so trenutno na prvem mestu v drugi slovenski odbojkarški ligi. Nedeljsko srečanje se je končalo z zmago Kamnika s 3:1 (17:15, 10:15, 15:12, 15:6). Prvi trije seti so bili zelo vgnemirjivi. Več kot sto gledalcev je posebno v prvem nizu, ko so domači igralci vodili 15:14 in ob tem imeli še ser-

vis, burno spodbujali domačine, ki pa niso imeli sreče. Ta izgubljeni set je vplival na nadaljevanje igre, ki je v četrtem nizu pokazala, da imajo gostje več rutine, razen tega pa je domačinom začelo zmanjkovati sapa. Odpovedala sta stalna igralca prve sesterke F. Opara in J. Pavlin, tako da je bil poraz klub prizadevanju drugih igralcev — neizbežen. V nedeljo potujejo Trebanjci tekmoval v Novem Gorico.

Prišlo je anonimno pismo

Anonimni pisec trdi, da na občini ne obravnavajo vseh prošelj enakopravno — Zahteva tudi, naj bi izdali lokacije vsem, ki bi radi gradili

Pred kratkim je prišlo na ribniško občino nepodpisano pismo, katerega vsebina je bila nekako takšna:

»Ribniška občina je črna ovca med slovenskimi občinami, saj je v Ribnici precej nekontroliranih gradenj, ki jim botrujejo uslužbeni odseki za gospodarstvo.

Znani so primeri, da uslužbeni odseki lokacijo po prostem preudarku in se sklicujejo na urbanistični načrt. V Ribnici pa je vrsta gradenj, ki jih ni v urbanističnem načrtu, npr: Ulčarjeva garaža, Turenškova enonadstropnica, farovž, hiša učitelja na Mali mlaki in podobne.

Ali res ni novi gradbeni tehnik sposoben izvajati predpise dosledno in za vse enako? Če kdo drug zaprosi za lokacijo, ga zavrnejo, češ da tista lokacija ni v skladu s predpisi.

Predlagam, da se vse gradnje takoj pregledajo in neu-

streznost ustavijo ter da se ukrepa proti vsem, ki občino okoli prinašajo.

Prosim, da naročite svojim uslužbenim, naj bodo do vseh investitorjev dosledni in pravični, izkaže pa se naj tudi inšpekcija. Hkrati pa dovolite lokacije vsem, ki bi radi gradili, pa so jim s točo izgovorov lokacije zavrnjene.

Za to nepodpisano pismo je povedal gradbeni referent občinske skupščine Ribnica Stane Zobec, ki je v odgovor nanj povedal:

»Ulčar je dobil dovoljenje, da postavi garažo v obliki lesenega provizorija. Ker je začel graditi zidano, smo mu nadaljnjo gradnjo prepovedali.

Načrt za nadzidavo Turinškove hiše je izdelal isti urbanist, ki je delal zazidalni in urbanistični načrt Ribnice. Zato smo nadzidavo tudi dovolili.

Farovž bi moral biti po starem urbanističnem načrtu pri cerkvi in ne na drugi strani Bistrice, kot predvideva novi urbanistični načrt. Tudi na zboru volivcev, ko je bila razprava o urbanističnem načrtu, je bilo sklenjeno, naj bo pri cerkvi. Zato tudi odstopamo od novega načrta.

Lokacija za gradnjo hiše na Mali mlaki je bila izdana učitelju še pred sprejemom zazidalnega načrta in tudi graditi je začel že prej.

Prepričan sem, da svoje delo opravljam pravično in po predpisih, vsakega, ki ima kakšno pripombo glede mojega dela, pa vabim, naj pride k meni na razgovor, saj pisanje anonimnih pisem ne dela nikomur časti.

IZGUBIL SEM

DNE 3. 9. 1967 sem iz Kostanjevce do Otočca izgubil denarico z večjo vsoto denarja in dokumenti. Poštenega najditelja prosim, da proti visoki nagradi vse skupaj vrne na naslov: Pavlin Slavko, Paha 4, Otočec ob Krki.

KAKO ŽIVI, DELA IN SE ZABAVA MLADINA V NAŠIH OBČINAH

Črnomelj: potrebno je boljše sodelovanje

Stane Movrin, predsednik mladinskega komiteja, nam je o delu črnomeljske mladine povedal tole:

— Do 1. julija smo imeli v Črnomlju plačano mesto predsednika ZMS. Toda ker so bili stroški preveliki — dolgujemo okoli 400.000 Sdin — smo morali to mesto ukiniti. Upam, da zaradi tega dejavnost komiteja ne bo manjša.

Letos smo sodelovali na vseh kulturnih, zabavnih in športnih prireditvah v občini. Ena večjih prireditev je bilo tekmovalstvo v rokometu, streljanju in šahu, ki smo ga organizirali za dan mladosti. Posebno delavni so nekateri mladinski aktivni. Tako so mladinci iz Vranovičev masendralni igrarji, s katero so gostovali tudi v drugih krajih. V okviru semiškega aktivna delata rokometni in košarkarski klub, ki večkrat organizirata tekmovalja. Tudi gimnazijci so bili zelo aktivni. Organizirali so več kulturnih in zabavnih prireditev, vendar niso dobili nobenega priznanja. Vsi so te prireditve samo kritizirali, pomagati pa razen nekaj profesorjev ni hotel nihče. Tudi v drugih aktivih je tako, zato je postala mladina nezaupljiva in se je zaprla vase.

Komite je lani organiziral v domu JLA mladinske plesne, ki so bili v začetku zelo dobro obiskani. Kasneje je bilo mladincev čedalje manj, zato smo plesne ukiniti. Menim, da samo plesi niso dovolj. Treba bi bilo pripraviti tudi program. Prav tako bi morali tudi na veselicah prirediti najprej kulturni program in šele potem prosto zabavo. Toda to se ne da vedno izvesti, ker posamezne organizacije ne sodelujejo med seboj, mladinci pa tudi ne morejo sami pripraviti vsega. Drugo leto bomo verjetno organizirali mladinsko delovno brigado, ki bo pomagala asfaltirati cesto Črnomelj—Vinica.

V naši občini je zdaj 31 mladinskih aktivov. Ker so nekateri precej oddaljeni od Črnomlja, smo poverili članom komiteja delo v posameznih aktivih. Tak sistem dela pa se žal ni obnesel, zato bomo morali najti boljši način sodelovanja.

Nesreča nikoli ne počiva

Prebivalci brežiške občine morajo računati s tem, da živijo na ozemlju, ki mu preti nevarnost potresov, poplav in drugih nesreč. Sem sodijo še požari, rudniške nesreče, prometne in letalske nezgode.

Občinska skupščina je na predlog sveta za narodno obrambo sprejela odlok o ustanovitvi štaba za varstvo pred nesrečami. Določila je tudi, da morajo krajevne skupnosti Bizeljsko, Catež ob Savi in Dobova ustanoviti organe, ki bodo prevzeli odgovornost za preventivne ukrepe in organizacijo pomoči ob nesrečah.

Varstvene enote so dolžne ustanoviti tudi vse večje de-

lovne organizacije. To so: Kmetijska zadruga Brežice, PPV Dobova, AGROSERVIS Brežice, trgovski podjetji KRKA in LJUDSKA POKROVNJA, obrat IMV Brežice, Gozdno gospodarstvo, PREVOZ, Rudnik Globoko, obrat PIONIR Brežice, obrat Cestnega podjetja Brežice, Obrtno kovinarsko podjetje Dobova, Pošta, Zdravstveni dom in Bolnica Brežice.

Kuharske bukvice

TELEČJA OBARA

Deni na vročo mast precej drobno sesekane čebule, da se dobro napne. Potem prideni peteršilja, zelene, korenja (poleti tudi graha, karfirole in paradiznikov) in na koščke zrezanega telečjega mesa, posoli in malo popraj. Ko je precej mehko, posipaj z moko, da se zarumeni, in prideni pest kruhovih drobtin. Nato zalij s toplo vodo ali juho. Ko je že skoraj mehko, prideni nekaj pesti na kocke zrezanega in posebej kuhanega krompirja, dodaj majarona, okisaj z dobrim vinskim kisom ali limono in pusti, da dobro prevre.

K telečji obari se prilagajo ajdovi žganci ali žličniki pa tudi krompirjevi žganci.

OBARA IZ DOMAČEGA ZAJCA

Napravi obaro ravno tako kakor telečjo, samo la ji prideneš 2 žlici dišavnega kisa.

Dr. ŽELJKO ŠRIBAR:

(2)

Nosečnost

Ker pa je narava muhasta se rado zgodi, da so v nekaterih družinah le deklice, v drugih pa le dečki, to je le v družinah z manjšim številom otrok. V številnih družinah pa so skoraj vedno otroci obojega spola. Odločilno za spol torej ni žensko jajce, temveč moško semenčece.

Razvoj in rast ploda

Oplojeno jajce, ki je pripotovalo iz jajcevodca v maternico, se zasidra v maternično sluznico. Kmalu se iz enega dela zametka razvije posteljica, iz drugega pa raste novo bitje. Ze po nekaj tednih ima zametek vse organe in dobiva podobe otročička. Vse snovi in svo hrano dobiva iz materine krvi. V nosečnosti je maternica močno prepredena s krvnimi žilami in obtok krvi

je zelo živahen. Plod je s popkovnico povezan s posteljico, v kateri je tudi množica žilic, ki srkajo hrano iz materine krvi in v njo spet oddajajo izrabljene snovi ploda. Posteljica ni zrasla z maternico, pač pa je na njo le tesno prilepljena. Materina kri in kri ploda se ne mešata med sabo! Skozi posteljico in popkovnico se pretaka le plodova kri (pripomba za lažje razumevanje: iz pretrgane popkovnice lahko izkrevi le otrok, porodnica pa nikoli, medtem ko porodnica lahko krvavi iz tištega dela maternice, kjer je bila prilepljena posteljica).

Od prvih dni vgnezditve oplojenega jajca dalje se leta obda s plodnimi ovoji, sam plod pa je v sredini kot v nekakem mehurju, ki je napolnjen s plodovnico. Plodni ovoji so povsod prislonjeni na steno

maternice; le tam, kjer se maternice drži posteljica, pa so prilepljeni na posteljico. Plodovnica je bistra tekočina, ki služi otroku kot plavalni bazenček, kot zaščita pred udarci od zunaj, celo kot tekočina za patje proti koncu nosečnosti; v to tekočino tudi malenkostno moči. Plodovnice je iz dneva v dan več, ob rojstvu naraste lahko do enega litra. Tekočina se dnevno naglo presnavlja. Plodovnica se nepretrgoma tvori v delu posteljice, le-ta pa jo načrpa iz materine krvi, v katero jo tudi po presnovi vrača. Tako se plodovnica večkrat na dan povsem obnovi. Za primerjavo naj povem, da se plodovnica res neprenehoma tvori, kar opazimo, da počli plodni mehur (ovoji). Pred začetkom popadkov odteče tista plodovnica, ki je bila že v mehurju, vendar nastaja vsak hip nova plodovnica, tako da porod ne more biti suh, kot so to menili včasih. Res pa je, da vsak predčasen razpok mehurja naznanja začetek poroda prav tako kot popadki in zato sodi porodnica v porodnišnico. Plod prve mesece počasi pri-

dobiva na teži in dolžini; v tretjem mesecu je dolg 9 cm, težak pa 15 gr; v petem mesecu je plod dolg 25 cm, tehta pa 300 gr; v sedmem mesecu je dolg 35 cm in tehta 1.000 gr, medtem ko je v devetem mesecu dolg približno 50 cm, tehta pa od 3.000 do 4.000 gramov. — Ze pri tri tedne starem plodu se razvije srce, ki utripuje nato skozi vse življenje. Nekaj tednov star plod se v maternici že premika, giblje z rodicami in nožicami. Nosečnica začuti to gibanje šele na polovici nosečnosti. V drugi polovici nosečnosti lahko že dobro prisluškujemo plodovim srčnim utripom.

Plod sčasoma dozori. To pomeni, da je sposoben za življenje izven maternice. Proti koncu nosečnosti dozori tudi vsi organi za samostojno življenje. V maternici plodu ni treba vzdrževati temperature niti dihanja, zato je pri predčasno rojenem novorojenčku važno, v koliki meri je to že razvito. V kolikor to dvoje ni dovolj razvito, lahko omogočimo novorojenčku vzdrževanje v inkubatorju, medtem ko mora biti dihalni center vsaj

delno razvit, ker mu lahko nudimo le zrak, bolj bogat s kisikom.

GODEN ALI ZREL PLOD prebije v maternici okrog 40 tednov, naraste na dolžino 50 centimetrov ali več in doseže težo 3 kg ali več. Ob porodu tak novorojenček takoj krepko zajoka, redno diha, krepko sesa, glasno kriči in giblje z udi. Na splošno daje po zunanji podobi vtis, da je zrel.

Donošen plod je običajno zrel. Menimo, da je plod donošen, če je prebil v maternici vsaj 36 tednov in dosegal dolžino 45 cm in težo 2,5 kg. Vsi novorojenčki pod to težo in dolžino so nedonošeni in so zato več ali manj negotni za zunanje življenje; običajno ostanejo pri življenju le, če so prve dni oziroma tedne v zdravstveni negi. Posebno težko pa je ohraniti pri življenju novorojenčke s porodno težo med 1 in 2 kg.

Kadar porodna teža otroka presega 4 kg, prištevamo take novorojenčke med velike novorojenčke. Redke, ki tehta jo nad 5 kg, imenujemo »velikanec«. Otroci mnogorodnic in dečki so navadno nekoliko težji od deklic in od otrok prvesnele.

Dobro uro pred otvoritvijo ceste Bizeljsko—Zupelevec sta delavca cestnega podjetja še zadnjikrat premerila širino asfaltiranega cestišča na križišču pri Zupelevcu. Po končanem delu so se delavci zbrali v Stari vasi, kjer so jim ljudje pridelili skromno pogostitev. (Foto: J. Teppey)

O vrednosti izbora vajencev

Izboru ljudi s pomočjo psihoteknike za razna delovna mesta pogosto pritikamo očitek, da je nehuman in da nima prostora v socialistični družbi. Z nekaj praktičnimi primeri pa bi rad dokazal,

da razumna razdelitev mladih ljudi v stroke po njihovi zmožnosti naši družbi lahko močno koristi. Da je pri tem psihoteknika zadnja faza celotnega poklicnega usmerjanja nujno potrebna, naj o svetilijo nekateri podatki.

Po tej plati je v Kočevju najbolj obdelana mladina, ki želi delati v kovinski stroki. Ob poznavanju razvojne poti zanimanja in sposobnosti učencev smo zadnji dve leti v sodelovanju s poklicno kovinarsko šolo in podjetji odbirali kandidate za kovinsko stroko po psihoteknični obdelavi. Delovne organizacije so sprejele priporočene in nepriporočene učence, tako da se nam je ponudila prilžnost, da smo sledili njihovega uspehu. Ugotovitve odločno govorijo v prid tistim,

ki so bili priporočeni! Za lansko šolsko leto smo ugotovili naslednje: pri praktičnem pouku je bila povprečna ocena tistih, ki smo jim svetovali, za kovinsko stroko 4,12, povprečno oceno tistih, ki smo jim odsvetovali, pa 3,33. Pri tehničnem risanju je bila razlika 3,31:2,70, pri matematiki pa 2,81:2,07. Razlike so bile povsod v prid priporočenih učencev.

Tudi ob koncu šolskega leta smo za prvi letnik lahko ugotovili naslednje: povprečna ocena vseh nepriporočenih učencev je bila pri splošnih predmetih 1,9, pri praktičnem delu pa 2,6; povprečna ocena priporočenih pa občutno boljša: pri splošnih predmetih 2,57, pri praktičnem delu pa 3,26.

Mimo teh primerjav, ki so zajele nad 100 učencev, bi lahko navedel tudi učence v grafični stroki. ČZP Kočevski tisk se je pred dvema letoma odločilo za izbor med kandidati in vsi priporočeni fantje ko letos končali drugi letnik s pravdobrim ali z odličnim uspehom. Njihovi uspehi govore o zadovoljstvu v stroki, o utrjevanju osebnosti, kasneje pa bodo zagotavljali visoko delovno storilnost. Naši družbi bodo taki ljudje zelo potrebni.

M. ŽVOKELJ

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vašemu vprašanju dopisnico ali znamko za 30 din.

UPRAVA LISTA

labod
NOVO MESTO

Najkvalitetnejše moške in otroške
srajce v modernih desenih in krojih!

TRGOVSKO PODJETJE

Centromerkur

EXPORT-IMPORT

LJUBLJANA, TRUBARJEVA C. 1-3

nudi cenjenim potrošnikom v svojih specializiranih prodajalnah:

Veleblagovnici »MERKUR«
— Ljubljana, Trubarjeva 1,

moško in žensko perilo in pletenine, gube, zadrge, sukanec, pozamentirjo, igrače, ročne ure svetovno znanih znamk, zlat nakit, bižuterijo, gospodinjske potrebščine, damske torbice in ostalo usnjeno galanterijo, športne potrebščine za vse vrste športa. V tej prodajalni imajo tudi poseben otroški oddelek.

Drogeriji »MERKUR«
— Ljubljana, Trubarjeva 3,

bogato izbiro drogerijsko-kozmetičnega blaga domače proizvodnje in uvoženega

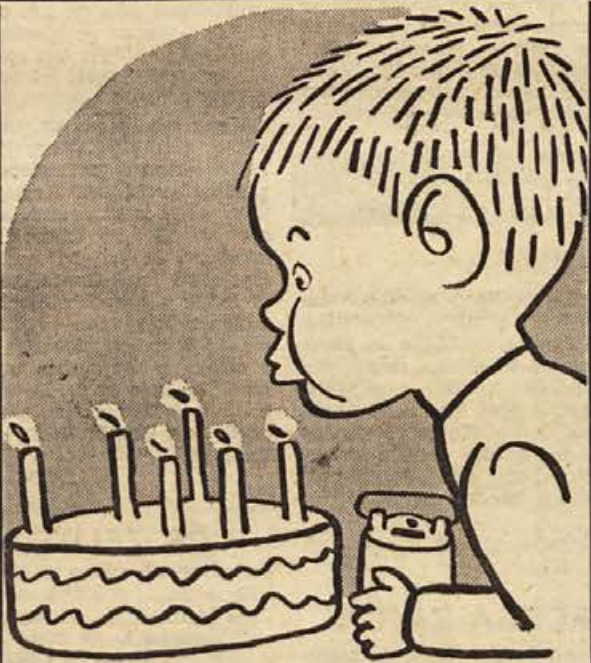
Prodajalni »MERKUR«
— Ljubljana, Gradišče 4

drogerijsko-kozmetično blago in kovinsko galanterijo

Poslovni enoti »URARSTVO - OPTIKA«
— Celje, Tomšičev trg 4

ročne ure, budilke, bižuterijo, sončna očala, okvirje in stekla za očala

DOLENJCI, kadar pridete v Ljubljano, obiščite naše prodajalne in zadovoljni boste z nakupom!

Vsako leto več svečk - in ker vlaga Janezek vsak dinarček v hranilnik, ima že zdaj vsako leto več denarja!

Hranilnik za Vašega otroka lahko dobite vsak čas pri

**DOLENJSKI BANKI
IN HRANILNICI
v Novem mestu**

ali pa pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

— navadne po **6,50 %**
— vezane do **8 %**

Dopisna delavska univerza v Ljubljani

vpisuje:

- v tehniško šolo strojne, elektriške, lesnoindustrijske in kemijske stroke
- v ekonomsko šolo
- v dveletno administrativno šolo
- v poklicno šolo kovinarske, elektro in avtomobilske stroke
- v I. in II. stopnjo osnovne šole za odrasle (5.—8. razred)
- za ljubljansko območje bo odprt tudi popoldanski oddelek osnovne in ekonomske šole

- Vpisuje tudi v tečaje:
- v začetni knjigovodski tečaj
- v tečaj analitične evidence
- v tečaj finančnega knjigovodstva
- v tečaj tehniškega risanja
- v jezikovne tečaje slovenščine, nemščine in italijanščine
- v tečaj za skladiščnike
- v tečaj za varnost pri delu
- v tečaj za predelavce in kontrolorje v kovinarski stroki
- po dogovoru organizira za potrebe podjetij izpopolnjevalne tečaje.

Kandidatom je s plačilom šolnine zagotovljeno tudi do sto ur seminarskega pouka.

■ **VPISOVANJE TRAJA DO 30. SEPTEMBRA 1967**
Dopisna oblika, kombinirana z občasnimi seminarji, je primerna za vsakogar, ker šolanje ni vezano na čas in kraj.

■ **Pojasnila daje Dopisna delavska univerza, Ljubljana, Parmova 39, tel. 316-043, 312-141** vsak dan dopoldne, ob torkih tudi popoldne. Če želite pismena navodila in program, priložite za odgovor znamko v vrednosti 1,80 Ndin.

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih. Pot do likvidnosti v gospodarstvu je v tem, da sprostite zamrznjeni kapital, ki je v zalogah. Razprodajte zaloge - pomagajte si s krediti, ki jih boste dobili na ta način!

Obvestite javnost in kupce, koliko odstotkov popusta ste namenili za blago iz zalog! Pri tem vam lahko uspešno pomaga **DOLENJSKI LIST**: vsak teden ga prebere nad 130.000 ljudi med Ljubljano in Zagrebom ter med Kolpo in Savo. Vsak četrtek: **28.500 DOLENJSKIH LISTOV**, glasnikov o razprodaji vaših zalog!

»NOVOLES«
LESNI KOMBINAT, NOVO MESTO
DELOVNA ENOTA ŽAGA - STRAŽA

obvešča potrošnike,

naj pohite z nabavo žaganja,
ker bomo od 1. oktobra 1967 dalje žaganje uporabljali za potrebe delovne enote.

»NOVOLES«,
lesni kombinat Novo mesto
razpisuje JAVNO LICITACIJO ZA
**PRODAJO STANOVANJSKIH HIŠ
V SOTESKI št. 14 in 15**

Licitacija bo v torek, 12. 9. 1967, ob 10. uri v prostorih delovne enote Žaga Soteska.

ZAVOD ZA KULTURNO-PROSVETNO
DEJAVNOST - ČRNOMELJ,
prireja v šolskem letu 1967/68
skupno z osnovno šolo Črnomelj

tečaj
za VII. in VIII. razred osnovne šole -
oddelek za odrasle

POGOJI:
1. starost 17 let in 2. uspešno opravljen 6. razred osnovne šole.
Kandidati morajo pri vpisu predložiti prijavo, kolokvano z 0,50 Ndin, rojstni list in spričevalo o uspešno opravljenem 6. razredu osnovne šole. Prijavite se na Zavodu za kulturno-prosvetno dejavnost, Črnomelj, Trg svobode 3, soba št. 13. Vse ostale informacije dobite pri vpisu.
ZAVOD ZA KULTURNO-PROSVETNO DEJAVNOST
ČRNOMELJ

KRONIKA NESREČ

Smrt mopedista

2. septembra zjutraj je proti Brestanici vozil avtobus Jože Preškar iz Kozjega. V Lokvah je prehitel mopedista Alojza Resnika. Na kraju srečanja je cesta široka le 3,5 m. Mopedist je pri srečanju zavozil na kup gramoza in padel pod avtobus, ki ga je povozil. Med prevozom v bolnišnico je mopedist zaradi hudih poškodb umrl.

Neprevidno čez cesto

3. septembra zjutraj se je pripetila prometna nesreča na cesti I. reda na Čatežu pri Brežicah. Iz Ljubljane se je peljal proti Zagrebu voznik osebnega avtomobila Josef Korom iz Budimpešte. Pri bencinski črpalnici je z leve prečkal cesto pešec Radomir Djordjevič iz Dol. Milanovca. Ker je bil pešec pri prečkanju nepazljiv, ga je voznik zadel s prednjo stranjo avtomobila in zbil po cestišču. Pri tem je Djordjevič dobil poškodbe po glavi in so ga odpeljali v brežiško bolnišnico.

Vola sta se splašila

28. avgusta popoldne je v Brežicah kolesarka Marija Uršič iz Čateža na mostu dohitela voznika konjske vprege Vinka Kržana iz Curovca in ga začela prehitovati. Iz nasprotne smeri je pripeljal voznik volovske vprege Miha Pungarčič iz Žejnega. Pri srečanju s kolesarko sta se vola splašila in zadel v kolesarko, da je padla pod vprečni voz in je zadnje kolo peljalo prek njenih nog. Odpeljali so jo v brežiško bolnišnico. Na

kolesu je škoda za okrog 150 novih dinarjev.

Pri prehitovanju ga je zaneslo

3. septembra popoldne se je peljal z osebnim avtomobilom Ljubljancan Božo Fajfarič iz Krške vasi proti Krškemu. V Skopljah ga je pri prehitovanju nekoga mopedista na posuti cesti zaneslo, da je zapeljal čez cesto ter trčil v vrtno ograjo. Voznik je dobil manjše poškodbe, njegova sopotnica Marija Slovenc z Mirne pa si je zlomila roko. Na avtomobilu je za okrog 1500 Ndin škode.

Nesreča na križišču

3. septembra popoldne se je z osebnim avtomobilom Darko Avsec iz Crna pejal proti Gaberju pri Dobovi. V križišču mu je z desne strani pripeljal mopedist brez voznškega dovoljenja Ivan Volovec iz Gaberja. Ker je avtomobilist pripeljal v križišče s precejšnjo hitrostjo, ni mogel preprečiti trčenja. Mopedist in njegov sopotnik sta se lažje poškodovala in sta iskala zdravniško pomoč. Na vozilih je za okrog 800 Ndin škode.

Trčila v mostno ograjo

29. avgusta se je Mimica Skrinjar iz Šentjermeja peljala čez most pri Dobravi. Ko je opazila, da naproti pelje drug avtomobil, je naglo zavila v desno in zadel v železno ograjo. Škoda so ocenili na 3.000 Ndin.

V ovinku ga je zaneslo

Janek Bajuk iz Irče vasi se je 30. avgusta peljal z avtomobilom GORJANCE proti Novemu mestu. Pri odcepu ceste na Podgrad je avtomobil v ovinku zaneslo na levo stran ceste, kjer je bil prav tedaj drug avtomobil. Na Bajukovem avtomobilu je za okoli 600 Ndin škode, drugi voznik pa je lahko odpeljal dalje.

Kolesar na strehi avtomobila

Z osebnim avtomobilom AMD Trebnje se je Janez Rogelj 1. septembra peljal proti Trebelnemu. Pri Radni vasi pa je naproti po levi pripeljal kolesar Jože Kotnik iz Cilpaha. Trčil je v avtomobil; pri tem ga je vrglo na streho, nato pa je zdrknil na travnik ob cesti. Kolesar si je poškodoval glavo in nogo, škoda pa je za 1.500 Ndin.

Avto v voz s premogom

Rudolf Drenik je 2. septembra dopoldne peljal s parom konj po Cesti komandanta Staneta v Novem mestu. Voz je bil naložen s premogom. Ker pa je s Ceste herojev zavijal avtomobil z voznikom Stjepanom Jakčinom iz Ljubljane in je ta trčil v prednji del voza, sta se konja splašila in skočila na zeleni pas ob cesti. Avtomobil je zdrsnil ob vozu. Škoda znaša 800 Ndin.

Spet usodno prehitvanje

Med Poljanami in Jezerom se je 2. septembra ob 17.45 zgodila huda prometna nesreča. Z avtomobilom nemške registracije se je Abdulah Hamidović peljal proti Zagrebu; pri Poljanah je dohitel osebni avtomobil Ivana Zlogarja in ga prehitel. To mu ni bilo dovolj, zato je prehitel še celjski avtobus, vendar ni srečno prišel mimo. Naproti je pripeljal Avstrijec Dietrich Fuchs; začel je zavirati, toda zaneslo ga je v skalni vsek, kjer se je avtomobil, močno poškodovan, ustavil. Hamidović se je skušal umakniti za avtobus, zaradi mokre ceste pa ga je pri zaviranju zaneslo na travnik, vendar je ostal nepoškodovan. Avstrijec Fuchs in sopotnica sta bila pri nesreči poškodovana, materijalna škoda pa je ocenjena na 15.000 Ndin.

Dve smrtni žrtvi na avto cesti

3. septembra v jutranjih urah je prometna nesreča na avto cesti terjala spet dve smrtni žrtvi. Jože Zarabec iz Ljubljane je s fičom peljal proti Ljubljani; pri Jezeru je dohitel tovornjak s prikolico ter se vanj zaletel tako močno, da je zaradi poškodb takoj umrl, medtem ko je njegov sopotnik Jože Cvetan iz Cerovca pri Trebelnem podlegel poškodbam le malo kasneje. Na zadnjih sedežih so sedeli žena in trije otroci; tudi ti so bili precej poškodovani. Odpeljali so jih v novomeško bolnišnico. Na obeh vozilih je za 6.000 Ndin škode.

Vozila sta preveč po sredi

Nekaj poškodovanih potnikov in za 6.000 Ndin škode je posledica nesreče, ki se je zgodila 3. septembra ob 13. uri na avto cesti pri Zalokah. Alojz Tudja iz Bilja je vozil proti Zagrebu, v obratni smeri pa je vozila avtomobil Francozinja Gisèle Quignon. Ker sta oba vozila preveč po sredi ceste, sta vozila trčila. Teže je bila poškodovana 74-letna Alojzija Tudja. Iša je 14-letna Benedikta Glogovšek. Francozi niso utrpeli telesnih poškodb.

OSNOVNA ŠOLA STARI TRG OB KOLPI

razpisuje delovno mesto

UČITELJA za nemški pouk

Pogoj: predmetni učitelj, profesor ali učitelj. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Podjetje v Novem mestu

išče za svojega sodelavca takoj vseljivo

ENO ali DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu

Ponudbe pošljite pod šifro »Stanovanje« na upravo Dolenjskega lista.

Za sodoben okus...

Izključni proizvajalec v Jugoslaviji
Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol.

Pri izpitu so cepali kot muhe

Od 29 šoferskih kandidatov jih je opravilo izpit le 8 — »Veliko poklicanih, a malo izvoljenih« — Mopedist je zapeljal v škarje — Skoraj bi podrl kolesarja

Za izpite voznikov motornih vozil tudi drža izrek iz sve-tega pisma: »Veliko je poklicanih, a malo izvoljenih.« mi je pred začetkom izpitov 24. avgusta povedal eden iz-med članov kočevske izpitne komisije.

... in res, pismenega dela izpita ni prestala skoraj četrtina kandidatov...

Potem sem se pomešal med preostale kandidate, ki so čakali na praktični del izpitov, in med zijala, ki jih je bilo približno petkrat več kot kandidatov...

— Kaj tudi ti delaš izpit? sem vprašal znanca.

— Sem ga naredil že pred poldrugim letom.

— Zakaj pa še vedno hodiš sem?

— Vsak človek rad zahaja tja, kjer se je rodil, tako tudi šoferji. Razen tega pričakujem, da bo kak znanec naredil izpit in mi bo potem od veselja dal za pijačo.

Malo stran je nemo in živčno čakalo sorodstvo nekega kandidata. V skupini so bili njegova mama, sestra, brat žena in otrok.

Nekdo je dajal nekemu še zadnja navodila:

— Da ne boš peljal čez polno erto... in tam pri prvi hiši ustavi...

Spet pri drugi skupini:

— Preden izpelješ, popusti zavoro. Nekdo je zadnjič kar trikrat začel izpeljavati z zavrtim avtom. Seveda je padel, vsi člani izpitne komisije pa so se kljub temu čudili, kako je mogel peljati z zavrtim avtom 10 metrov daleč.

Prvi kandidat je že skušal vžgati avto, ki je le kašljal. Sele pri četrtem poizkusu je kandidatu vžig uspel. Tolpa »firbecev«, ki je kandidatov avto obkolila in ga pritisnila ob zid občine, se je počasi razmaknila, da je lahko speljal.

Dva člana izpitne komisije, ki bosta ocenjevala praktično znanje mopedistov, sta me povabila v avto. Se prej sem zastilal pripombo enega izmed »firbecev«:

— Ta jih bo pa flikal!

... in res. Mopedisti so cepali kot muhe. Prvi, drugi in četrti so padli. Njihove napake so bile: ne zavzemajo pravega položaja pri zavijanju v levo ali desno, prepočasna vožnja v prometnem pasu, pri zavijanju prekasno nakažejo spremembo smeri, vozijo po sredini ceste, pri prehitevanju zmanjšujejo hitrost, ne pogledajo nazaj pri izpeljavi itd. Med naštevava-

njem napak je član izpitne komisije nenadoma vzkliknil: — No, zdaj bomo videli pa še prave »škarje«! ... in res smo jih.

Izmed štirih mopedistov, katerih vožnjo sem opazoval, je izpit napravil le Andrej Puželj iz Ribnice.

Tudi bodoči avtomobilist pri izpitni vožnji ni imel sreče. Vozil je počasi in predolgo čakal na križiščih, medtem ko je vozil vsaj v začetku brez napak, čeprav je imel precej treme.

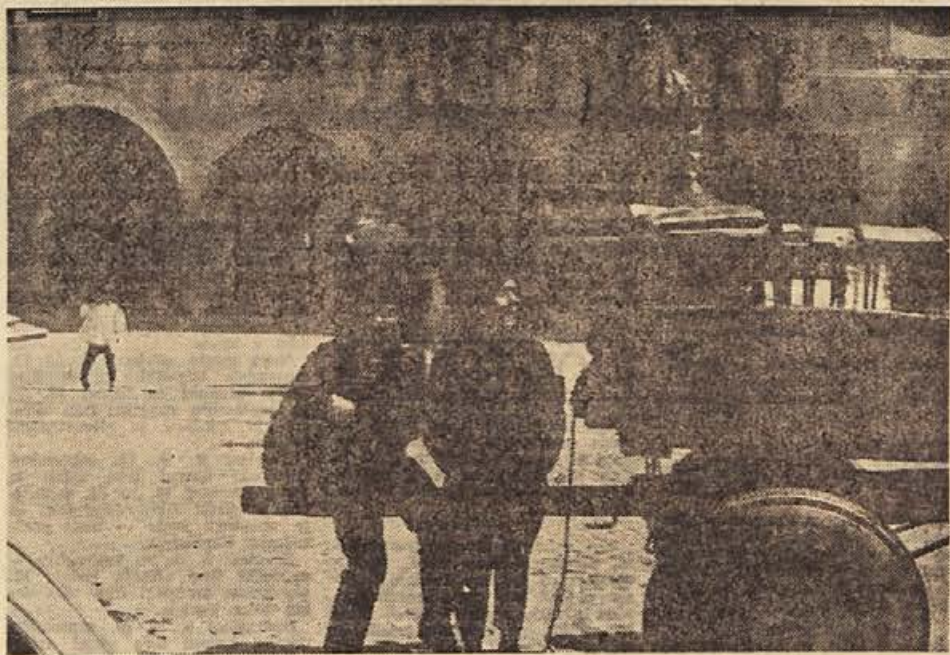
Ko je vozil iz Kočevja proti Bregu, zaradi neprekinjene črte ni prehitel dveh kolesark. Prav takrat pa je nas in kolesarki prehitel avto z oznako »D«. Največjo napako pa je naredil, ko je pri obračanju na Bregu zapeljal čez nepretrgano črto.

Tudi pri vožnji proti Kočevju je imel smolo, ko bi skoraj podrl kolesarja, ki je res neprevidno vozil in prav pri prehitevanju zapeljal skoraj na sredino ceste. Inštruktor je že skočil, da bi zgrabil za volan, pa ni bilo potrebno.

Parkiranje se mu je popolnoma posrečilo pri drugem poizkusu. (Mimogrede sem pogledal, kako so parkirani na parkirišču avtomobili iz prašanih šoferjev in ugotovil, da so vsi parkirali narobe.)

Naš nesrečni kandidat je zaradi naštetih in še nekaterih drugih napak padel.

Kandidatov inštruktor je skušal posredovati, češ da je vozil počasi, ker je imel tremo, da ve, da ne sme čez ne-

Spet se je začelo šolsko leto in spet so ulice in ceste polne razposajenih in nepredvidnih šolarjev. Vsa prizadevanja voznikov in strogost izpitnih komisij ne pomagajo dosti kadar v igro zatopljen otrok skoči pred vozilo: nesreča je tu — največkrat z najtežjimi posledicami. Naša slika kaže take fante, ki so seveda pozabili, da so na najprometnejši ulici mesta. (Foto: M. Moškon)

pretrgano črto in... in končno, da je takoj vedel, da bodo težave, ko je povedal, pri katerem članu izpitne komisije bo njegov učenec opravljal izpit.

24. avgusta je delalo šoferske izpite 29 kandidatov, uspešno pa jih je opravilo le 8 (4 mopedisti in 4 avtomobilisti).

V prvih šestih mesecih letos je delalo izpite 591 kandidatov, opravilo pa jih je le 214 ali 36 odstotkov. Najmanj znanja in sreče so imeli mopedisti; teh je od 269 izdelalo le 48 ali 18 odstotkov. Avtomobilistov je uspešno opravilo izpit 52 odstotkov, voznikov tovornjakov 50 odstotkov, avtobusov 100 odstotkov (samo en kandidat), prikolic 33 odstotkov in traktorjev 100 odstotkov.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 10. SEPTEMBRA

- 9.25 POROČILA (Ljubljana)
- 9.30 DOBRO NEDELJO, VOSCI-MO! — narodno zabavna glasba (Ljubljana)
- 10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
- 10.45 TISOCKRAT ZAKAJ — ponovitve zadnje oddaje (Beograd)
- 11.30 CRNI BIKEC — film za otroke (Ljubljana)
- 12.00 NEDELJSKA TV KONFERENCA (do 13.00) (Zagreb)
- 14.20 VICHY: EVROPSKO VESLJSKO PRVENSTVO (Evrovizija)
- 15.40 TV BIRO (Zagreb)
- 15.55 NADALJEVANJE PRENOSA IZ VICHYJA (Evrovizija)
- 16.15 MOTO-CROSS V KARLOVCU (Zagreb)
- 16.45 NADALJEVANJE PRENOSA IZ VICHYJA (Evrovizija)
- 18.55 »DOLGO, VROČE POLETJE« — serijski film (Ljubljana)
- 19.45 CIK CAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
- 20.45 CIK CAK (Ljubljana)
- 20.50 EKSRAN NA EKSRANU (Zagreb)
- 21.50 POGLED NA SARAJEVO — iz del IVE ANDRICA (Ljubljana)
- 22.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)
- 22.20 MEDITERANSKE IGRE (pogojno košarka) (Ljubljana)

- 17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.15 MORNAR NA TRICKLU — oddaja za otroke (Zagreb)
- 19.00 REPORTAŽA (Zagreb)
- 19.30 MOZAIK KRATKEGA FILMA — »PRVA NOČ« — francoski film (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
- 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
- 20.40 REZERVIRAN ČAS ZA GLASBENO ODDAJO
- 21.40 BISERI GLASBENE LITERATURE (Ljubljana)
- 21.55 TV DNEVNIK II (JTV)
- 21.15 Z DUCHOM CASA — informativna oddaja (Beograd)
- 22.35 MEDITERANSKE IGRE — vaterpolo (Evrovizija)

ČETREK, 14. SEPTEMBRA

- 9.40 TV V SOLI (Zagreb)
- 11.00 ANGLESCINA (Beograd)
- 14.50 TV V SOLI (Zagreb)
- 16.00 MEDITERANSKE IGRE — atletika (Evrovizija)
- 17.05 POROČILA (Ljubljana)
- 17.10 TIKTAK: UMBRA KUMA IN LONČARJEVA HČI (Ljubljana)
- 17.25 PIONIRSKI TV STUDIO — (Ljubljana)
- 17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.15 V SVETU ZNANOSTI IN TEHNIKE (Ljubljana)
- 18.35 REZERVIRAN ČAS ZA ZABAVNO GLASBENO ODDAJO (Ljubljana)
- 19.00 POJE ARSEN DEDIĆ (Beograd)
- 19.40 TV PROSPEKT (Zagreb)
- 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
- 20.30 AKTUALNI RAZGOVORI — (Beograd)
- 21.10 CIK CAK (Ljubljana)
- 21.20 KO JE MEČ KROJIL PRAVIKO — serijska oddaja (Zagreb)
- 22.00 TV DNEVNIK II (Beograd)
- 22.15 MEDITERANSKE IGRE — atletika (Evrovizija)

PETEK, 15. SEPTEMBRA

- 9.40 TV V SOLI (Zagreb)
- 10.40 ANGLESCINA (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRA-ZBE (Beograd)
- 14.50 TV V SOLI (Zagreb)
- 15.50 ANGLESCINA (Zagreb)
- 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRA-ZBE (Beograd)
- 16.40 MEDITERANSKE IGRE — boks (Evrovizija)
- 17.25 POROČILA (Beograd)
- 17.30 ODDAJA ZA OTROKE (Sarajevo)
- 17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.15 ZAPLESITE Z NAMI — 8. oddaja (Ljubljana)
- 18.45 KAKOR KOZARCI — kratki film (Ljubljana)
- 19.00 BREZ PAROLE (Ljubljana)
- 19.35 CIK CAK (Ljubljana)
- 19.40 IN OSEBIL POM TAVAT PO TUJINI — film o Louisu
- 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
- 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
- 20.40 »NOČ« — celovečerni nizo-serijski film (Ljubljana)
- 22.10 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)
- 22.25 KIJEV: ATLETIKA EVROPE ZA ŽENSKES (Beograd)
- MEDITERANSKE IGRE — atletika (Ljubljana)

SOBOTA, 16. SEPTEMBRA

- 9.40 TV V SOLI (Zagreb)
- 14.55 KIJEV: ATLETIKA EVROPE ZA ŽENSKES (Intervizija)
- 17.40 VSAKO SOBOTO (Ljubljana)
- 17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.15 MLADINSKA IGRA — (Beograd)
- 19.15 SPREHOD SKOZI ČAS: NAPAD NA ANGLIO (Ljubljana)
- 19.40 CIK CAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
- 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
- 20.40 IZ TUTE GLASBENE PRODUKCIJE (Zagreb)
- 21.25 GOLO MESTO — serijski film (Ljubljana)
- 22.15 MEDITERANSKE IGRE — košarka (Evrovizija)
- 23.30 TV DNEVNIK II (JTV)

Mati pustila dojenčka miličnikom

Položila ga je na pisalno mizo in zbežala — Tretji dan je ponj prišel oče

»Miličnik, tu imate otroka in skrbite zanj, če ne morete poboljšati mojega moza.« je zabrusila je soboto, 26. avgusta, na kočevski postaji milice dežurnemu miličniku mlada žena Mara Bogdan iz Kočevja in položila na pisalno mizo 10 do 15 mesecev starega dojenčka.

Preden se je miličnik zavedel od presenečenja, je ženska že hitrih nog zapustila pisarno. Miličnik je stekel za njo, a je ni mogel dohiteti.

Živ otrok ni dopis, ki bi

ga miličnik lahko odložil v mapo in rešil naslednji dan, ampak zahteva stalno nego in hrano. Tako se je miličnikova družina povečala še za enega člana. Otroci v bloku, kjer miličnik stanuje, so bili dojenčka veselji in so zanj takoj začeli kupovati v trgovini ter zbirati pri sosedih plenice, dukde in drugo.

Ves blok je novega mladega človeka vzljubil. Vsak ga je rad pestoval. Otrok se je v novem domu dobro počutil, saj je miličnika klical že

kar: »Ata«.

Tretji dan, se pravi v ponedeljek, pa je otrokov prvi oče prišel ponj in ga odnesel domov.

Na postaji milice smo zvedeli, da je otrokov oče že v postopku zaradi zanemarjanja družine, mati pa bo tudi predlagana v postopek zaradi zanemarjanja mladoletnika. Vse kaže, da se starša, ki sta se preselila v Kočevje iz južnih krajev države, v novem okolju ne znajmeta posebno dobro.

RADIO BREŽICE

PETEK, 8. septembra: 20.00—21.15 Obvestila — Nove plošče RTB — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — humoristična priloga: Tovariši, to ne zaveda tebe!

NEDELJA, 10. septembra: 11.00 Poročila — Mimica Avsec: Proračunska situacija občine Brežice — Ta teden v Delavski enotnosti — Anton Rebselj: O varstvu in zaščiti javnih cest — Za naše kmetovalce: Mira Skočaj: Jesenska setev pšenice — Dve melodiji v različnih izvedbah — Kako bomo ravnali v primeru naravnih in drugih hudih nesreč v naši občini — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in sponzorizirane oddaje, 12.40 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 12. septembra: 18.00—18.50 Svetujemo vam — Nove plošče Jugotona — Tedenski športni pregled — Obvestila in filmski komentar, 18.50—19.30 Glasbena oddaja: Znanj povci in manj znane popevke.

Zakaj tako?

Niso ubogali nasveta

28. avgusta ob 16.15 se je pri Stalparku prevrnil priklopnik, naložen z lesom. Lucijan Kogoj je vozil tovornjak s priklopnikom proti Kočevju, ko mu je naproti pripeljal avto. Srečanje ni bilo mogoče, zato je avto začel voziti nazaj, tovornjak pa je peljal tik za njim po skrajni desni strani ceste. Na ovinku je priklopnik zapeljal na rob cestišča in sta se mu zadnji levi kolesi udrli. Uslužbenec milice, ki je slučajno pripeljal mimo, je šoferju tovornjaka naročil, naj ne skuša peljati naprej, ker se bo priklopnik prevrnil, ampak naj desno s priklopnika iztovorijo ali pa naj priklopnik dvignejo z žerjavom. Kontrolor podjetja »Auto«, katerega last sta tovornjak in priklopnik, pa je šoferju kar naprej naročil, naj spele, in priklopnik se je potem prevrnil 3 m globoko pod cesto, kjer je obstal s kolesi navzgor. Na vozilu je za 10.000 Ndm škoda.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 8. septembra: 8.05 Operna matineja, 10.15 Prekmurske narodne v prireditvi Nika Stritofa, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Rudolf Cajk: Hranilna in kreditna služba, 12.40 Igrajo pihalne godbe, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.25 Glasbeni intermezzo, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 18.15 Zvočni razgledi po zabavnih glasbi, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 9. septembra: 8.05 Glasbena matineja, 9.30 Jazm za dopoldne, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 11.20 Strideset minut narodnih in narodno zabavnih melodij, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Tone Zorc: Pitanje mlade živine in prodajne cene, 13.10 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo, 17.05 Gremo v kino, 18.15 Domači ansambli, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Lahko noč — otroci!, 20.30 Zabavna radijska igra — J. Perret — J. Forest: »Korporala se drži smolaj«, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 10. septembra: 8.05 Radijska igra za otroke — Miljenko Mažur: »Komandant Krste Goran«, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — prvi del, 10.00 Se pomnite tovariši...! Andrej Pagon-Ogarev: Iz Barja v Drvar in nazaj v Bari, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — drugi del, 13.50 Kar po domače... 14.50 Zvoki orkestra Nelson Riddle, 15.05 Iz sveta opernih melodij, 16.00 Nedeljsko športno popoldne, 18.30 Iz solistične glasbe, 20.00 Lahko noč, otroci!, 22.15 Sereadnji večer.

PONEDELJEK, 11. septembra: 8.05 Glasbena matineja, 9.10 »Dobra volja je najboljša«, 10.15 Ubald Vrabec: Škocjanske jame, 10.35 Naš podlistek — Mladen Oljčac: Umre neobrit, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Vlado Martelanc: Jesenski pregled čebeljih družin in priprava za zimno, 12.40 Poje Akademski pevski oktet, 13.30 Priporočajo vam, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 17.05 Operni koncert, 18.15 Dvajset minut s štirimi zabavnimi ansambli, 20.00 Lahko noč, otroci!, 20.10 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

TOREK, 12. septembra: 8.05 Glasbena matineja, 9.15 Jugoslovanski ansambli in orkestri zabavne glasbe, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Viktor Repanšek: Spravilo in poraba viškov, 12.40 Igrajo češki pihalni orkestri, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Od melodijskega, 15.45 V torek nasvidenjel, 17.05 Orkester RTV Ljubljana s deli starih mojstrov, 18.15 Glasba iz naših krajev, 18.15 Na mednarodnih križpotjih, 20.00 Lahko noč, otroci!, 20.30 Radijska igra — Joachim Witte: Dama in slepec, 21.35 Iz fonoteke radia Koper, 22.10 Glasbena medigra.

SREDA, 13. septembra: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov, 10.45 Človek in zdravje, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milica Oblak: Letošnje izkušnje s pridelovanjem črnega ribeza, 12.40 Narodno zabavne višje izpod Triglava, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.15 Pisana paleta opernih napjev, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Lahko noč otroci!

ČETREK, 14. septembra: 8.05 Glasbena matineja, 9.45 Glasbena

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 8. septembra — Marija Sobota, 9. septembra — Peter Nedelja, 10. septembra — dan mornarice
Ponedeljek, 11. septembra — Milan
Torek, 12. septembra — Silvija
Sreda, 13. septembra — Filip
Četrtek, 14. septembra — Zdenko

PREKLICI

Janez Lovšin iz Zimarič 42, Sodražica, preključim kot nerazumno, kar sem govoril v javnem lokalu o Mariji Modici iz Zimarič 80, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Janez Stanfel, Potov vrh 40, Novo mesto, prepovedujem pašo živine po mojem travniku v Dolenji vasi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Anton Lindič, Radovlje 28, Smarjeta, prepovedujem pašo živine po mojem travniku v Zaborštu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Janez Turk, Sela 9, Novo mesto, prepovedujem pašo živine po mojem travniku v Dolenji vasi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Divjim ribičem prepovedujem hojo in povzročanje škode po mojih nrtvah ob potoku Lakenci in na dvorišču. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Janez Jamnik, Zbure 1, Smarjeta.

Dana Osolnik iz Novega mesta, Ljubljanska 10, prepovedujem hojo in žetev detelje po mojem vinogradu v Trški gori. Kdor tega

ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ivan Debevc iz Dol. Kamenc 32, Novo mesto, prepovedujem Juraku pašo puranov po mojem vrtu in brajdi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

Splošna bolnica Novo mesto obvešča interese, da proda več vinskih sodov od 300 do 1700 litrov. Rasprodaja bo 11. 9. 1967 ob 8. uri na dvorišču bolnice v Kandiji.

Vsa stavbena in pohištvena dela, preklopna okna SNV, ROTO, opremo za švedske kuhinje, stenске obloge, vse vrste lesenih stopnišč izdeluje s jamstvom — hitro in solidno po zmernih cenah — mizarstvo Črtalič, Dobrava, Kostanjevica.

Gostilna Romana Zorka v Družinski vasi priredi v nedeljo, 9. septembra vinski trgator. Zabaval vas bo trio Tine Kočmar. Vljudno vabljeni!

Perilo opere, oblačila očisti — pralnica in kemična čistilnica Novo mesto, Germova 5

KINIO

Brežice: 8. in 9. septembra angleški barvni film »Slamnatá žena«; 10. in 11. septembra špansko italijanski barvni film »Maševanje v Fuerte Cedrosu«; 12. in 13. septembra francoski film »Pustolovščina Lemmyja Cautiona«.

Kočevje »Jadrane«: 8. do 10. septembra ameriški barvni film »Človek z zahodas«; 11. in 12. septembra ameriški barvni film »Rjavo oko, zlo oko«; 13. in 14. septembra ameriški film »Stanilo in Otilo«.

Kostanjevica: 9. septembra ameriški barvni film »Bambi«; 10. septembra nemški barvni film »Pot v areno«; 13. septembra češki film »Vručja pasta«.

Metlika: 8. do 11. septembra ameriški barvni film »Štrigo zapuop ipresse« in ameriški barvni film »Vzemi jo, moja jes«; 13. in 14. septembra indijski film »Svetloba v temi«.

Novo mesto »Krka«: 8. do 11. septembra angleški barvni film »Trije klobuki za Izozo«; 12. do 14. septembra ameriški film »Pregon je končan« in »Neustrašeni jezdec«.

Ribnica: 9. in 10. septembra francoski barvni film »Mož iz Hong Konga«; 13. in 14. septembra ameriški film »Dogodek, ki je vznemiril svet« — uboj predsednika Kennedyja.

Sevnica: 9. in 10. septembra — ameriški film »Kačja koža«; 13. septembra ameriški film »Na dokih New Yorka«.

Sodražica: 9. in 10. septembra nemški barvni film »Črni oreli«; Sentjerne: 8., 9. in 10. septembra ameriški barvni film — »Bravadose«.

Trebnje: 9. in 10. septembra ameriški barvni film »Nihalo groze«.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža in očeta Egidija Gorenca

se najtopleje zahvaljujemo podjetju DANA z Mirne za vso pozornost in pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in kakorkoli sočustvovali z nami.

Zalujoča žena in sinova

Ob nepričakovani izgubi naše mame

Ivane Meglič iz Salke vasi 99 h

se zahvaljujemo tov. mliničniku Markoviču in vsem gasilcem rudnika iz Kočevja ter sosedom, ki so jo pomagali iskati. Zahvaljujemo se vsem, ki so ji darovali vence in cvetje, ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči mož in družina Pograjc.

Ob prerani izgubi naše drage hčerke, tete in sestree

Milice Krejan s Senovega

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ji darovali vence in jo v tako velikem številu spremili do njenega poslednjega doma. Posebno se zahvaljujemo sosedom za

osebno in požrtvovalno pomoč, zdravnikom dr. Malavašiču in dr. Sikošku, kolektivoma GP SAVA, Krško, in tovarne zdravil KRKA, Novo mesto, g. duhovniku, tov. Kraglju za poslovljne besede in vsem drugim, ki so nam pisмено ali ustno izrazili sožalje.

Zalujoča mama, nečakinja Albinca in brat Ernest z družinama.

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubljani oče, stari oče, brat, stric in svak

Alojz Boh

Vsem, ki so z nami delili žalostne ure ob njegovi izgubi; vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali, govornikom, ki so se od njega poslovili, in tistim, ki so ga spremili na zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.

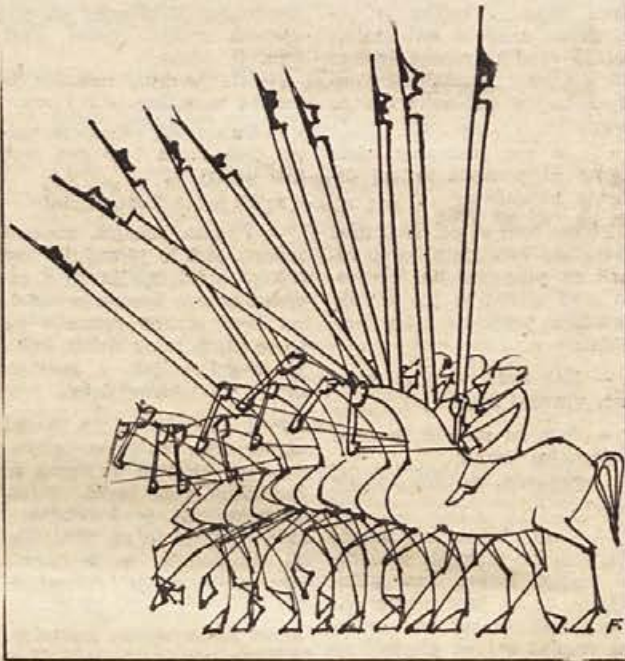
Zalujoči: žena Antonija, hčere in sinovi in družinami ter drugo sorodstvo.

Namesto vencov na grob pokojne Danice Novšak sta občinska skupščina Krško in AGROKOMBINAT Krško poklonila po 100 ND Zvezs slepih Novo mesto. Iskrena hvala!

Nepoznani darovalci z Rataša se Zveza slepih v Novem mestu iskreno zahvaljuje za darilo.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Angela Marjetič iz Viher — Anico, Ivanka Bahor iz Dragovanje vasi — Hinka, Martina Ilar s Potov vrha — Antona, Frančiška Majzel iz Velikega Gabra — Aleša, Marija Skubic iz Svinskega — Marijo, Ivanka Ivančič iz Krškega — Darjo, Hermina Bizjak iz Gornje Lepe vasi — Regino, Marija Suštaršič iz Ljubljane — Andreja, Marija Vavtar iz Bistrice — Slavico, Tončka Grubar iz Dobravice — Dejana, Anica Rauh iz Bršlina — Jožeta, Pavla Urbanč iz Gržeče vasi — Romana, Veronika Salmič iz Krškega — Zorislavo, Joža Rozman iz Potočne vasi — Marjana, Ivanka Mervar iz Trebnjega — Manco, Terezija Dragan iz Dolže — Dušana, Barica Priselac iz Kamnja — Jadranko, Marija Koren iz Lokev — dečka, Marija Svašnik iz Starih Zag — dečka, Ema Vidmar iz Češnjek — dečka, Stelka Špehar z Brega — dečka, Olga Simončič iz Drašičev — deklico, Terezija Kozole iz Krškega — dečka in Marija Zaman z Mirne — dečka.

Vsa vaša peresa

se lahko spopadejo s tržiščem, pa ne boste dosegli takega učinka kot ga doseže en sam

oglas v DOLENJSKEM LISTU

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ZAGAR za žago venecijanko dobi stalno zaposlitev. Plača po dogovoru. — Hrana in stanovanje v hiši. Emil Vukčević, Globočice, Kostanjevica.

ISČEM FANTA za pomoč v mino. Možnost priučitve. Plača po dogovoru. Milin Vukčević, Globočice, Kostanjevica.

SPREJMEM v uk mizarstva vajenca. Hrana in stanovanje preiskrbljena. Maks Petek, Godiš 82 a, p. Stahovica, Kamnik.

PEKOVSKEGA vajenca sprejme pekarna Silvnik, Brežice. Oskrba v hiši.

SLUŽBO IŠČE

KV MONTER centralne kurjave, vodovodni instalater, išče službo kjerkoli. Zgonc, Ul. heroja Maršala, st. III, Sevnica.

STANOVANJA

DVA DIJAKA tehniške šole v Krškem sprejemem na stanovanje in hrano. Naslov v upravi lista (1306/67).

ODDAM moškemu opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1336/67).

NEOPREMLJENO SOBO oddam fantu. Koštalova ulica 39, Novo mesto.

PRODAM lepo posestvo v okolici Brežice: 5 ha s hišo in gospodarskim poslopjem. Informacije pri Mariji Sotler, Dečna sela 59, p. Artiče pri Brežicah.

UGODNO PRODAM enostanovanjsko pritlično hišo v centru Krškega. Cesta stare pravde. Franc Kopusar, blok 218, Senovo.

PRODAM HIŠO, žnidarišče, Lukovec 10 pri Sevnici.

PRODAM HIŠO — vseljivo. Cena po dogovoru. Kočevje, Roška cesta 16.

PRODAM HIŠO z garažo in vrtom pri avtobusni postaji ali polovico hiše. Ivan Hafner, Smarjeta-Sep, Mali vrh 2.

PRODAM

PRODAM ročno kosilnico — motorno znamke JBUS v dobrem stanju. Silvester Žičkar, Prešna Loka 24, p. Sevnica.

PRODAM nov polkavč in dve gumni smoenici za fiat. Romih, Zagrebška 12, Novo mesto.

PRODAM klavirsko harmoniko »Violetta« na 80 basov in 5 registrov. Naslov v upravi lista (1311/67).

CEMENT in betonsko železo 6-12 prodam. Informacije: Heg-

ler, Ljubljana, Povsetova 64, tel. štev. 311-572.

PRODAM leseno garažo. Jerele, Mestne njive, blok 8, Novo mesto.

PRODAM vinograd s trgatvijo. Hrastar, Bršlin 17, Novo mesto.

PRODAM nov gumni vos — 3 tone. Ivan Gorenc, Harinja vas 6, Otočec.

PRODAM pomivalno mizo v dobrem stanju. Ogled pri Novak, Mestne njive, blok 12 — Novo mesto.

POCENI prodam lepo kuhinjsko kredenco. Ogled vsak dan popoldne. Apostolovski, Nad mlino št. 24/II, Novo mesto.

PRODAM kuhinjsko opremo, dobro obranjeno, po ugodni ceni. Ana Juretič, Zagrebška 6, Novo mesto.

PRODAM italijanski otroški športni vozilek. Novo mesto, Glavni trg 14/I.

PRODAM ali zamenjam obračalnik in grablje za seno v dobrem stanju za mlado kravo s telesom. Prodram tudi slamosenico »Spajzara« s puhalnikom in cevmi. Jože Šveglj, Kokrica 1, Kranj.

KUPIM

KUPIM 10 do 20 ton sena. Jože Mihelič, Gorenjska vas 9, Ivančna gorica.

MOTORNÁ VOZILA

UGODNO PRODAM avtomobil NSU — PRINZ 1000 v zelo dobrem stanju. Interesenti dobijo naslov v upravi lista (1306/67).

OSEBNI AVTO DKW 1000 S v odličnem stanju prodam. Naslov v upravi lista.

CIMPREJ ugodno prodam skoraj nov moped »Colibri T-12« zaradi selitve. Ogled po dogovoru. Naslov in ostale informacije v oglašnem oddelku (1309/67).

UGODNO prodam Fiat 600, letnik 1960. Naslov v upravi lista (1340/67).

RAZNO

POROČNE PRSTANE po najnovejši modi izdeluje in vsa zlatarska dela opravlja slatar, Gospoška 5, Ljubljana (poleg univerze).

PRI ZDRAVLJENJU hemoroidov (zlate žile) je prvi pogoj redno iztrebljanje. S tem ublažite bolečine in krče. Prijetno učinkovito sredstvo za to je rogašič DONAT vrelec. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri HMELEJNIKU in STANDARDU (MERKATORJU).

UGODEN NAKUP OZIMNICE!

Cenjene potrošnike obveščamo, da prodajamo vsako sredo in soboto od 8. do 18. ure na naših obratih: BREZOVICA IN OREHOVICA PRI SENTJERNEJU, VRH IN KLEVEVZ PRI SKOCJANU, STRUGA, GRABEN IN RUPERC VRH PRI NOVEM MESTU

KVALITETNA ZIMSKA JABOLKA

po ceni 50 do 200 Sdin za kg.

Interesenti bodo lahko jabolka tudi sami obirali, če bodo to želeli, cena pa bo v tem primeru nižja. Na obratu ZALOG PRI NOVEM MESTU pa si lahko nabavite

KROMPIR

sorte Igor I. vrsta po 60 Sdin za kg
sorte Igor drobni po 20 Sdin za kg

Jabolka in krompir prodajamo tudi v naši prodajalni v Novem mestu (poleg Košaka) in v zadržnem domu v Bršlinu.

KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA«, NOVO MESTO

NAROČNINA ZA INOZEMSTVO

NAROČNINA ZA INOZEMSTVO ostane za letos neizpremenjena: 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje. Naročnike, ki sami plačujejo naročnino iz tujine prosimo, da morebitne razlike poravnajo bodisi s čekom ali z gotovino (v dolarjih ali drugi valuti, vendar v vrednosti 3 ameriških dolarjev). Če plačujete svojcem v tujini naročnino za Dolenjski list sami v dinarjih, vas prosimo, da morebitne zaostanke za 1967 takoj plačate.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Ob bridki izgubi naše ljube mame, stare mame, sestree in tete

MARIJE JERMAN

iz Petrove vasi pri Črnomlju

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedu Lozarju in prijatelju Jožetu iz Ljubljane za vso skrb v njenih težkih trenutkih. Lepa hvala tudi zdravstveni postaji Črnomelj in gospodu kaplanu.

Zalujoči hčerki Milena, Marija z možem Zvonetom in drugo sorodstvo

TI TI GRDI ČRNOMALJCI!

OSREDNJI slovenski dnevnik DELO je 31. avgusta letos poročal, da bodo v Črnomlju odprli novo osnovno šolo v nedeljo dopoldne. V petek, 1. septembra, je komentator v rubriki »PA SE TO« s sestavkom »Dolgo otvarjanje« še enkrat opomnil javnost na enoletno zamudo pri otvoritvi nove šole v Črnomlju, ki naj bi bila zadnja nedeljo. Pa se je DELO spet znatilo: novo šolo so Črnomalci odprli že v soboto popoldne, 2. septembra 1967.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina za 1967: 24,50 novih dinarjev (2450 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Naročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani.